

Sprawozdanie finansowe
Alior Banku Spółki Akcyjnej

za rok zakończony 31 grudnia 2018 r.

Wybrane dane finansowe dotyczące sprawozdania finansowego

PLN	01.01.2018 – 31.12.2018	01.01.2017 – 31.12.2017 Dane przekształcone	% (A-B)/B
	A	B	C
Wynik z tytułu odsetek	3 089 969	2 848 065	8,5%
Wynik z tytułu opłat i prowizji	393 994	414 598	-5,0%
Wynik handlowy i pozostały	408 270	356 842	14,4%
Wynik z odpisów na straty oczekiwane, odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości i rezerw	-1 040 290	-905 779	14,9%
Koszty działania	-1 630 255	-1 796 045	-9,2%
Zysk brutto	1 013 502	717 164	41,3%
Zysk netto	731 074	494 848	47,7%
Przepływy pieniężne netto	465 916	-95 439	588,2%
Należności od klientów	54 239 172	51 244 093	5,8%
Zobowiązania wobec klientów	62 427 865	57 698 144	8,2%
Kapitały własne	6 550 824	6 734 377	-2,7%
Aktywa razem	73 242 895	69 404 380	5,5%
Wybrane wskaźniki			
Zysk na jedną akcję zwykłą	5,62	3,83	46,9%
Współczynnik wypłacalności	16,20%	15,34%	5,7%
Tier 1	13,17%	12,22%	7,8%

EUR	01.01.2018 – 31.12.2018	01.01.2017 – 31.12.2017 Dane przekształcone	%(A-B)/B
	A	B	C
Wynik z tytułu odsetek	724 172	670 970	7,9%
Wynik z tytułu opłat i prowizji	92 337	97 674	-5,5%
Wynik handlowy i pozostały	95 683	84 068	13,8%
Wynik z odpisów na straty oczekiwane, odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości i rezerw	-243 805	-213 391	14,3%
Koszty działania	-382 070	-423 126	-9,7%
Zysk brutto	237 527	168 955	40,6%
Zysk netto	171 336	116 580	47,0%
Przepływy pieniężne netto	109 193	-22 484	585,6%
Należności od klientów	12 613 761	12 286 100	2,7%
Zobowiązania wobec klientów	14 518 108	13 833 500	4,9%
Kapitały własne	1 523 447	1 614 610	-5,6%
Aktywa razem	17 033 231	16 640 145	2,4%
Wybrane wskaźniki			
Zysk na jedną akcję zwykłą	1,32	0,90	46,7%
Współczynnik wypłacalności	16,20%	15,34%	5,7%
Tier 1	13,17%	12,22%	7,8%

Wybrane pozycje sprawozdania finansowego przeliczone na EUR według następujących kursów	31.12.2018	31.12.2017
kurs średni NBP na dzień 31 grudnia danego roku	4,3000	4,1709
średnia kursów NBP na ostatni dzień każdego miesiąca roku	4,2669	4,2447

Spis treści

Rachunek zysków i strat	4
Sprawozdanie z całkowitych dochodów	4
Sprawozdanie z sytuacji finansowej	5
Sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym	6
Sprawozdanie z przepływów pieniężnych	7
Noty do jednostkowego sprawozdania finansowego	8
1 Informacje o Banku	8
2 Podstawa sporządzenia sprawozdania finansowego	10
3 Opis najistotniejszych zasad rachunkowości	11
4 Zmiany stosowanych zasad rachunkowości	14
5 Segmenty działalności	21
Noty do rachunku zysków i strat	24
6 Wynik z tytułu odsetek	24
7 Wynik z tytułu prowizji i opłat	27
8 Wynik na instrumentach wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat i wynik z rewaluacji	28
9 Wynik z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów i zobowiązań niewycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat / Zrealizowany wynik na pozostałych instrumentach finansowych (do 31.12.2017 roku)	29
10 Wynik z tytułu pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych	30
11 Koszty działania Banku	31
12 Wynik z odpisów na oczekiwane straty, odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości i rezerw	32
13 Podatek bankowy	33
14 Podatek dochodowy	33
15 Zysk na akcję	36
Informacje dodatkowe do sprawozdania z sytuacji finansowej	37
16 Kasa i środki w banku centralnym	37
17 Należności od banków	38
18 Aktywa finansowe	39
19 Rachunkowość zabezpieczeń	44
20 Należności od klientów	47
21 Rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne	56
22 Pozostałe aktywa	61
23 Aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań	62
24 Zobowiązania wobec banków	63
25 Zobowiązania wobec klientów	64
26 Zobowiązania finansowe	65
27 Rezerwy	66
28 Pozostałe zobowiązania	68
29 Zobowiązania podporządkowane	69
30 Kapitały	70
Pozostałe informacje dodatkowe	73
31 Pozycje pozabilansowe	73
32 Informacje dodatkowe do sprawozdania z przepływów pieniężnych	75
33 Hierarchia wartości godziwej	76
34 Transakcje z jednostkami powiązanymi	83
35 Świadczenia dla kluczowego personelu Banku	87
36 Kompensowanie aktywów i zobowiązań finansowych	91
37 Sprawy sporne	93
Noty objaśniające dotyczące ryzyka	94
38 Ryzyko kredytowe	97
39 Ryzyko stopy procentowej	107
40 Ryzyko walutowe	110
41 Ryzyko płynności	115
42 Ryzyko operacyjne	119
43 Zarządzanie kapitałem	121
Inne	124
44 Istotne zdarzenia po dacie bilansowej	124

Rachunek zysków i strat

	Numer noty	01.01.2018 - 31.12.2018	01.01.2017 - 31.12.2017 Dane przekształcone*
Przychody z tytułu odsetek		3 794 574	3 590 604
Przychody o podobnym charakterze		163 828	n/d
Koszty z tytułu odsetek		-868 433	-742 539
Wynik z tytułu odsetek	6	3 089 969	2 848 065
Przychody z tytułu prowizji i opłat		769 887	779 465
Koszty z tytułu prowizji i opłat		-375 893	-364 867
Wynik z tytułu prowizji i opłat	7	393 994	414 598
Przychody z tytułu dywidend		7 597	31
Wynik na instrumentach wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat i wynik z rewaluacji	8	370 880	338 191
Wynik zrealizowany na pozostałych instrumentach finansowych		n/d	6 908
Wynik z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów i zobowiązań niewycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, w tym:	9	77 829	n/d
wycenianych do wartości godziwej przez inne dochody całkowite		76 473	n/d
wycenianych według zamortyzowanego kosztu		1 356	n/d
Pozostałe przychody operacyjne		92 645	91 118
Pozostałe koszty operacyjne		-140 681	-79 406
Wynik z tytułu pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych	10	-48 036	11 712
Koszty działania	11	-1 630 255	-1 796 045
Wynik z odpisów na straty oczekiwane, odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości i rezerw	12	-1 040 290	-905 779
Podatek bankowy	13	-208 186	-200 517
Zysk brutto		1 013 502	717 164
Podatek dochodowy	14	-282 428	-222 316
Zysk netto		731 074	494 848
Średnia ważona liczba akcji zwykłych		130 026 866	129 259 754
Zysk netto przypadający na jedną akcję zwykłą (w zł)	15	5,62	3,83
Zysk rozwodniony na jedną akcję zwykłą (w zł)	15	5,57	3,75

*opis w nocie 4.2

Sprawozdanie z całkowitych dochodów

	Numer noty	01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2017 - 31.12.2017 Dane przekształcone*
Zysk netto		731 074	494 848
Pozostałe całkowite dochody netto, które będą odniesione na wynik po spełnieniu odpowiednich warunków		26 795	86 175
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek działających za granicą		-796	616
Skutki wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży (netto)		-6 658	85 861
Strata/zysk z tytułu wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży		n/d	105 625
Strata/zysk z tytułu wyceny aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	18	-7 843	n/d
Podatek odroczony	14	1 185	-19 764
Skutki wyceny instrumentów zabezpieczających (netto)		34 249	-302
Strata/zysk z tytułu wyceny instrumentów zabezpieczających	19	42 283	-373
Podatek odroczony	14	-8 034	71
Razem dochody całkowite netto		757 869	581 023

*opis w nocie 4.2

Sprawozdanie z sytuacji finansowej

AKTYWA	Numer noty	31.12.2018	31.12.2017 Dane przekształcone*	01.01.2017 Dane przekształcone*
Kasa i środki w banku centralnym	16	1 639 033	965 391	1 082 991
Należności od banków	17	611 436	898 977	1 364 226
Aktywa finansowe	18	13 727 570	13 642 769	9 796 151
wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody		7 280 080	n/d	n/d
wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat		515 138	n/d	n/d
wyceniane według zamortyzowanego kosztu		5 932 352	n/d	n/d
dostępne do sprzedaży		n/d	12 072 324	9 374 646
utrzymywane do terminu zapadalności		n/d	1 117 894	1 954
przeznaczone do obrotu		n/d	452 551	419 551
Pochodne instrumenty zabezpieczające	19	112 400	87 785	71 684
Należności od klientów	20	54 239 172	51 244 093	46 248 623
Aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań	23	333 286	408 911	366 984
Rzeczowe aktywa trwałe	21	450 404	466 958	483 520
Wartości niematerialne	21	528 501	510 106	480 913
Inwestycje w jednostkach zależnych i stowarzyszonych		158 681	102 025	72 359
Aktywa przeznaczone do sprzedaży		146	357	679
Aktywa z tytułu podatku dochodowego	14	924 383	552 961	540 750
odroczone		924 383	552 961	540 750
Pozostałe aktywa	22	517 883	524 047	662 095
AKTYWA RAZEM		73 242 895	69 404 380	61 170 975

ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁY	Numer noty	31.12.2018	31.12.2017 Dane przekształcone*	01.01.2017 Dane przekształcone*
Zobowiązania wobec banków	24	473 842	743 911	381 235
Zobowiązania wobec klientów	25	62 427 865	57 698 144	51 420 275
Zobowiązania finansowe	26	416 407	435 878	298 314
przeznaczone do obrotu		n/d	435 878	298 314
wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat		416 407	n/d	n/d
Pochodne instrumenty zabezpieczające	19	9 381	5 419	6 119
Rezerwy	27	126 172	90 433	286 791
Pozostałe zobowiązania	28	1 111 457	1 647 583	1 427 757
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego		208 854	133 659	32 697
bieżące		208 854	133 659	32 697
Zobowiązania podporządkowane	29	1 918 093	1 914 976	1 164 794
Zobowiązania, razem		66 692 071	62 670 003	55 017 982
Kapitał akcyjny		1 305 540	1 292 636	1 292 578
Kapitał zapasowy		5 382 819	4 817 331	4 184 953
Kapitał z aktualizacji wyceny		52 164	13 944	-71 615
Pozostałe kapitały rezerwowe		184 284	184 894	184 894
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek działających za granicą		-202	594	-22
Niepodzielony wynik z lat ubiegłych		-1 104 855	-69 870	-26 819
Zysk/strata bieżącego roku		731 074	494 848	589 024
Kapitał własny	30	6 550 824	6 734 377	6 152 993
ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁY RAZEM		73 242 895	69 404 380	61 170 975

*opis w notce 4.2

Sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym

01.01.2018- 31.12.2018	Kapitał akcyjny	Kapitał zapasowy	Pozostałe kapitały rezerwowe	Kapitał z aktualizacji wyceny	Różnice kursowe z przeliczenia jednostek działających za granicą	Zyski zatrzymane	Kapitały razem
1 stycznia 2018 **	1 292 636	4 817 331	184 894	13 944	594	424 978	6 734 377
Wpływ zastosowania MSSF 9*	0	0	0	10 629	0	-1 033 989	-1 023 360
Przeniesienie wyniku roku ubiegłego	0	495 844	0	0	0	-495 844	0
Dochody całkowite	0	0	0	27 591	-796	731 074	757 869
zysk netto	0	0	0	0	0	731 074	731 074
pozostałe dochody całkowite:	0	0	0	27 591	-796	0	26 795
w tym aktywa wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	0	0	0	-6 658	0	0	-6 658
w tym instrumenty zabezpieczające	0	0	0	34 249	0	0	34 249
w tym różnice kursowe	0	0	0	0	-796	0	-796
Wpływy z emisji akcji	12 904	69 644	0	0	0	0	82 548
Inne zmiany	0	0	-610	0	0	0	-610
31 grudnia 2018	1 305 540	5 382 819	184 284	52 164	-202	-373 781	6 550 824

01.01.2017- 31.12.2017 Dane przekształcone**	Kapitał akcyjny	Kapitał zapasowy	Pozostałe kapitały rezerwowe	Kapitał z aktualizacji wyceny	Różnice kursowe z przeliczenia jednostek działających za granicą	Zyski zatrzymane	Kapitały razem
1 stycznia 2017	1 292 578	4 184 953	184 894	-71 615	-22	589 024	6 179 812
Korekta bilansu otwarcia**	0	0	0	0	0	-26 819	-26 819
1 stycznia 2017 po korekcie	1 292 578	4 184 953	184 894	-71 615	-22	562 205	6 152 993
Przeniesienie wyniku roku ubiegłego	0	632 075	0	0	0	-632 075	0
Dochody całkowite	0	0	0	85 559	616	494 848	581 023
zysk netto	0	0	0	0	0	494 848	494 848
pozostałe dochody całkowite	0	0	0	85 559	616	0	86 175
w tym aktywa dostępne do sprzedaży	0	0	0	85 861	0	0	85 861
w tym instrumenty zabezpieczające	0	0	0	-302	0	0	-302
w tym różnice kursowe	0	0	0	0	616	0	616
Wpływy z emisji akcji	58	303	0	0	0	0	361
Stan 31 grudnia 2017 r.	1 292 636	4 817 331	184 894	13 944	594	424 978	6 734 377

*opis w nodzie 4.1

**opis w nodzie 4.2

Sprawozdanie z przepływów pieniężnych

	Numer noty	01.01.2018 - 31.12.2018	01.01.2017 - 31.12.2017 Dane przekształcone*
Działalność operacyjna			
Zysk brutto za okres		1 013 502	717 164
Korekty		184 476	198 695
Niezrealizowane zyski/straty z tytułu różnic kursowych		1 922	798
Amortyzacja środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych		168 807	172 145
Zmiana odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości środków trwałych i wartości niematerialnych		6 150	25 721
Przychody z tytułu dywidendy		7 597	31
Zysk brutto po korektach a przed zmianą stanów bilansowych		1 197 978	915 859
Zmiana stanu kredytów i innych należności	32.2	-2 915 264	-4 508 060
Zmiana stanu aktywów wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody		2 369 776	n/d
Zmiana stanu aktywów wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat		-24 018	n/d
Zmiana stanu aktywów wycenianych według zamortyzowanego kosztu		-2 428 880	n/d
Zmiana stanu aktywów dostępnych do sprzedaży		n/d	-2 697 678
Zmiana stanu aktywów utrzymywanych do terminu zapadalności		n/d	-1 115 940
Zmiana stanu aktywów finansowych przeznaczonych do obrotu		n/d	-33 000
Zmiana stanu aktywów stanowiących zabezpieczenie zobowiązań		75 625	-41 927
Zmiana stanu instrumentów pochodnych zabezpieczających stanowiących aktywa		-24 615	-16 101
Zmiana stanu aktywów przeznaczonych do sprzedaży		211	322
Zmiana stanu pozostałych aktywów	32.4	6 164	138 048
Zmiana stanu depozytów		4 695 230	6 160 522
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu własnej emisji		-203 745	489 914
Zmiana stanu zobowiązań wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat		-19 471	137 564
Zmiana stanu instrumentów pochodnych zabezpieczających stanowiących zobowiązania		3 962	-700
Zmiana stanu innych zobowiązań i innych dochodów całkowitych	32.3	-1 618 690	360 009
Zmiana stanu rezerw		35 739	-196 358
Przepływy pieniężne z działalności operacyjnej przed podatkiem		1 150 002	-407 526
Podatek zapłacony		-346 703	-153 931
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej		803 299	-561 457
Działalność inwestycyjna			
Wydatki z tytułu działalności inwestycyjnej:		-255 063	-225 373
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych	32.5	-91 092	-100 448
Nabycie wartości niematerialnych	32.6	-107 315	-95 259
Nabycie udziałów w jednostkach zależnych, po potrąceniu nabytych środków pieniężnych		-56 656	-29 666
Wpływy z działalności inwestycyjnej:		7 474	5 980
Zbycie rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych		7 474	5 980
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		-247 589	-219 393
Działalność finansowa			
Wydatki z tytułu działalności finansowej:		-102 698	-64 647
Splata odsetek –zobowiązania podporządkowane		-102 698	-64 647
Wpływy z działalności finansowej:		12 904	750 058
Wpływy z emisji akcji		12 904	58
Wpływy z emisji zobowiązań podporządkowanych		0	750 000
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej		-89 794	685 411
Przepływy pieniężne netto, razem		465 916	-95 439
Różnice kursowe z przeliczenia środków pieniężnych		26 005	-72 877
Bilansowa zmiana stanu gotówki i ekwiwalentu gotówki		465 916	-95 439
Gotówka i ekwiwalenty gotówki, Bilans otwarcia		1 611 714	1 707 153
Gotówka i ekwiwalenty gotówki, Bilans zamknięcia	32.1	2 077 630	1 611 714
Dodatkowe ujawnienia na temat przepływów operacyjnych			
Otrzymane dochody odsetkowe		3 255 149	2 485 268
Koszty odsetkowe zapłacone		-700 169	-639 859

*wyjaśnienia w notce 4.2

Noty do jednostkowego sprawozdania finansowego

1 Informacje o Banku

1.1 Informacje ogólne, czas trwania i zakres działalności Alior Banku SA

Alior Bank Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie przy ulicy Łopuszańskiej 38D został wpisany do rejestru przedsiębiorców prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy, XIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, pod numerem KRS 0000305178. Bankowi został nadany numer identyfikacji podatkowej NIP: 107-001-07-31 oraz numer statystyczny REGON: 141387142.

Od 14 grudnia 2012 r. Bank jest notowany na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie (nr ISIN: PLALIOR00045).

18 kwietnia 2008 r. Komisja Nadzoru Finansowego („KNF”) udzieliła zezwolenia na utworzenie banku pod nazwą Alior Bank SA, a 1 września 2008 r. wydała Bankowi zezwolenie na rozpoczęcie działalności. 5 września 2008 r. KNF zezwoliła na prowadzenie przez Bank działalności maklerskiej. Czas działalności Banku i jednostek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej nie został oznaczony.

Alior Bank SA jest uniwersalnym bankiem depozytowo-kredytowym, obsługującym osoby fizyczne, prawne i inne podmioty będące osobami krajowymi i zagranicznymi. Podstawowa działalność Banku obejmuje prowadzenie rachunków bankowych, udzielanie kredytów i pożyczek pieniężnych, emitowanie bankowych papierów wartościowych oraz prowadzenie skupu i sprzedaży wartości dewizowych. Bank prowadzi także działalność maklerską, doradztwo i pośrednictwo finansowe oraz świadczy inne usługi finansowe. Zgodnie z postanowieniami Statutu Alior Bank prowadzi działalność na terytoriach Rzeczypospolitej Polskiej i Europejskiego Obszaru Gospodarczego. Bank świadczy usługi przede wszystkim klientom z Polski. Udział klientów zagranicznych w całkowitej liczbie klientów Banku jest znikomy. W ramach bankowości detalicznej w roku 2016 rozpoczął działalność zagraniczny oddział Alior Banku w Rumunii.

1.2 Informacje dotyczące składu Zarządu Banku i Rady Nadzorczej Banku

W stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego zakończonego dnia 31 grudnia 2017 r. nastąpiły zmiany w składzie Zarządu Banku. W dniu 12 marca 2018 r. Pan Michał Jan Chyczewski złożył rezygnację z funkcji Wiceprezesa Zarządu Alior Bank SA, kierującego pracami Zarządu. Jednocześnie w dniu 12 marca 2018 r. Rada Nadzorcza powierzyła kierowanie pracami Zarządu Pani Katarzynie Sułkowskiej. Z dniem 13 marca 2018 r., Rada Nadzorcza powołała Pana Marcina Jaszczuka na stanowisko Wiceprezesa Zarządu Alior Bank SA.

W dniu 13 kwietnia 2018 r. Pani Urszula Krzyżanowska-Piękoś oraz Pani Celina Wałęskiewicz złożyły rezygnację z pełnienia funkcji Członków Zarządu Alior Banku SA. Jednocześnie Rada Nadzorcza Banku powołała, z dniem 13 kwietnia 2018 r., w skład Zarządu Banku Panią Agatę Strzelecką, Pana Mateusza Poznańskiego oraz Pana Macieja Surdyka, powierzając im stanowiska Wiceprezesów Zarządu Banku.

W dniu 27 kwietnia 2018 r. Pan Sylwester Grzebinoga, Wiceprezes Zarządu Banku złożył rezygnację z funkcji Członka Zarządu Alior Banku SA.

W dniu 17 października 2018 r. Pani Katarzyna Sułkowska złożyła rezygnację z funkcji Prezesa Zarządu Alior Bank SA. Jednocześnie Rada Nadzorcza Banku powołała z dniem 17 października 2018 r., w skład Zarządu Banku Pana Krzysztofa Bachtę, powierzając mu stanowisko Wiceprezesa Zarządu Banku kierującego pracami Zarządu do czasu uzyskania zgody Komisji Nadzoru Finansowego na powołanie go na Prezesa Zarządu Banku.

W dniu 26 listopada 2018 r. Pan Filip Gorczyca, Wiceprezes Zarządu Banku złożył rezygnację z pełnienia funkcji Członka Zarządu Alior Banku S.A. z dniem 31 stycznia 2019 r. Jednocześnie w dniu 26 listopada 2018 roku Rada

Nadzorcza powołała w skład Zarządu Banku, Panów: Marka Szczęśniaka, Seweryna Kowalczyka, Dariusza Szweda (od 1 stycznia 2019 r.) oraz Tomasza Biłousa (od 1 lutego 2019 r.) powierzając im stanowiska Wiceprezesów Zarządu Banku.

W dniu 26 lutego 2019 r. Komisja Nadzoru Finansowego jednogłośnie wyraziła zgodę na powołanie Pana Krzysztofa Bachty na Prezesa Zarządu Alior Banku SA. Jednocześnie Komisja Nadzoru Finansowego również jednogłośnie wyraziła zgodę na powierzenie Panu Markowi Szczęśniakowi funkcji Członka Zarządu Alior Banku SA nadzorującego zarządzanie ryzykiem istotnym w działalności Banku.

W dniu 27 lutego 2019 r. Rada Nadzorcza powołała Pana Krzysztofa Bachtę na stanowisko Prezesa Zarządu Alior Banku SA.

Skład Zarządu Banku na dzień 31 grudnia 2018 r.

Imię i nazwisko	Funkcja
Krzysztof Bachta	p.o. Prezesa Zarządu
Filip Gorczyca	Wiceprezes Zarządu
Marcin Jaszczuk	Wiceprezes Zarządu
Seweryn Kowalczyk	Wiceprezes Zarządu
Mateusz Poznański	Wiceprezes Zarządu
Agata Strzelecka	Wiceprezes Zarządu
Maciej Surdyk	Wiceprezes Zarządu
Marek Szczęśniak	Wiceprezes Zarządu

Skład Zarządu Banku na dzień 31 grudnia 2017 r.

Imię i nazwisko	Funkcja
Michał Jan Chyczewski	p.o. Prezesa Zarządu
Filip Gorczyca	Wiceprezes Zarządu
Sylwester Grzebinoga	Wiceprezes Zarządu
Urszula Krzyżanowska-Piękoś	Wiceprezes Zarządu
Katarzyna Sułkowska	Wiceprezes Zarządu
Celina Wałęskiewicz	Wiceprezes Zarządu

W stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego zakończonego w dniu 31 grudnia 2017 nastąpiły zmiany w składzie Rady Nadzorczej.

W dniu 21 czerwca 2018 r. Członkowie Rady Nadzorczej Banku, Pan Sławomir Niemierka i Pan Paweł Szymański złożyli rezygnację z pełnienia funkcji Członków Rady Nadzorczej Banku z dniem 21 czerwca 2018 r.

W dniu 22 czerwca 2018 r. oraz w dniu 25 czerwca 2018 r., Zwyczajne Walne Zgromadzenie Banku podjęło uchwałę w sprawie powołania Pana Marcina Eckerta oraz Pana Wojciecha Myśleckiego w skład Rady Nadzorczej Banku.

Skład Rady Nadzorczej Banku na dzień 31 grudnia 2018 r. przedstawiała się następująco:

Imię i nazwisko	Funkcja
Tomasz Kulik	Przewodniczący Rady Nadzorczej
Małgorzata Iwanicz-Drozdowska	Zastępca Przewodniczącego Rady Nadzorczej
Marcin Eckert	Członek Rady Nadzorczej
Dariusz Gątarek	Członek Rady Nadzorczej
Mikołaj Handschke	Członek Rady Nadzorczej
Artur Kucharski	Członek Rady Nadzorczej
Wojciech Myślecki	Członek Rady Nadzorczej
Maciej Rapkiewicz	Członek Rady Nadzorczej

Skład Rady Nadzorczej Banku na dzień 31 grudnia 2017 r. przedstawiał się następująco:

Imię i nazwisko	Funkcja
Tomasz Kulik	Przewodniczący Rady Nadzorczej
Małgorzata Iwanicz-Drozdowska	Zastępca Przewodniczącego Rady Nadzorczej
Dariusz Gątarek	Członek Rady Nadzorczej
Mikołaj Handschke	Członek Rady Nadzorczej
Artur Kucharski	Członek Rady Nadzorczej
Sławomir Niemierka	Członek Rady Nadzorczej
Maciej Rapkiewicz	Członek Rady Nadzorczej
Paweł Szymański	Członek Rady Nadzorczej

2 Podstawa sporządzenia sprawozdania finansowego

2.1 Zakres podmiotowy i dane porównawcze

Niniejsze sprawozdanie finansowe obejmuje rok zakończony 31 grudnia 2018 r. i zawiera dane porównawcze za rok zakończony 31 grudnia 2017 r. Sprawozdanie zostało sporządzone w polskich złotych (zł), a wszystkie zamieszczone w nim wartości zostały zaprezentowane w tysiącach złotych, chyba, że wskazano inaczej.

2.2 Oświadczenie o zgodności

Niniejsze sprawozdanie finansowe Alior Banku Spółki Akcyjnej zostało sporządzone zgodnie ze stosowanymi w sposób ciągły Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) przyjętymi przez Unię Europejską według stanu w dniu 31 grudnia 2018 r.

2.3 Kontynuacja działalności

Sprawozdanie finansowe Alior Banku SA zostało sporządzone przy założeniu kontynuacji działalności Banku przez okres co najmniej 12 miesięcy po dniu bilansowym, tzn. po 31 grudnia 2018 r.

Zarząd Banku nie stwierdza na dzień podpisania sprawozdania finansowego istnienia faktów i okoliczności, które wskazywałyby na zagrożenia dla możliwości kontynuacji działalności przez Bank w okresie 12 miesięcy od daty publikacji na skutek zamierzonego lub przymusowego zaniechania, bądź istotnego ograniczenia przez Bank dotychczasowej działalności.

W latach 2018 i 2017 roku w Banku nie wystąpiła działalność zaniechana.

2.4 Prezentacja sprawozdań finansowych

W sprawozdaniu z sytuacji finansowej Bank prezentuje aktywa i zobowiązania według kryterium płynności.

Zasady kompensowania aktywów i zobowiązań finansowych opisano w nocie 36.1 Bank nie kompensuje przychodów i kosztów, chyba, że jest to wymogiem lub zostało dopuszczone przez standardy lub interpretacje.

2.5 Zatwierdzenie sprawozdania finansowego

Niniejsze sprawozdanie finansowe Alior Banku Spółki Akcyjnej zostało zatwierdzone do publikacji przez Zarząd Banku w dniu 27 lutego 2019 r.

3 Opis najistotniejszych zasad rachunkowości

Najważniejsze zasady rachunkowości oraz szacunki i oceny zastosowane przy sporządzaniu niniejszego sprawozdania finansowego przedstawione zostały w poszczególnych notach oraz poniżej. Zasady te stosowane były we wszystkich prezentowanych latach w sposób ciągły, za wyjątkiem zasad wprowadzonych przez MSSF 9 i MSSF 15, które to po raz pierwszy zostały zastosowane w sprawozdaniach w 2018 roku. Poniżej zaprezentowano wykaz zasad rachunkowości oraz ważniejszych szacunków i ocen dla poszczególnych pozycji rachunku zysków i strat oraz sprawozdania z sytuacji finansowej.

Rachunek zysków i strat	Numer noty	Polityka rachunkowości*
Przychody i koszty z tytułu odsetek	6	T
Przychody i koszty z tytułu prowizji i opłat	7	T
Wynik na instrumentach wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat i wynik z rewaluacji	8	T
Wynik z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów i zobowiązań niewycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat/Zrealizowany wynik na pozostałych instrumentach finansowych (do 31.12.2017 r.)	9	T
Pozostałe przychody i koszty operacyjne	10	T
Koszty działania Banku	11	T
Wynik z odpisów na oczekiwane straty, odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości i rezerw	12	T
Podatek dochodowy	14	T

Sprawozdanie z sytuacji finansowej	Numer noty	Polityka rachunkowości *	Ważniejsze szacunki i oceny*
Kasa i środki w banku centralnym	16	T	
Należności od banków	17	T	
Aktywa finansowe	18	T	T
Rachunkowość zabezpieczeń	19	T	T
Należności od klientów	20	T	T
Rzeczowe aktywa trwałe	21	T	T
Wartości niematerialne	21	T	T
Pozostałe aktywa	22	T	
Aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań	23	T	
Aktywa z tytułu podatku dochodowego	14	T	
Zobowiązania wobec banków	24	T	
Zobowiązania wobec klientów	25	T	
Zobowiązania finansowe	26	T	
Rezerwy	27	T	T
Pozostałe zobowiązania	28	T	
Zobowiązania podporządkowane	29	T	
Kapitał własny i akcjonariat Banku	30	T	

* Litera T oznacza, że w Sprawozdaniu Finansowym zamieszczone zostały istotne informacje dotyczące wybranej polityki rachunkowości i istotnych szacunków

3.1 Transakcje w walutach obcych

Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji

Sprawozdanie finansowe zostało sporządzone w polskich złotych, które są walutą funkcjonalną Banku. Kwoty w niniejszym sprawozdaniu finansowym są prezentowane w tysiącach złotych, jeśli nie zaznaczono inaczej.

Transakcje i salda w walutach obcych

Transakcje wyrażone w walutach obcych są początkowo ujmowane w walucie funkcjonalnej według kursu średniego Narodowego Banku Polskiego obowiązującego w dniu zawarcia transakcji. W ostatnim dniu każdego okresu sprawozdawczego Bank przelicza:

- aktywa i zobowiązania pieniężne wyrażone w walutach obcych przy zastosowaniu średniego kursu NBP obowiązującego na ten dzień;
- pozycje niepieniężne wyceniane według kosztu historycznego w walucie obcej według kursu wymiany z dnia początkowego ujęcia transakcji;
- pozycje niepieniężne wyceniane według wartości godziwej w walucie obcej według kursu wymiany z dnia ustalenia wartości godziwej.

Różnice kursowe z rozliczenia transakcji oraz wyceny bilansowej aktywów i zobowiązań pieniężnych wyrażonych w walutach obcych rozpoznawane są w rachunku zysków i strat. Różnice kursowe z tytułu takich pozycji, jak instrumenty kapitałowe zaklasyfikowane do aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody, ujmuje się w kapitale z aktualizacji wyceny aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody.

Wynik i salda jednostek zagranicznych (w tym oddziałów), które posiadają walutę funkcjonalną inną niż złoty, wycenia się do złotego zgodnie z poniższym schematem:

- aktywa i zobowiązania na dzień bilansowy wycenia się według średniego kursu NBP obowiązującego na ten dzień,
- przychody i koszty wycenia się według średniej arytmetycznej średnich kursów ogłoszonych przez NBP obowiązujących na koniec każdego dnia,
- różnice kursowe z wyceny jednostek zagranicznych ujmuje się jako odrębny składnik kapitału własnego. Jest ona rozliczana do wyniku finansowego w momencie zbycia jednostki zagranicznej.

RON	2018	2017
Kurs obowiązujący w ostatnim dniu okresu	0,9229	0,8953
Kurs stanowiący średnią arytmetyczną kursów obowiązujących ostatniego dnia miesiąca danego okresu	0,9165	0,9282

3.2 Połączenie jednostek gospodarczych

Nabycia jednostek gospodarczych Bank rozlicza według metody nabycia zgodnie z zasadami opisanymi w MSSF 3. Zgodnie z przyjętą przez Bank polityką rachunkowości, w odniesieniu do MSR 8 pkt.10, przy rozliczeniu połączenia pod wspólną kontrolą zasadą rachunkowości jest stosowanie tzw. metody „wartości od poprzednika” (ang. „predecessor accounting”), czyli ujęcie przejmowanej jednostki według wartości bilansowej aktywów i zobowiązań ujętych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym jednostki wyższego szczebla, włączając w to również wartość firmy powstałą w wyniku nabycia tej jednostki.

W sprawozdaniu jednostkowym Bank prezentuje jednostki zależne według kosztu historycznego.

3.3 Ujmowanie aktywów i zobowiązań finansowych w księgach

Bank ujmuje składnik aktywów lub zobowiązanie finansowe w sprawozdaniu z sytuacji finansowej wtedy, gdy staje się stroną umowy tego instrumentu. Standaryzowane transakcje zakupu i sprzedaży aktywów finansowych (papiery wartościowe) ujmuje się na dzień rozliczenia.

W momencie początkowego ujęcia, wszystkie instrumenty finansowe wycenia się w wartości godziwej.

Bank dokonuje klasyfikacji aktywów i zobowiązań finansowych w momencie ich początkowego ujęcia, w zależności od celu, charakterystyki i zamiaru w stosunku do nabywanego instrumentu finansowego.

Aktywa finansowe Bank przyporządkowuje kategoriom: aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody, aktywa finansowe wyceniane wg amortyzowanego kosztu. Zobowiązania finansowe wyceniane są w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

Szczegółowe zasady klasyfikacji i wyceny instrumentów finansowych opisano w notce 18.1.

3.4 Wyłączanie składników aktywów i zobowiązań finansowych ze sprawozdania z sytuacji finansowej

Aktywa finansowe

Bank wyłącza składnik aktywów finansowych z bilansu wtedy, gdy:

- wygasają umowne prawa do przepływów pieniężnych ze składnika aktywów finansowych;
- Bank przenosi składnik aktywów finansowych na inny podmiot;
- Bank przenosi składnik aktywów finansowych do ewidencji pozabilansowej, bez rezygnacji z dochodzenia spłaty w przyszłości.

Decyzja o odpisaniu wierzytelności jako nieściągalnej może być podjęta w sytuacji, gdy wierzytelność jest w całości wymagalna i jej nieściągalność została udokumentowana zgodnie z przepisami ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych (odpisanie z udokumentowaniem nieściągalności), tj.:

- postanowieniem o nieściągalności, uznanym przez Bank jako odpowiadającym stanowi faktycznemu, wydanym przez właściwy organ postępowania egzekucyjnego,
- postanowieniem sądu o zakończeniu postępowania upadłościowego obejmującego likwidację majątku,
- postanowieniem sądu o oddaleniu wniosku o ogłoszenie upadłości lub umorzeniu postępowania upadłościowego, gdy majątek niewypłacalnego Dłużnika nie wystarcza na zaspokojenie kosztów postępowania upadłościowego,
- protokołem sporządzonym przez DRIW, który wykazuje, iż przewidywane koszty procesowe oraz egzekucyjne byłyby równe lub wyższe od kwoty uzyskanej wierzytelności.

Przenosząc składnik aktywów finansowych, Bank ocenia, w jakim stopniu zachowuje ryzyko i korzyści związane z posiadaniem składnika aktywów finansowych. W tym przypadku:

- jeżeli przenosi zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści związane z posiadaniem składnika aktywów finansowych, to wyłącza składnik aktywów finansowych ze sprawozdania z sytuacji finansowej;
- jeżeli zachowuje zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści związane z posiadaniem składnika aktywów finansowych, to w dalszym ciągu ujmuje składnik aktywów finansowych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej;
- jeżeli nie przenosi ani nie zachowuje zasadniczo całego ryzyka i wszystkich korzyści związanych z posiadaniem składnika aktywów finansowych, to ustala, czy zachowuje kontrolę nad tym składnikiem aktywów finansowych. W przypadku zachowania kontroli składnik aktywów finansowych jest nadal ujmowany w bilansie, a w przypadku braku kontroli jest wyłączany z bilansu do wysokości wynikającej z utrzymania zaangażowania.

Decyzja o przeniesieniu wierzytelności do ewidencji pozabilansowej do czasu ich spłaty, odpisania z tytułu nieściągalności, przedawnienia lub umorzenia może zostać podjęta, jeżeli:

- wierzytelność zaklasyfikowana jest do kategorii stracone przez okres co najmniej roku,
- nie występują przesłanki udokumentowania nieściągalności,
- Bank nie identyfikuje źródeł spłaty wierzytelności, z których mógłby się efektywnie zaspokoić.

Zobowiązania finansowe

Bank wyłącza z bilansu zobowiązanie finansowe (lub jego część), jeśli obowiązek określony w umowie został wypełniony lub umorzony albo wygaś.

Modyfikacja istotna

Modyfikacja aktywa finansowego w koszcie zamortyzowanym lub wartości godziwej przez inne całkowite dochody oraz zobowiązania finansowego to zmiana warunków umownych wpływająca na zmianę kwoty i terminu płatności, a w przypadku aktywów – również zmiana dłużnika. Zmiana przepływów pieniężnych bez zmiany warunków umownych nie stanowi modyfikacji (zmiana jest dokonana na podstawie pierwotnie obowiązującej umowy).

Dla każdego przypadku modyfikacji przeprowadza się ocenę istotności.

Modyfikacja uznana za istotną skutkuje wyłączeniem aktywa lub zobowiązania finansowego ze sprawozdania z sytuacji finansowej oraz rozpoznaniem nowego aktywa finansowego z uwzględnieniem zmodyfikowanych przepływów pieniężnych. Dla nowego aktywa lub zobowiązania finansowego należy wyznaczyć nową efektywną stopę procentową lub efektywną stopę procentową skorygowaną o ryzyko kredytowe (CAEIR) w przypadku, gdy nowe aktywa finansowe rozpoznane w efekcie modyfikacji są dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe oraz zaliczyć do wyniku finansowego nierozliczone metodą efektywnej stopy procentowej koszty i przychody dotyczące pierwotnych warunków umownych.

Modyfikacja aktywa finansowego uznana za nieistotną nie skutkuje wyłączeniem ze sprawozdania z sytuacji finansowej i dokonuje się wyliczenia zysku lub straty z modyfikacji. Wszelkie poniesione koszty i opłaty korygują wartość bilansową zmodyfikowanego składnika aktywów finansowych i są amortyzowane w okresie pozostającym do daty wymagalności zmodyfikowanego składnika aktywów finansowych przy pomocy pierwotnej stopy procentowej.

Dla oceny istotności modyfikacji Bank przyjął kryteria jakościowe, jak zmiana wyniku testu przepływów, zmiana waluty finansowania, zmiana dłużnika oraz ilościowe obejmujące progi procentowe zmiany marży, zwiększenia kwoty finansowania i wyrażone w dniach zmiany okresu rezydualnego finansowania.

4 Zmiany stosowanych zasad rachunkowości

4.1 Zmiany w standardach rachunkowości

Nowe standardy i interpretacje oraz zmiany do opublikowanych standardów i interpretacji, które weszły w życie od 1 stycznia 2018 roku

- **MSSF 9 Instrumenty Finansowe**

W dniu 24 lipca 2014 roku Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR) wydała nowy Międzynarodowy Standard Sprawozdawczości Finansowej – MSSF 9: „Instrumenty finansowe” („MSSF 9”), obowiązujący dla rocznych okresów rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku, który zastąpił istniejący Międzynarodowy Standard Rachunkowości 39 „Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena”. Komisja Europejska Rozporządzeniem nr 2016/2067 z dnia 22 listopada 2016 roku przyjęła MSSF 9 w wersji opublikowanej przez RMSR 24 lipca 2014 roku.

MSSF 9 wprowadził nowy model utraty wartości aktywów finansowych oparty na koncepcji „straty oczekiwanej”, zmiany w zakresie zasad klasyfikacji i wyceny instrumentów finansowych (w szczególności aktywów finansowych) jak również nowe podejście do rachunkowości zabezpieczeń.

Bank podjął decyzję o skorzystaniu z zapisów MSSF 9 umożliwiających zwolnienie z obowiązku przekształcania danych porównawczych dla okresów wcześniejszych w odniesieniu do zmian wynikających z klasyfikacji i wyceny oraz utraty wartości. Jednocześnie Bank wprowadził zmiany w sprawozdaniu finansowym w celu dostosowania prezentacji danych finansowych do nowych kategorii wprowadzonych przez MSSF 9.

Na podstawie przepisu MSSF 9 7.2.21 Alior Bank zdecydował się kontynuować stosowanie zasad rachunkowości zabezpieczeń wynikających z MSR 39. W związku z tym w zakresie rachunkowości zabezpieczeń nie dokonano zmiany zasad rachunkowości.

Na dzień 1 stycznia 2018 roku różnice w wartości bilansowej aktywów i zobowiązań finansowych wynikających z zastosowania MSSF 9 zostały ujęte jako element niepodzielonego wyniku finansowego z lat ubiegłych oraz innych pozycji kapitału własnego w kapitałach własnych Banku.

Podsumowanie wpływu wdrożenia MSSF 9 na sprawozdanie z sytuacji finansowej na dzień 1 stycznia 2018 w porównaniu do danych wg MSR 39 na dzień 31 grudnia 2017 (z uwzględnieniem zmian opisanych w nocie 4.2)

AKTYWA	Klasyfikacja zgodnie z MSR 39	Klasyfikacja zgodnie z MSSF 9	Wartość bilansowa na 31.12.2017 Dane przekształcone	Wpływ wdrożenia MSSF 9 na 01.01.2018			Nowa wartość bilansowa na 01.01.2018
				wpływ zmiana klasyfikacji i wyceny (1)	wpływ utrata wartości (2)	Wpływ razem (1)+(2)	
Kasa i środki w banku centralnym	Pożyczki i należności	Aktywa finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	965 391	0	0	0	965 391
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy	452 551	0	0	0	452 551
		Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody	9 649 751	105	0	105	9 649 856
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Aktywa finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	2 384 004	4 538	-1 946	2 592	2 386 596
		Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy	38 569	0	0	0	38 569
Inwestycyjne papiery wartościowe utrzymywane do terminu zapadalności	Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	Aktywa finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	1 117 894	0	-1 018	-1 018	1 116 876
Pochodne instrumenty zabezpieczające	Wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy	Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy	87 785	0	0	0	87 785
Należności od banków	Pożyczki i należności	Aktywa finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	898 977	0	-3	-3	898 974
Należności od klientów	Pożyczki i należności	Aktywa finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	51 244 093	0	-1 143 162	-1 143 162	50 100 931
Aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży/ Aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności	Aktywa finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu /Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody	408 911	0	0	0	408 911
Rzeczowe aktywa trwałe			466 958	0	0	0	466 958
Wartości niematerialne			510 106	0	0	0	510 106
Inwestycje w jednostkach zależnych i stowarzyszonych			102 025	0	0	0	102 025
Aktywa przeznaczone do sprzedaży			357	0	0	0	357
Aktywa z tytułu podatku dochodowego			552 961	0	0	302 940	855 901
Pozostałe aktywa			524 047	0	564	564	524 611
AKTYWA RAZEM			69 404 380	4 643	-1 145 565	-837 982	68 566 398

ZOBOWIĄZANIA	Klasyfikacja zgodnie z MSR 39	Klasyfikacja zgodnie z MSSF 9	Wartość bilansowa na 31.12.2017* Dane przekształcone	wpływ wdrożenia MSSF 9 na 01.01.2018			Nowa wartość bilansowa na 01.01.2018
				wpływ zmiana klasyfikacji i wyceny (1)	wpływ utrata wartości (2)	Wpływ razem (1)+(2)	
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	Zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy	435 878	0	0	0	435 878
Zobowiązania wobec banków	Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego go kosztu	Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	743 911	0	0	0	743 911
Zobowiązania wobec klientów	Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego go kosztu	Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	57 698 144	0	0	0	57 698 144
Pochodne instrumenty zabezpieczające	Wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy	Zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy	5 419	0	0	0	5 419
Rezerwy			90 433	0	121 926	121 926	212 359
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego			133 659	0	0	63 452	197 111
Pozostałe zobowiązania			1 647 583	0	0	0	1 647 583
Zobowiązania podporządkowane			1 914 976	0	0	0	1 914 976
Zobowiązania razem			62 670 003	0	121 926	185 378	62 855 381
Kapitał akcyjny			1 292 636	0	0	0	1 292 636
Kapitał zapasowy			4 817 331	0	0	0	4 817 331
Kapitał z aktualizacji wyceny			13 944	0	0	10 629	24 573
Pozostałe kapitały rezerwowe			184 894	0	0	0	184 894
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek działających za granicą			594	0	0	0	594
Niepodzielony wynik z lat ubiegłych oraz zysk bieżącego roku			424 978	0	0	-1 033 989	-609 011
Kapitały własne			6 734 377	0	0	-1 023 360	5 711 017
ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁY RAZEM			69 404 380	0	121 926	-837 982	68 566 398

MSSF 15 Przychody z umów z klientami

Zakresem MSSF 15 objęte są wszystkie umowy z klientami, z wyłączeniem tych umów, które są objęte zakresem innych standardów, w szczególności MSSF 9 (Instrumenty finansowe).

Fundamentalną zasadą MSSF 15 jest ujmowanie przychodu w momencie transferu towarów lub usług na rzecz klientów, w wysokości wynagrodzenia, którego Bank spodziewa się w zamian za te towary lub usługi.

Zgodnie z nowym standardem w umowach z klientami dokonuje się identyfikacji odrębnych obowiązków do wykonania świadczenia, czyli przyrzeczeń do przekazania klientowi odrębnych dóbr lub usług. Do każdego odrębnego zobowiązania do wykonania świadczenia (do odrębnego dobra lub usługi) jest przypisywana cena transakcyjna. W przypadku gdy wysokość wynagrodzenia jest zmienna, to do ceny transakcyjnej zalicza się część

lub całość kwoty wynagrodzenia zmiennego, wyłącznie w zakresie, w jakim istnieje wysokie prawdopodobieństwo, że nie nastąpi odwrócenie znaczącej części kwoty wcześniej ujętych skumulowanych przychodów. Przychody równe cenie transakcyjnej są ujmowane po spełnieniu świadczenia lub w trakcie jego spełniania, poprzez przekazanie klientowi przyręczniego dobra lub usługi. Ponadto zgodnie z MSSF 15 koszty doprowadzenia do zawarcia umowy oraz koszty wykonania umowy należy aktywować. Skapitalizowane koszty są systematycznie amortyzowane z uwzględnieniem okresu przekazywania klientowi dóbr lub usług, z którymi są bezpośrednio powiązane.

Bank przeprowadził analizę umów z klientami zgodnie z modelem określonym przez MSSF 15. W porównaniu do wymogów określonych przez MSR 18 obowiązujący do końca 2017 r. wdrożenie nowego standardu nie miało istotnego wpływu na wynik Banku.

Nowe standardy i interpretacje oraz ich zmiany, które zostały opublikowane i zatwierdzone przez UE, ale nie weszły jeszcze w życie

- **MSSF 16 Leasing**

Został opublikowany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 13 stycznia 2016 roku, zatwierdzone przez Unię Europejską 31 października 2017 roku i obowiązuje za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie. Nowy standard ustanawia zasady ujęcia, wyceny, prezentacji oraz ujawnień dotyczących leasingu. Wszystkie transakcje leasingu skutkują uzyskaniem przez leasingobiorcę prawa do użytkowania aktywa oraz zobowiązania z tytułu obowiązku zapłaty. Tym samym, MSSF 16 znosi klasyfikację leasingu operacyjnego i leasingu finansowego zgodnie z MSR 17 i wprowadza jeden model dla ujęcia księgowego leasingu przez leasingobiorcę.

Alior Bank sfinalizował prace związane z bilansem otwarcia na datę 1 stycznia 2019 roku. Zostały przyjęte następujące założenia na dzień pierwszego zastosowania MSSF 16 tj. na dzień 1 stycznia 2019 roku:

- Alior Bank zastosował podejście uproszczone zgodnie z par. C5 (b) MSSF 16, tzn. nie będzie dokonywał przekształceń danych porównawczych, nie wystąpiła korekta bilansu otwarcia zysków zatrzymanych w dniu pierwszego zastosowania (stan aktywów rozpoznany w bilansie jest równy stanowi pasywów);
- w przypadku leasingów wcześniej sklasyfikowanych jako leasing operacyjny zgodnie z MSR 17 aktywa oraz zobowiązania leasingowe wyceniane są w wartości bieżącej pozostałych opłat leasingowych, zdyskontowanych krańcową stopą procentową leasingobiorcy;
- Alior Bank zgodnie z par.5 MSSF 16 skorzystał ze zwolnienia dla leasingów krótkoterminowych oraz dla leasingów, w odniesieniu do których bazowy składnik aktywów ma niską wartość (wartość nowego składnika aktywów bez względu na wiek składnika aktywów objętego leasingiem);
- zgodnie z par. C10 (c) MSSF 16 dla leasingów operacyjnych, których okres leasingu kończy się w ciągu 12 miesięcy od dnia pierwszego zastosowania MSSF16 Bank stosuje reguły dotyczące leasingów krótkoterminowych, leasing może być traktowany jako krótkoterminowy, jeżeli jest zgodny z definicją leasingu krótkoterminowego z MSSF16;
- zgodnie z par. 4 MSSF 16 Alior Bank podjął decyzję, aby nie stosować MSSF16 dla wartości niematerialnych.

Wpływ zastosowania zasad MSSF 16 na datę 1 stycznia 2019 roku przedstawia poniższa tabela :

Wartość korekty MSSF 16 na 01.01.2019	
Aktywa z tytułu umów leasingowych	306 394
- lokale	261 677
- opłaty za użytkowanie wieczyste/opłaty roczne	18 443
- parkingi	23 872
- elewacje	664
- środki transportu	1 738
Zobowiązanie z tytułu umów leasingowych	306 394

- **Zmiany do MSSF 9 Przedpłaty instrumentu ze zwrotem dla klienta**

Zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 12 października 2017 roku, zatwierdzone przez Unię Europejską 22 marca 2018 roku i obowiązują za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie.

Zmiany do MSSF 9 wprowadzają zapisy w odniesieniu do kontraktów z opcją przedpłaty, w których pożyczkodawca może być zmuszony do zaakceptowania kwoty przedpłaty, która jest znacznie niższa niż niespłacone kwoty kapitału i odsetek. Taka kwota przedpłaty mogłaby stanowić płatność dla kredytobiorcy od pożyczkodawcy, a nie rekompensatę od kredytobiorcy dla kredytodawcy. Taki składnik aktywów finansowych będzie kwalifikował się do wyceny według zamortyzowanego kosztu lub według wartości godziwej poprzez inne całkowite dochody (w zależności od modelu biznesowego spółki), aczkolwiek ujemna rekompensata musi stanowić uzasadnioną rekompensatę za wcześniejszą spłatę kontraktu.

Bank uważa, że zastosowanie zmienionego standardu nie będzie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie jego początkowego zastosowania.

- **Interpretacja KIMSF 23, Ujęcie niepewności w podatku dochodowym**

Została opublikowana przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 7 czerwca 2017 roku i obowiązuje za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie. Interpretacja KIMSF 23 w szczególności określa, jeżeli jest niepewność w ujmowaniu podatku dochodowego, czy i kiedy jednostka powinna analizować niepewne pozycje podatkowe oddzielnie, jakie są założenia jednostki dotyczące możliwości kontroli przez organy podatkowe, sposób w jaki jednostka określa dochód do opodatkowania, stratę podatkową, podstawę opodatkowania, niewykorzystane straty podatkowe, stopy podatkowe, a także w jaki sposób jednostka ujmuje zmiany w faktach i okolicznościach.

Bank uważa, że zastosowanie interpretacji nie będzie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie jego początkowego zastosowania.

Standardy i interpretacje, które nie są jeszcze zatwierdzone przez Unię Europejską:

- **Pozostałe zmiany**

Zmiany do MSR 28 dotyczące wyceny inwestycji długoterminowych, roczny program poprawek 2015-2017 (zmiany do MSSF 3, MSSF 11, MSR 12 i MSR 23) oraz zmiany do MSR 19, Świadczenia pracownicze w zakresie zmian do programu określonych świadczeń, Bank uważa, że zastosowanie zmienionych standardów nie będzie miało znaczącego wpływu na sprawozdanie finansowe w okresie ich początkowego zastosowania.

4.2 Przekształcenie danych porównawczych i objaśnienie różnic w stosunku do publikowanych wcześniej sprawozdań finansowych

- **Korekta błędu dotycząca podatku dochodowego od osób prawnych za lata 2012-2017**

W 2018 roku Bank dokonał korekty rozliczenia podatku dochodowego za lata 2012-2017 w związku z błędnym wyłączeniem w rachunku podatkowym za te lata odsetek naliczonych nieotrzymanych na dzień spisania należności nieściągalnych, które powodowało zaniżenie podstawy opodatkowania. Jednocześnie część odsetek od należności spisanych do ewidencji pozabilansowej była nieprawidłowo ujmowana jako dodatnia różnica przejściowa i wliczana do podstawy rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego. W konsekwencji dokonano korekty w sprawozdaniu finansowym odnosząc różnicę do zysków zatrzymanych na dzień 31.12.2017 roku oraz dokonując przekształcenia danych porównawczych.

Poniższa tabela przedstawia łączny wpływ obu korekt w rozbiu na poszczególne okresy z uwzględnieniem odsetek od zaległości podatkowych.

Korygowany okres	Korekta podatku dochodowego	Kwota odsetek od zaległości podatkowych
2012	2 190	0
2013	3 644	128
2014	1 270	350
2015	5 517	407
2016	60	758
2017	1 645	1 186
Łącznie	14 326	2 829

Wpływ opisanej wyżej korekty na dane porównawcze wynosi:

Kapitał własny na 31.12.2017 r. -17 155 tys. zł

Zysk netto za 2017 r. – 2 831 tys. zł

- Korekta ujęcia wyniku na produktach strukturyzowanych

Bank dokonał zmiany metody wyceny wartości godziwej opcji wbudowanej w emitowane przez bank produkty strukturyzowane (Bankowe Papiery Wartościowe – BPW). Poprzednio opcje wbudowane wyceniane były w oparciu o parametry nie pochodzące z aktywnego rynku. Obecnie do wyceny stosowane są parametry z rynku międzybankowego, na którym bank zawiera transakcje odwrotne, zabezpieczające opcje wbudowane w BPW.

Bank dokonał również zmiany metody rozliczania kosztów i przychodów związanych z emisją BPW. W oparciu o poprzednią metodykę, koszty krańcowe były kwotowo zbliżone do kwoty opłaty dystrybucyjnej i w związku z tym koszty i opłata były ujmowane jednorazowo w momencie zawarcia transakcji. Bank dokonał przeglądu kosztów krańcowych, w wyniku czego ich poziom został obniżony, w związku z czym obecnie Bank rozlicza zarówno przychody z tytułu opłaty dystrybucyjnej, jak i koszty krańcowe w czasie do daty zapadalności BPW.

Wpływ opisanej wyżej korekty na dane porównawcze wynosi:

Kapitał własny na 31.12.2017 r. - 34 446 tys. zł

Zysk netto za 2017 r. -21 951 tys. zł

- Korekta ujęcia kosztu z tyt. opłaty na BFG w zakresie części składki w postaci blokady papierów wartościowych w ubiegłym okresie

W związku ze zmianą od roku 2017 ustawy o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym oraz rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 10 marca 2017 r. w sprawie przekazywania w formie zobowiązań do zapłaty składek wnoszonych do Bankowego Funduszu Gwarancyjnego, Alior Bank korzystając z §4 niniejszego rozporządzenia dokonuje rozliczenia (30% należnej składki) z BFG w formie zobowiązania do zapłaty, w postaci blokady papierów wartościowych.

Po otrzymaniu w dniu 2 marca 2017 r. oraz 20 kwietnia 2017 r. pism z BFG określających wysokość składek na Fundusz Gwarantowania Depozytów i Fundusz Przymusowej Restrukturyzacji, Bank zastosował niepoprawny sposób ewidencji i nie ujął kosztu z tytułu zobowiązania do zapłaty w rachunku zysków i strat. Zgodnie z MSR 37 oraz KIMSSF 21 zobowiązanie do zapłaty w postaci blokady papierów wartościowych, podobnie jak pozostała część składki na BFG, powinno być ujmowane jako koszt okresu bieżącego. W związku z tym Bank dokonał korekty retrospektywnej ujmując zobowiązanie do zapłaty w postaci blokady papierów wartościowych za rok 2017 jako koszt 2017 roku i dokonując przekształcenia danych porównawczych.

	składka należna	środki zapłacone	zobowiązanie do zapłaty
1Kw 2017	41 150	28 805	12 345
2Kw 2017	11 373	7 961	3 412
3Kw 2017	11 218	11 218	0
4Kw 2017	11 692	8 184	3 508
Razem	75 433	56 168	19 265

Wpływ opisanej wyżej korekty na dane porównawcze wynosi:

Kapitał własny na 31.12.2017 r. -19 265 tys. zł

Zysk netto za 2017 r. -19 265 tys. zł

Wpływ powyższych korekt na prezentowane w niniejszym sprawozdaniu finansowym dane porównawcze przedstawiają poniższe tabele.

Pozycje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	01.01.2017	Korekty	01.01.2017 Dane przekształcone
Aktywa z tytułu podatku dochodowego	532 570	8 180	540 750
Aktywa razem	61 162 795	8 180	61 170 975
Zobowiązania wobec klientów	51 404 848	15 427	51 420 275
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego	13 125	19 572	32 697
Zobowiązania razem	54 982 983	34 999	55 017 982
Niepodzielony wynik z lat ubiegłych	0	-26 819	-26 819
Kapitały razem	6 179 812	-26 819	6 152 993

Pozycje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	31.12.2017	Korekty	31.12.2017 Dane przekształcone
Aktywa z tytułu podatku dochodowego	530 759	22 202	552 961
Aktywa razem	69 382 178	22 202	69 404 380
Zobowiązania wobec klientów	57 655 618	42 526	57 698 144
Pozostałe zobowiązania	1 628 318	19 265	1 647 583
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego	102 382	31 277	133 659
Zobowiązania razem	62 576 935	93 068	62 670 003
Niepodzielony wynik z lat ubiegłych	-43 051	-26 819	-69 870
Zysk/strata bieżącego roku	538 895	-44 047	494 848
Kapitały razem	6 805 243	-70 866	6 734 377

Pozycje rachunku zysków i strat	01.01.2017 - 31.12.2017	Korekty	01.01.2017 -31.12.2017 Dane przekształcone
Wynik z tytułu odsetek	2 832 992	15 073	2 848 065
Wynik z tytułu prowizji i opłat	436 871	-22 273	414 598
Wynik na instrumentach wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat i wynik z rewaluacji	369 314	-31 123	338 191
Koszty działania	-1 788 003	-8 042	-1 796 045
Wynik z tytułu pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych	27 585	-1 186	26 399
Zysk / Strata brutto	764 715	-47 551	717 164
Podatek	-225 820	3 504	-222 316
Zysk netto	538 895	-44 047	494 848

Pozycje w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	01.01.2017 - 31.12.2017	Korekty	01.01.2017 - 31.12.2017 Dane przekształcone
Zysk brutto za okres	764 715	-47 551	717 164
Zmiana stanu innych zobowiązań i innych dochodów całkowitych	312 458	47 551	360 009

Pozycje w sprawozdaniu zmian w kapitale własnym	31.12.2017	Korekty	31.12.2017 Dane przekształcone
Kapitał własny na początek okresu	6 179 812	-26 819	6 152 993
Zyski zatrzymane	-43 051	-26 819	-69 870
Zysk/strata bieżącego roku	538 895	-44 047	494 848
Kapitał własny na koniec okresu	6 805 243	-70 866	6 734 377

Zysk na jedną akcję	31.12.2017	Korekty	31.12.2017 Dane przekształcone
Zysk netto	538 895	-44 047	494 848
Zysk netto przypadający na jedną akcję zwykłą	4,17	-0,34	3,83
Rozwodniony zysk netto przypadający na jedną akcję zwykłą	4,09	-0,34	3,75

4.3 Zmiany prezentacyjne i objaśnienie różnic w stosunku do publikowanych wcześniej sprawozdań finansowych

W porównaniu do jednostkowego sprawozdania finansowego sporządzonego na dzień 31.12.2017 r. prezentacja odzysków od wierzytelności kredytowych przeniesionych na pozabilans została zmieniona. Odzyski są prezentowane w pozycji: Wynik z odpisów na straty oczekiwane, odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości i rezerw, z uwagi na fakt, iż spisania dokonywane są regularnie i są elementem zwykłej działalności Banku w zakresie zarządzania wierzytelnościami nieregularnymi.

Pozycje rachunku zysków i strat	Dane opublikowane 31.12.2017	Dane przekształcone 31.12.2017 zgodnie z Notą 4.2	zmiana	Dane przekształcone 31.12.2017
Wynik z tytułu pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych	27 585	26 399	-14 687	11 712
Wynik z odpisów na straty oczekiwane, odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości i rezerw	-920 466	-920 466	14 687	-905 779

5 Segmenty działalności

Na potrzeby rachunkowości zarządczej Bank stosuje podział na następujące segmenty działalności:

- segment detaliczny;
- segment biznesowy;
- działalność skarbową.

Bank obsługuje klientów indywidualnych i biznesowych, oferując im pełny zakres usług bankowych.

Podstawowe produkty dla klientów indywidualnych to:

- produkty kredytowe: pożyczki gotówkowe; karty kredytowe; linie kredytowe w rachunku bieżącym; kredyty na nieruchomości;
- produkty depozytowe: lokaty terminowe; konta oszczędnościowe;
- produkty maklerskie oraz fundusze inwestycyjne;
- konta osobiste;
- usługi transakcyjne: wpłaty i wypłaty gotówkowe; wykonywanie przelewów;
- transakcje wymiany walut.

Podstawowe produkty dla klientów biznesowych to:

- produkty kredytowe: limity debetowe w rachunkach bieżących; kredyty obrotowe; kredyty inwestycyjne; karty kredytowe;
- produkty depozytowe: lokaty terminowe;
- rachunki bieżące i pomocnicze;
- usługi transakcyjne: wpłaty i wypłaty gotówkowe; wykonywanie przelewów;
- produkty skarbowe: transakcje wymiany walut (również wymiany walut na termin), produkty pochodne.

Podstawowym elementem analizy jest dochodowość segmentów detalicznego i biznesowego. Dochodowość obejmuje:

- przychody z tytułu marży pomniejszone o koszt finansowania;
- przychody prowizyjne;
- przychody z transakcji skarbowych oraz wymiany walutowej realizowanych przez klientów;
- pozostałe przychody i koszty operacyjne.

Dochody segmentu detalicznego obejmują również dochody ze sprzedaży produktów maklerskich (m.in. przychody z prowadzenia rachunków brokerskich, pośrednictwa w obrocie papierami wartościowymi oraz przychody z tytułu dystrybucji jednostek funduszy inwestycyjnych).

Dochody segmentu biznesowego obejmują również dochody z portfela kredytów samochodowych.

Pozycja Działalność skarbową obejmuje efekty zarządzania pozycją globalną – płynnościową i walutową, wynikającą z działalności jednostek Banku.

Wyniki i wolumeny w podziale na segmenty za rok zakończony 31 grudnia 2018 r.

	Klienci indywidualni	Klienci biznesowi	Działalność skarbową	Segmenty działalności razem	Pozycje niealokowane	Razem
Wynik odsetkowy zewnętrzny	1 862 334	1 224 234	3 401	3 089 969	0	3 089 969
przychody zewnętrzne	2 303 230	1 475 811	15 533	3 794 574	0	3 794 574
przychody o podobnym charakterze	0	41 174	122 654	163 828	0	163 828
koszty zewnętrzne	-440 896	-292 751	-134 786	-868 433	0	-868 433
Wynik odsetkowy wewnętrzny	142 273	-347 919	205 646	0	0	0
przychody wewnętrzne	1 085 801	166 700	2 207 836	3 460 337	0	3 460 337
koszty wewnętrzne	-943 528	-514 619	-2 002 190	-3 460 337	0	-3 460 337
Wynik z tytułu odsetek	2 004 607	876 315	209 047	3 089 969	0	3 089 969
Przychody z tytułu opłat i prowizji	320 529	447 889	1 469	769 887	0	769 887
Koszty z tytułu opłat i prowizji	-168 749	-198 677	-8 467	-375 893	0	-375 893
Wynik z tytułu opłat i prowizji	151 780	249 212	-6 998	393 994	0	393 994
Przychody z tytułu dywidend	0	0	7 597	7 597	0	7 597
Wynik na instrumentach wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat i wynik z rewaluacji	131 276	218 285	21 319	370 880	0	370 880
Wynik z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów i zobowiązań niewycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, w tym:	0	0	77 829	77 829	0	77 829

	Klienci indywidualni	Klienci biznesowi	Działalność skarbową	Segmenty działalności razem	Pozycje niealokowane	Razem
wycenianych do wartości godziwej przez inne dochody całkowite	0	0	76 473	76 473	0	76 473
wycenianych według zamortyzowanego kosztu	0	0	1 356	1 356	0	1 356
Pozostałe przychody operacyjne	85 984	6 661	0	92 645	0	92 645
Pozostałe koszty operacyjne	-116 086	-24 595	0	-140 681	0	-140 681
Wynik z tytułu pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych	-30 102	-17 934	0	-48 036	0	-48 036
Wynik razem przed uwzględnieniem odpisów na straty oczekiwane	2 257 561	1 325 878	308 794	3 892 233	0	3 892 233
Wynik z odpisów na straty oczekiwane	-418 514	-615 626	0	-1 034 140	-6 150	-1 040 290
Wynik po uwzględnieniu odpisów na straty oczekiwane	1 839 047	710 252	308 794	2 858 093	-6 150	2 851 943
Koszty działania banku	-1 353 545	-480 133	-4 763	-1 838 441	0	-1 838 441
Zysk/strata brutto	485 502	230 119	304 031	1 019 652	-6 150	1 013 502
Podatek dochodowy	0	0	0	0	-282 428	-282 428
Zysk/strata netto	485 502	230 119	304 031	1 019 652	-288 578	731 074
Amortyzacja						-168 807
Aktywa	42 637 508	29 637 448	46 431	72 321 387	921 508	73 242 895
Zobowiązania	46 931 700	19 541 020	10 497	66 483 217	208 854	66 692 071

Wyniki i wolumeny w podziale na segmenty za rok zakończony 31 grudnia 2017 r.

Dane przekształcone	Klienci indywidualni	Klienci biznesowi	Działalność skarbową	Segmenty biznesowe razem	Pozycje uzgodnieniowe	Bank razem
Wynik odsetkowy zewnętrzny	1 845 409	1 011 814	-9 158	2 848 065	0	2 848 065
przychody zewnętrzne	2 173 382	1 289 199	128 023	3 590 604	0	3 590 604
koszty zewnętrzne	-327 973	-277 385	-137 181	-742 539	0	-742 539
Wynik odsetkowy wewnętrzny	-16 042	-263 953	279 995	0	0	0
przychody wewnętrzne	843 894	186 031	2 789 704	3 819 629	0	3 819 629
koszty wewnętrzne	-859 936	-449 984	-2 509 709	-3 819 629	0	-3 819 629
Wynik z tytułu odsetek	1 829 367	747 861	270 837	2 848 065	0	2 848 065
Przychody z tytułu opłat i prowizji	374 880	405 554	-969	779 465	0	779 465
Koszty z tytułu opłat i prowizji	-202 556	-150 132	-12 179	-364 867	0	-364 867
Wynik z tytułu opłat i prowizji	172 324	255 422	-13 148	414 598		414 598
Przychody z tytułu dywidend	0	0	31	31	0	31
Wynik handlowy	4 181	49 819	284 191	338 191	0	338 191
Wynik zrealizowany na pozostałych instrumentach finansowych	117 006	174 518	-284 616	6 908	0	6 908
Pozostałe przychody operacyjne	79 650	11 528	-60	91 118	0	91 118
Pozostałe koszty operacyjne	-53 613	-27 123	1 330	-79 406	0	-79 406
Wynik z tytułu pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych	26 037	-15 595	1 270	11 712	0	11 712
Wynik razem przed uwzględnieniem odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości	2 148 915	1 212 025	258 565	3 619 505	0	3 619 505
Wynik z odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości	-468 697	-411 373	12	-880 058	-25 721	-905 779
Wynik po uwzględnieniu odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości	1 680 218	800 652	258 577	2 739 447	-25 721	2 713 726
Koszty działania banku	-1 467 002	-524 359	-5 201	-1 996 562	0	-1 996 562
Zysk/strata brutto	213 216	276 293	253 376	742 885	-25 721	717 164
Podatek dochodowy	0	0	0	0	-222 316	-222 316
Zysk/strata netto	213 216	276 293	253 376	742 885	-248 037	494 848
Amortyzacja						-172 145

	Klienci indywidualni	Klienci biznesowi	Działalność skarbową	Segmenty działalności razem	Pozycje niealokowane	Razem
Aktywa	41 122 931	27 683 132	45 356	68 851 419	552 961	69 404 380
Zobowiązania	40 135 490	22 388 318	12 536	62 536 344	133 659	62 670 003

Przychody i koszty realizowane są głównie na terenie Polski. Uruchomiony oddział w Rumunii w 2018 roku poniósł stratę brutto w wysokości 27 020 tys. zł, a w 2017 roku 30 219 tys. zł.

Noty do rachunku zysków i strat

6 Wynik z tytułu odsetek

6.1 Zasady rachunkowości

Przychody i koszty odsetkowe obejmują odsetki od instrumentów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu oraz instrumentów wycenianych do wartości godziwej przez inne całkowite dochody. W wyniku odsetkowym ujmowane są także opłaty i prowizje bezpośrednio związane z powstaniem instrumentu finansowego (zarówno przychody, w tym część opłaty otrzymywanej od ubezpieczyciela za dystrybucję ubezpieczeń, jak i koszty, w tym zewnętrzne i wewnętrzne koszty inkrementalne) stanowiące integralną część efektywnej stopy procentowej.

Metoda efektywnej stopy procentowej jest metodą obliczania zamortyzowanej wartości początkowej aktywów lub zobowiązań finansowych oraz alokacji przychodów lub kosztów z tytułu odsetek do właściwego okresu. Efektywna stopa procentowa to stopa, za pomocą której szacowane są przyszłe płatności lub wpływy pieniężne w ciągu całego oczekiwanego okresu życia składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego. Obliczając efektywną stopę procentową, Bank szacuje oczekiwane przepływy pieniężne uwzględniając wszystkie warunki umowne danego instrumentu finansowego, nie biorąc jednak pod uwagę oczekiwanych strat kredytowych. Kalkulacja ta uwzględnia wszystkie zapłacone lub otrzymane między stronami umowy prowizje i punkty, które są integralną częścią efektywnej stopy procentowej, oraz koszty transakcji i wszystkie inne premie lub dyskonta.

Bank oblicza przychód odsetkowy przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej do wartości bilansowej brutto składnika aktywów finansowych, za wyjątkiem składników aktywów finansowych dotkniętych utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe. W momencie przeklasyfikowania do koszyka 3 aktywa finansowego lub grupy podobnych aktywów finansowych, przychody z tytułu odsetek naliczane są od wartości netto aktywa finansowego i wykazywane są według stopy procentowej, według której zdyskontowane zostały przyszłe przepływy pieniężne dla celów wyceny utraty wartości.

Przychody i koszty odsetkowe instrumentów wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, są wykazywane w pozycji przychodów o podobnym charakterze i kosztów odsetkowych.

6.2 Dane finansowe

	01.01.2018 - 31.12.2018	01.01.2017 - 31.12.2017 Dane przekształcone
Przychody z tytułu odsetek	3 794 574	3 590 604
lokaty terminowe	645	1 045
kredyty	3 433 365	3 193 562
aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	n/d	165 562
aktywa finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	102 039	n/d
aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody	162 001	n/d
skupione wierzytelności	90 052	38 859
operacje papierami wartościowymi z przyrzeczeniem odkupu	4 777	7 823

	01.01.2018 - 31.12.2018	01.01.2017 - 31.12.2017 Dane przekształcone
inwestycyjne papiery wartościowe utrzymywane do terminu zapadalności	n/d	9 281
Inne	1 695	1 408
Pozostałe przychody odsetkowe	n/d	173 064
rachunki bieżące	n/d	25 156
lokaty jednodniowe	n/d	1 558
instrumenty pochodne	n/d	146 350
Przychody o podobnym charakterze	163 828	n/d
rachunki bieżące	10 718	n/d
lokaty jednodniowe	2 195	n/d
instrumenty pochodne	150 915	n/d
Koszty z tytułu odsetek	-868 433	-742 539
Koszty odsetkowe od instrumentów finansowych w kategorii wg zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej	-531 366	-493 362
depozyty terminowe	-365 689	-345 977
emisja własna	-139 685	-121 906
operacje papierami wartościowymi z przyrzeczeniem odkupu	-14 653	-15 999
zabezpieczenia pieniężne	-2 657	-3 300
inne	-8 682	-6 180
Pozostałe koszty odsetkowe	-337 067	-249 177
depozyty bieżące	-214 785	-121 372
instrumenty pochodne	-122 282	-127 805
Wynik z tytułu odsetek	3 089 969	2 848 065

Przychody odsetkowe i przychody o podobnym charakterze obejmują, przede wszystkim, odsetki od kredytów, instrumentów pochodnych oraz odsetki i dyskonto od obligacji. Koszty z tytułu odsetek dotyczą głównie depozytów terminowych oraz emisji własnych.

W latach 2018 i 2017 wartość przychodów odsetkowych od kredytów z rozpoznaną utratą wartości wyniosła odpowiednio 211 029 tys. zł i 243 769 tys. zł.

6.3 Istotne szacunki i osądy - ujęcie przychodów z bancassurance

Bank alokuje uzyskiwane wynagrodzenia z dystrybucji produktów ubezpieczeniowych oferowanych w powiązaniu ze sprzedażą produktów kredytowych - zgodnie z treścią ekonomiczną transakcji - jako wynagrodzenie stanowiące:

- integralną część wynagrodzenia z tytułu oferowanego instrumentu finansowego;
- wynagrodzenie za usługę pośrednictwa;
- wynagrodzenie za świadczenie dodatkowych czynności wykonywanych w trakcie trwania umowy ubezpieczenia (rozliczane przez Bank w okresie, w którym świadczone są usługi).

Ekonomiczny tytuł otrzymywanego wynagrodzenia determinuje sposób ujęcia w księgach Banku.

Model „względnej wartości godziwej” stosowany jest dla ustalenia podziału kwoty wynagrodzenia z ubezpieczeń oferowanych w powiązaniu z kredytami gotówkowymi i hipotecznymi oraz ubezpieczeń sprzedawanych bez powiązania z instrumentem finansowym.

Przyjęty przez Bank model „względnej wartości godziwej” polega na szacowaniu wartości godziwych poszczególnych elementów łącznej usługi sprzedaży kredytu wraz z ubezpieczeniem w celu ustalenia proporcji wartości godziwej obu usług. Zgodnie z tak ustaloną proporcją wartości godziwych następuje alokacja przychodu z wynagrodzenia z tytułu łącznej transakcji kredytu i ubezpieczenia do poszczególnych jej elementów. Dodatkowo, w celu ustalenia prawidłowej wysokości przychodu do rozliczania w czasie na przychody odsetkowe model uwzględnia tworzenie i aktualizację rezerwy na zwroty wynagrodzenia z tytułu pośrednictwa ubezpieczeniowego, w przypadku rezygnacji z ubezpieczenia przez Klienta. Adekwatna rezerwa ze względu na niepewność związaną

z możliwością rezygnacji przez Klienta z ochrony ubezpieczeniowej w każdym momencie trwania umowy jest weryfikowana okresowo w podziale na poszczególne grupy produktów kredytowych. Wynagrodzenie Banku z tytułu dystrybucji ubezpieczenia jest pomniejszane o niepewny przychód związany z szacowanymi zwrotami z tytułu rezygnacji Klientów z ubezpieczenia.

Wynagrodzenie z tytułu sprzedaży produktów ubezpieczeniowych oferowanych Klientom Banku w powiązaniu z produktami kredytowymi zgodnie z aktualizowanym okresowo modelem „względnej wartości godziwej kredytu” jest rozpoznawane po odroczeniu części wynagrodzenia na pokrycie przewidywanych zwrotów wynagrodzenia w związku z rezygnacją lub odstąpieniami przez Klientów od ubezpieczenia.

Bank uwzględnia również w rachunku zysków i strat przychody ze sprzedaży ubezpieczeń dystrybuowanych łącznie z oferowanymi kredytami samochodowymi i kredytami z ubezpieczeniem ochrony prawnej, które są w pełnej wysokości rozliczane w czasie wg efektywnej stopy procentowej.

Dodatkowo, Bank udostępnia Klientom skorzystanie z ochrony ubezpieczeniowej w formie innych ubezpieczeń niż powiązane ze sprzedażą produktów kredytowych, w tym ubezpieczeń od następstw nieszczęśliwych wypadków, zdrowotnych, komunikacyjnych, mieszkaniowych, turystycznych oraz z produktów inwestycyjnych (ubezpieczeniowe fundusze kapitałowe).

Przychody z dystrybucji tych produktów ujmowane są odpowiednio:

- produkty ubezpieczeniowe oparte na rozliczeniach miesięcznych zarówno z ubezpieczycielem, jak i z Klientami są rozpoznawane w rachunku zysków i strat w okresach miesięcznych;
- ze sprzedaży ubezpieczeń nie powiązanych ze sprzedażą produktów bankowych w tym: Unit Linked oraz Ubezpieczeń z Funduszem Kapitałowym ujmowane są jednorazowo w rachunku zysków i strat w momencie wykonania czynności w części dotyczącej wykonanej usługi pośrednictwa w sprzedaży, a w części dotyczącej wynagrodzenia za późniejszą obsługę są rozliczane w czasie metodą liniową; analogicznie jak w przypadku produktów ubezpieczeniowych powiązanych z kredytem, model dla ubezpieczeń niepowiązanych uwzględnia również tworzenie i aktualizacje rezerwy na zwroty wynagrodzenia z tytułu ubezpieczenia, w przypadku rezygnacji z ubezpieczenia przez Klienta.

6.4 Analiza wrażliwości istotnych szacunków i osądów

W latach 2018 i 2017 w Banku stosowano metodę rozliczania w czasie kwoty wynagrodzenia z ubezpieczeń oferowanych w powiązaniu z kredytami gotówkowymi i hipotecznymi opartą na modelu „względnej wartości godziwej” odzwierciedlającym w najwłaściwszy sposób treść ekonomiczną transakcji. Szczegóły w nocie 6.3.

Szacunkowa analiza wrażliwości zmiany przychodu rozpoznanego przez Bank w 2018 r. w odniesieniu do przychodów z bancassurance przedstawia się następująco:

Rodzaj scenariusza	2018	2017
wzrost rezerwy na rezygnację o 5 p.p	-7,23 mln spadek wyniku odsetkowego	-9,86 mln spadek wyniku odsetkowego
spadek rezerwy na rezygnację o 5 p.p	+7,23 mln wzrost wyniku odsetkowego	+9,86 mln wzrost wyniku odsetkowego
wzrost przychodu rozpoznawanego jednorazowo o 1 p.p	+1,16 mln wzrost wyniku prowizyjnego	+1,27 mln wzrost wyniku prowizyjnego
spadek przychodu rozpoznawanego jednorazowo o 1 p.p	-1,16 mln spadek wyniku prowizyjnego	-1,27 mln spadek wyniku prowizyjnego

7 Wynik z tytułu prowizji i opłat

7.1 Zasady rachunkowości

Przychody z tytułu prowizji i opłat ujmuje się zasadniczo według zasady memoriału z chwilą wykonania usługi. Powstają one w wyniku świadczenia usług finansowych oferowanych przez Bank. Opłaty i prowizje niestanowiące integralnej części efektywnej stopy procentowej są rozliczane liniowo do rachunku zysków i strat i prezentowane jako przychody lub koszty prowizyjne w przypadku, gdy prowizja pobierana jest lub płacona z góry za czynność niejednorazową, w okresie wynikającym z umowy. Pozostałe opłaty i prowizje związane z usługami finansowymi oferowanymi przez Bank, takie jak usługi zarządzania środkami pieniężnymi, usługi maklerskie, doradztwo inwestycyjne, planowanie finansowe, usługi bankowości inwestycyjnej oraz usługi zarządzania aktywami, jeśli są otrzymywane cyklicznie, są rozpoznawane w rachunku zysków i strat w momencie wykonania usługi.

7.2 Dane finansowe

	01.01.2018 - 31.12.2018	01.01.2017 - 31.12.2017 Dane przekształcone
Przychody z tytułu prowizji i opłat	769 887	779 465
obsługa kart płatniczych, kredytowych	254 438	212 606
obsługa rachunków bankowych	119 242	136 866
prowizje maklerskie	67 233	101 999
wynagrodzenia z tyt. pośrednictwa sprzedaży ubezpieczeń	49 317	62 238
kredyty i pożyczki	114 208	88 927
przelewy	60 565	63 418
operacje kasowe	41 972	46 030
gwarancje, akredytywy, inkaso, promesy	15 860	14 407
skupione wierzytelności	11 687	13 847
działalność powiernicza	12 805	10 617
spłata zajęcia egzekucyjnego	5 679	4 618
pozostałe prowizje	16 881	23 892
Koszty z tytułu prowizji i opłat	-375 893	-364 867
koszty transakcji kartowych i bankomatowych, w tym koszty wydanych kart	-190 452	-154 842
prowizje wypłacane agentom	-44 983	-39 846
ubezpieczenia produktów bankowych	-16 467	-19 398
koszty nagród dla klienta	-15 681	-19 388
prowizje za udostępnianie bankomatów	-25 854	-28 316
prowizje wypłacane podmiotom z tytułu umów na wykonywanie określonych czynności	-28 997	-27 919
prowizje maklerskie	-3 702	-5 038
działalność powiernicza	-3 169	-3 158
przelewy i przekazy	-15 344	-18 189
pozostałe prowizje	-31 244	-48 773
Wynik z tytułu prowizji i opłat	393 994	414 598

01.01.2018–31.12.2018	Klienci indywidualni	Klienci biznesowi	Działalność skarbową	Razem
Przychody z tytułu prowizji i opłat	320 529	447 889	1 469	769 887
obsługa kart płatniczych, kredytowych	101 875	152 563	0	254 438
obsługa rachunków bankowych	48 884	70 358	0	119 242
prowizje maklerskie	67 233	0	0	67 233

01.01.2018–31.12.2018	Klienci indywidualni	Klienci biznesowi	Działalność skarbową	Razem
wynagrodzenia z tyt. pośrednictwa sprzedaży ubezpieczeń	49 317	0	0	49 317
kredyty i pożyczki	14 911	99 297	0	114 208
przelewy	14 393	46 172	0	60 565
operacje kasowe	23 558	18 414	0	41 972
gwarancje, akredytywy, inkaso, promesy	1	15 859	0	15 860
skupione wierzytelności	0	11 687	0	11 687
działalność powiernicza	0	12 805	0	12 805
spłata zajęcia egzekucyjnego	0	5 679	0	5 679
pozostałe prowizje	357	15 055	1 469	16 881

01.01.2017–31.12.2017 Dane przekształcone	Klienci indywidualni	Klienci biznesowi	Działalność skarbową	Razem
Przychody z tytułu prowizji i opłat	374 880	405 554	-969	779 465
obsługa kart płatniczych, kredytowych	95 621	116 985	0	212 606
obsługa rachunków bankowych	49 949	86 917	0	136 866
prowizje maklerskie	101 999	0	0	101 999
wynagrodzenia z tyt. pośrednictwa sprzedaży ubezpieczeń	62 238	0	0	62 238
kredyty i pożyczki	14 487	74 440	0	88 927
przelewy	15 259	48 159	0	63 418
operacje kasowe	20 702	25 328	0	46 030
gwarancje, akredytywy, inkaso, promesy	0	14 407	0	14 407
skupione wierzytelności	0	13 847	0	13 847
działalność powiernicza	0	10 617	0	10 617
spłata zajęcia egzekucyjnego	0	4 618	0	4 618
pozostałe prowizje	14 625	10 236	-969	23 892

W ramach świadczonych przez Bank usług powierniczych Bank wykonuje między innymi następujące czynności:

- przechowywanie aktywów klienta,
- dokonywanie rozliczeń i rozrachunku transakcji,
- wypłata pożyczek z papierów wartościowych,
- raportowanie stanów posiadania ,
- pełnienie funkcji depozytariusza.

8 Wynik na instrumentach wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat i wynik z rewaluacji

8.1 Zasady rachunkowości

Wynik na instrumentach wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat i wynik z rewaluacji obejmuje wyniki: na transakcjach walutowych, na transakcjach stopy procentowej, over hedge i na pozostałych instrumentach. Wynik z transakcji walutowych obejmuje wyniki: z wymiany; z transakcji SWAP (FX swap i CIRS z wymianą kapitału); Fx forward; z opcji walutowych oraz z rewaluacji aktywów i pasywów wyrażonych w walutach obcych. Wynik z transakcji stopy procentowej obejmuje wyniki: z kontraktów swap dla stóp procentowych; FRA oraz wynik z opcji na stopę procentową (CAP/FLOOR). Wynik nie obejmuje przychodów i kosztów odsetkowych z tytułu transakcji IRS i CIRS. Wynik z pozostałych instrumentów finansowych obejmuje wynik z towarowych instrumentów

po pochodnych (w tym forward, futures), wynik z opcji na indeksy giełdowe, koszyki indeksów oraz towary i wynik z obrotu kapitałowymi papierami wartościowymi.

8.2 Dane finansowe

	01.01.2018 – 31.12.2018	01.01.2017 – 31.12.2017 Dane przekształcone
Transakcje walutowe	576 909	9 283
Wynik na rewaluacji	-216 463	313 740
Transakcje stopy procentowej	3 149	24 086
Część nieefektywna rachunkowości zabezpieczeń	-864	871
Wynik na pozostałych instrumentach (zawiera wynik z obrotu dłużnymi papierami wartościowymi zaklasyfikowanymi jako wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat /przeznaczone do obrotu/ jak i odsetki od nich)	8 149	-9 789
Wynik na instrumentach wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat i wynik z rewaluacji	370 880	338 191

9 Wynik z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów i zobowiązań niewycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat / Zrealizowany wynik na pozostałych instrumentach finansowych (do 31.12.2017 roku)

9.1 Zasady rachunkowości

Wynik z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów i zobowiązań niewycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat zawiera zyski i straty powstałe w wyniku zbycia instrumentów finansowych zaklasyfikowanych do aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez inne dochody całkowite oraz zyski i straty powstałe w wyniku odkupu emisji własnej.

Bank dokonuje rozliczenia ujmowanego dotychczas aktywa finansowego oraz ponownej wyceny zgodnej z zasadami stosowanymi w momencie początkowego ujęcia w przypadku stwierdzenia istotnej modyfikacji warunków umowy w okresie finansowania. W przypadku zidentyfikowania zdarzenia istotnej modyfikacji następuje rozpoznanie w rachunku zysków i strat odroczonego przychodu i kosztów związanych z tym aktywem oraz rozwiązanie rezerw.

9.2 Dane finansowe

	01.01.2018 - 31.12.2018
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody	76 473
Aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	1 356
emisja własna	1 355
certyfikaty inwestycyjne	1
Wynik z tytułu zaprzestania ujmowania aktywów i zobowiązań niewycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	77 829

	01.01.2017 - 31.12.2017
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	5 750
Emisja własna	1 403
przychody z odkupu	1 405
straty z odkupu	-2
Certyfikaty inwestycyjne	-245
Zrealizowany wynik na pozostałych instrumentach finansowych	6 908

10 Wynik z tytułu pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych

10.1 Zasady rachunkowości

Do pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych zalicza się przychody i koszty niezwiązane bezpośrednio z podstawową działalnością. Pozostałe przychody operacyjne obejmują głównie przychody z zarządzania majątkiem osób trzecich, otrzymanych odszkodowań, kar i grzywien, wynagrodzeń z tytułu umów z różnymi kontrahentami, zwrotu kosztów dochodzenia roszczeń. Na pozostałe koszty operacyjne składają się głównie koszty zdarzeń z obszaru ryzyka operacyjnego, dochodzenia roszczeń i działalności zarządzania majątkiem osób trzecich. Uzyskane przychody podlegają jednorazowemu ujęciu w rachunku zysków i strat. W przypadku przychodów z tytułu zarządzania majątkiem osób trzecich o jednorazowym ujęciu w rachunku zysków i strat decydują miesięczne okresy rozliczeń.

10.2 Dane finansowe

	01.01.2018 - 31.12.2018	01.01.2017 - 31.12.2017 Dane przekształcone
Pozostałe przychody operacyjne z tytułu:	92 645	91 118
wynagrodzenia z tytułu umów z kontrahentami	39 632	42 517
zwrotu kosztów dochodzenia roszczeń	24 018	25 371
otrzymanych odszkodowań	7 499	6 734
działalności zarządzania majątkiem osób trzecich	5 632	4 704
zwrot opłaty przez klientów	0	23
od opłat licencyjnych od Partnerów	4 700	4 977
z umów najmu	3 054	2 168
inne	8 110	4 624
Pozostałe koszty operacyjne z tytułu:	-140 681	-79 406
opłaty i koszty dotyczące dochodzenia roszczeń	-50 189	-28 393
wypłaconych odszkodowań, ugód, reklamacji	-61 324	-24 990
zapłaconych odszkodowań, kar i grzywien	-7 835	-12 015
działalności zarządzania majątkiem osób trzecich	-1 918	-2 112
nagród wręczonych klientom	-2 865	-1 776
gwarancji od BGK	-1 180	0
uznania reklamacji niezawinionych przez Bank	-5 582	-4 455
inne	-9 788	-5 665
Wynik z pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych	-48 036	11 712

11 Koszty działania Banku

11.1 Zasady rachunkowości

Rodzaj kosztu	Opis
Świadczenia pracownicze	Świadczenia pracownicze obejmują obok kosztów wynagrodzeń i ubezpieczeń społecznych (w tym z tytułu składek na świadczenia emerytalno – rentowe, które szczegółowo opisano w notcie „Rezerwy”) a także koszty programu zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze, którego część ujmowana jest jako zobowiązanie z tytułu płatności na bazie akcji rozliczonych w środkach pieniężnych zgodnie z MSSF 2. Bank tworzy również w ciężar kosztów wynagrodzeń rezerwę na przyszłe zobowiązania z tytułu odszkodowań i odpraw pieniężnych wypłacanych pracownikom, z którymi zostaje rozwiązany stosunek pracy z przyczyn niedotyczących pracowników, a także rozliczenia okresowe z tytułu kosztów przypadających na bieżący okres, które poniesione zostaną w przyszłym okresie, w tym premii oraz z tytułu niewykorzystanych urlopów wypoczynkowych, po uwzględnieniu wszystkich pozostających do wykorzystania zaległych dni urlopów.
Koszty rzeczowe	Ujmuje się tu następujące pozycje: koszty utrzymania i wynajmu majątku trwałego, koszty obsługi informatycznej i telekomunikacyjnej, koszty działalności administracyjnej, koszty promocji i reklamy, ochrony mienia oraz koszty szkoleń. Opłaty leasingowe w okresie leasingu ujmowane są metodą liniową jako koszty w rachunku zysków i strat.
Amortyzacja	Odpisy amortyzacyjne od wartości rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych naliczane są metodą liniową, zgodnie z ustalonymi stawkami amortyzacji, przez przewidywany okres ich użyteczności ekonomicznej. Odnoszone są do rachunku zysków i strat. Przez wartość podlegającą amortyzacji rozumie się cenę nabycia lub koszt wytworzenia danego składnika aktywów, po pomniejszeniu o wartość końcową (rezydualną) tego składnika. Co roku aktualizuje się okres użyteczności, stawki amortyzacji oraz wartość końcową rzeczowych aktywów trwałych podlegających amortyzacji.
Podatki i opłaty	Ujmuje się tu następujące pozycje: podatek od nieruchomości, wpłaty dokonywane na rzecz Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, opłaty komunalne i administracyjne, opłaty za wieczyste użytkowanie gruntów.

11.2 Dane finansowe

	01.01.2018 – 31.12.2018	01.01.2017 – 31.12.2017 Dane przekształcone
Koszty pracownicze	-848 476	-959 925
wynagrodzenia	-703 315	-778 582
narzuty na wynagrodzenia	-132 266	-157 801
aktualizacja programu opcji menedżerskich - część rozliczana w środkach pieniężnych	521	-13 230
koszty premii dla osób mających wpływ na profil ryzyka banku rozliczany w akcjach fantomowych	211	-2 759
pozostałe	-13 627	-7 553
Koszty ogólnego zarządu	-589 937	-652 605
koszty czynszu i utrzymania budynków	-135 859	-157 701
koszty BFG	-106 255	-75 429
koszty informatyczne	-103 334	-162 028
koszty marketingowe	-71 204	-67 197
koszty usług doradczych	-27 293	-45 039
koszty usług zewnętrznych	-35 519	-41 931
koszty szkoleń	-27 248	-26 438
koszty usług telekomunikacyjnych	-24 598	-25 742
koszty leasingu środków trwałych i wartości niematerialnych	-7 650	-6 989
Pozostałe	-50 977	-44 111
Amortyzacja	-168 807	-172 145
rzeczowe aktywa trwałe	-95 931	-105 073

	01.01.2018 – 31.12.2018	01.01.2017 – 31.12.2017 Dane przekształcone
wartości niematerialne	-72 876	-67 072
Podatki i opłaty	-23 035	-11 370
Razem koszty działania	-1 630 255	-1 796 045

11.3 Leasing operacyjny – Bank jako leasingobiorca

Bank jest stroną wyłącznie takich umów leasingowych, na podstawie których przyjmuje do odpłatnego używania lub pobierania, przez uzgodniony okres, pożytków z obcych środków trwałych, kiedy całe ryzyko i pożytki z leasingowanych środków pozostają po stronie leasingodawcy.

Przedmiotem leasingu są samochody osobowe. Wszystkie umowy dotyczą leasingu operacyjnego. Na 31 grudnia 2018 r. Bank miał zawartych 723 umów na leasing samochodów.

Leasing operacyjny samochodów wg terminów płatności	31.12.2018	31.12.2017
Do 1 roku	5 859	9 981
Od 1 roku do 3 lat	1 360	5 783
Razem	7 219	15 764

Bank jest również leasingobiorcą w zakresie wynajmowanych powierzchni biurowych.

Koszty najmu stanowią znaczną pozycję kosztów ogólnego zarządu. Wynajmując lokale na swoje placówki, Bank podpisuje umowy na co najmniej 5lat. Umowy zawierają klauzulę dotyczącą zmiany kwoty najmu w zależności od zmian wskaźnika inflacji w danym roku, z której wynajmujący może skorzystać.

Przyszłe zobowiązania z tytułu umów najmu wg terminów płatności	31.12.2018	31.12.2017
Do 1 roku	108 233	150 082
Od 1 roku do 5 lat	313 283	394 886
Powyżej 5 lat	13 110	5 067
Razem	434 626	550 035

12 Wynik z odpisów na oczekiwane straty, odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości i rezerw

12.1 Zasady rachunkowości

Na wynik z odpisów na oczekiwane straty, odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości i rezerw składają się utworzenia oraz rozwiązania odpisów na oczekiwane straty, odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości należności od klientów, dłużnych papierów wartościowych, rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych, a także utworzenia oraz rozwiązania rezerw na zobowiązania pozabilansowe.

Szczegółowe zasady rachunkowości w zakresie szacowania odpisów na oczekiwane straty oraz z tytułu utraty wartości opisano w notce 20.1.

12.2 Dane finansowe

	01.01.2018 – 31.12.2018	01.01.2017 – 31.12.2017 Dane przekształcone*
Kredyty z utratą wartości/Koszyk 3	-1 236 660	-882 464
Odpisy na należności od klientów	-1 236 660	-882 464
klient detaliczny	-547 596	-491 469

	01.01.2018 - 31.12.2018	01.01.2017 - 31.12.2017 Dane przekształcone*
klient biznesowy	-689 064	-390 995
Aktywa dostępne do sprzedaży	n/d	16 921
Aktywa finansowe	2 820	n/d
IBNR dotyczący należności od klientów bez utraty wartości	n/d	-22 895
klient detaliczny	n/d	-2 793
klient biznesowy	n/d	-20 102
Odpisy na straty oczekiwane (ECL)	120 444	n/d
Koszyk 2	54 581	n/d
klient detaliczny	83 507	n/d
klient biznesowy	-28 926	n/d
Koszyk 1	65 863	n/d
klient detaliczny	28 943	n/d
klient biznesowy	36 920	n/d
POCI	-3 046	n/d
Odzyski ze spisanych na pozabilans należności kredytowych	8 537	14 687
Rezerwa na zobowiązania pozabilansowe	73 866	-6 307
Rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne	-6 150	-25 721
Aktywa przeznaczone do sprzedaży	-101	0
Wynik z odpisów na oczekiwane straty, odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości i rezerw	-1 040 290	-905 779

*wyjaśnienia w Nocie 4.3

13 Podatek bankowy

Z dniem 1 lutego 2016 weszła w życie ustawa z dnia 15 stycznia 2016 roku o podatku od niektórych instytucji finansowych, która objęła m.in. banki oraz zakłady ubezpieczeń. Podstawę opodatkowania stanowi wynikająca z zestawienia obrotów i sald na koniec każdego miesiąca, nadwyżka sumy aktywów ponad kwotę 4 miliardy złotych. Banki są uprawnione do pomniejszenia podstawy opodatkowania m.in. o wartość funduszy własnych, a także wartość skarbowych papierów wartościowych oraz o wartość aktywów nabytych od NBP, stanowiących zabezpieczenie kredytu refinansowego udzielonego przez NBP. Podatek jest płacony miesięcznie (stawka podatku miesięczna wynosi 0,0366%) do 25 dnia miesiąca następującego po miesiącu, którego dotyczy i rozpoznawany w rachunku zysków i strat w okresie, którego dotyczy.

14 Podatek dochodowy

14.1 Zasady rachunkowości

Podatek dochodowy obejmuje podatek bieżący i podatek odroczony. Podatek dochodowy ujmuje się w rachunku zysków i strat z wyjątkiem sytuacji, gdy podatek dotyczy:

- transakcji ujmowanych w innych dochodach całkowitych lub bezpośrednio w kapitale własnym,
- połączenia jednostek.

Podatek bieżący

Zobowiązania (należności) z tytułu bieżącego podatku za okres bieżący i okresy poprzednie wycenia się w wysokości kwot wymaganych według przewidywań zapłaty na rzecz władz podatkowych (lub podlegających zwrotowi od władz podatkowych) z zastosowaniem stawek podatkowych (i przepisów podatkowych), które obowiązywały prawnie lub faktycznie w końcu okresu sprawozdawczego.

Podatek odroczony

Podatek odroczony obliczany jest zgodnie z metodą zobowiązania bilansowego opartą na identyfikacji różnic czasowych między wartością podatkową a wartością bilansową aktywów i zobowiązań. Bank tworzy rezerwę z tytułu

odroczonego podatku dochodowego w odniesieniu do wszystkich dodatnich różnic przejściowych, z wyjątkiem przypadków:

- gdy rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynika z początkowego ujęcia wartości firmy lub początkowego ujęcia danego składnika aktywów, lub zobowiązań pochodzącego z transakcji, która nie jest połączeniem jednostek i w momencie przeprowadzania transakcji nie wpływa na wynik finansowy brutto ani na dochód do opodatkowania (stratę podatkową);
- jednostka dominująca, inwestor lub wspólnik wspólnego przedsięwzięcia są w stanie kontrolować terminy odwracania się różnic przejściowych, i jest prawdopodobne, że różnice przejściowe nie odwrócą się w przewidywalnej przyszłości.

W odniesieniu do wszystkich ujemnych różnic przejściowych ujmuje się składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego do wysokości prawdopodobnego dochodu do opodatkowania, który pozwoli na potrącenie ujemnych różnic przejściowych, z wyjątkiem sytuacji:

- gdy składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynika z początkowego ujęcia składnika aktywów lub zobowiązań pochodzącego z transakcji, która nie dotyczy połączenia jednostek gospodarczych i w momencie przeprowadzania nie wpływa na wynik finansowy brutto ani na dochód do opodatkowania (stratę podatkową);
- gdy ujemne różnice przejściowe wynikają z inwestycji w jednostkach zależnych, oddziałach, jednostkach stowarzyszonych i udziałów we wspólnych przedsięwzięciach poza zakresem, w którym jest prawdopodobne, że odwrócą się w przewidywalnej przyszłości i zostanie osiągnięty dochód do opodatkowania, od którego będzie można odpisać różnice przejściowe.

Wartość bilansową składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego weryfikuje się na koniec każdego okresu sprawozdawczego. Bank obniża jego wartość bilansową w zakresie, w jakim nie jest prawdopodobne osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego jego zrealizowania.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego wycenia się z zastosowaniem stawek podatkowych, które według przewidywań będą stosowane, gdy składnik aktywów zostanie zrealizowany lub rezerwa rozwiązana, przyjmując za podstawę stawki podatkowe(i) przepisy podatkowe), które obowiązywały prawnie lub faktycznie w końcu okresu sprawozdawczego.

Podatek bieżący oraz podatek odroczony ujmuje się bezpośrednio w innych dochodach całkowitych, jeżeli dotyczy on pozycji, które w tym samym lub innym okresie zostały ujęte w innych dochodach całkowitych.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego są kompensowane rezerwami z tytułu odroczonego podatku dochodowego wtedy i tylko wtedy, gdy Bank posiada możliwy do wyegzekwowania tytuł prawny do przeprowadzenia kompensat należności i zobowiązań z tytułu bieżącego podatku, a odroczony podatek dochodowy ma związek z tym samym podatnikiem i tym samym organem podatkowym.

14.2 Dane finansowe

14.2.1 Obciążenie podatkowe w ramach rachunku zysków i strat

	01.01.2018 - 31.12.2018	01.01.2017 - 31.12.2017 Dane przekształcone
Podatek bieżący	421 075	253 711
bieżący rok	421 075	253 711
Podatek odroczony	-138 647	-31 395
powstanie i odwrócenie się różnic przejściowych	-138 647	-31 395
Razem podatek księgowy ujęty w rachunku zysków i strat	282 428	222 316

14.2.2 Kalkulacja efektywnej stopy procentowej

	01.01.2018 - 31.12.2018	01.01.2017 - 31.12.2017 Dane przekształcone
Zysk brutto	1 013 502	717 164
Podatek dochodowy 19%	192 565	136 261
Koszty nie stanowiące kosztów uzyskania przychodu	92 529	77 501
Koszty reprezentacji	227	285
PFRON	0	1 310
Rezerwy na należności kredytowe w części niepokrytej podatkiem odroczonym	19 289	20 933
Oплата ostrożnościowa na rzecz BFG	20 188	14 332
Podatek od niektórych instytucji finansowych	39 555	38 099
Darowizny	21	41
Inne	13 249	2 501
Przychody niepodlegające opodatkowaniu	-4 775	-8 617
Rozwiązanie rezerw na należności kredytowe w części niepokrytej podatkiem odroczonym	-12	-6 830
Inne	-4 763	-1 787
Rozliczenie straty podatkowej	1 251	2 912
Ułga na działalność badawczo-rozwojową	-2 304	0
Inne	3 162	14 034
Podatek księgowy ujęty w rachunku zysków i strat	282 428	222 316
Efektywna stawka podatkowa	27,87%	31,00%

14.2.3 Aktywa i rezerwy z tytułu podatku odroczonego

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	31.12.2017 Dane przekształcone	Zmiany odnoszone na wynik finansowy	Zmiany odnoszone na kapitał	31.12.2018
Prowizje pobrane z góry	284 148	21 055	-8	305 195
Odsetki naliczone od depozytów	31 405	-9 924	0	21 481
Odsetki / dyskonto naliczone od papierów wartościowych	56 644	4 097	0	60 741
Ujemna wycena papierów wartościowych	3 096	-843	2 805	5 058
Odsetki naliczone od instrumentów pochodnych	47 264	25 224	0	72 488
Ujemna wycena instrumentów pochodnych	59 785	-4 141	-1 696	53 948
Premia do otrzymania od opcji	25 367	4 594	0	29 961
Rezerwy na wydatki przyszłych okresów	64 307	-15 018	0	49 289
Odpisy aktualizujące wartość należności kredytowych	321 676	111 342	237 824	670 842
Pozostałe rezerwy	-34 794	23 359	1 990	-9 445
Rozpoznanie aktywa na stratę podatkową	4 439	4 794	138	9 371
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	863 337	164 539	241 053	1 268 929
Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	31.12.2017 Dane przekształcone	Zmiany odnoszone na wynik finansowy	Zmiany odnoszone na kapitał	31.12.2018
Odsetki naliczone od kredytów	-114 983	14 715	0	-100 268
Odsetki / dyskonto naliczone od papierów wartościowych	-11 974	-1 907	0	-13 881
Dodatnia wycena papierów wartościowych	-4 728	-922	-1 940	-7 590
Odsetki naliczone od instrumentów pochodnych	-58 617	-20 871	0	-79 488
Dodatnia wycena instrumentów pochodnych	-70 119	-13 286	-6 338	-89 743
Różnica między amortyzacją bilansową a amortyzacją podatkową	-39 132	-4 003	0	-43 135
Przychody naliczone nieotrzymane	-10 823	382	0	-10 441
Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	-310 376	-25 892	-8 278	-344 546
Podatek odroczony - stan bilansowy	552 961	138 647	232 775	924 383

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	31.12.2016 Dane przekształcone	Zmiany odnoszone na wynik finansowy	Zmiany odnoszone na kapitał	31.12.2017 Dane przekształcone
Prowizje pobrane z góry	293 824	-9 676	0	284 148
Odsetki naliczone od depozytów	23 581	7 824	0	31 405
Odsetki / dyskonto naliczone od papierów wartościowych	47 988	8 656	0	56 644
Ujemna wycena papierów wartościowych	21 430	-3 541	-14 793	3 096
Odsetki naliczone od instrumentów pochodnych	24 622	22 642	0	47 264
Ujemna wycena instrumentów pochodnych	57 956	1 224	605	59 785
Premia do otrzymania od opcji	16 636	8 731	0	25 367
Rezerwy na wydatki przyszłych okresów	116 752	-52 445	0	64 307
Odpisy aktualizujące wartość należności kredytowych	286 321	35 355	0	321 676
Pozostałe rezerwy	-52 443	17 649	0	-34 794
Rozpoznanie aktywa z tytułu aportu wierzytelności	6 339	-6 339	0	0
Strata podatkowa	1 030	3 493	-84	4 439
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	844 036	33 573	-14 272	863 337
Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	31.12.2016	Zmiany odnoszone na wynik finansowy	Zmiany odnoszone na kapitał	31.12.2017
Odsetki naliczone od lokat międzybankowych	-406	406	0	0
Odsetki naliczone od kredytów	-74 617	-40 366	0	-114 983
Odsetki / dyskonto naliczone od papierów wartościowych	-15 271	3 297	0	-11 974
Dodatnia wycena papierów wartościowych	-486	14	-4 256	-4 728
Odsetki naliczone od instrumentów pochodnych	-30 455	-28 162	0	-58 617
Dodatnia wycena instrumentów pochodnych	-87 399	17 936	-656	-70 119
Różnica między amortyzacją bilansową a amortyzacją podatkową	-33 514	-5 618	0	-39 132
Przychody naliczone nieotrzymane	-61 138	50 315	0	-10 823
Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	-308 535	-2 178	-4 912	-310 376
Łączny efekt różnic przejściowych	535 501	31 395	-19 184	552 961

15 Zysk na akcję

15.1 Zasady rachunkowości

Zgodnie z MSR 33 Bank sporządza kalkulację rozwodnionego zysku na jedną akcję, uwzględniając akcje emitowane warunkowo w ramach programów motywacyjnych opisanych w Nocie 35. W kalkulacjach nie uwzględniono tych elementów programów motywacyjnych, które miały działanie antyrozwadniające w prezentowanych okresach sprawozdawczych, a które w przyszłości potencjalnie mogą wpłynąć na rozwodnienie zysku na akcję.

Podstawowy zysk na akcję wylicza się jako iloraz zysku przypadającego na akcjonariuszy Banku oraz średniej ważonej liczby akcji zwykłych w trakcie roku.

Rozwodniony zysk na akcję wylicza się w oparciu o stosunek zysku przypadającego na akcjonariuszy Banku do średniej ważonej liczby akcji zwykłych skorygowanych w taki sposób, jak gdyby nastąpiła zamiana na akcje wszystkich powodujących rozwodnienie potencjalnych akcji zwykłych. Bank posiada jedną kategorię powodującą rozwodnienie potencjalnych akcji zwykłych: opcje na akcje. W ramach Programu opcji menedżerskich w 2018 roku:

- uczestnicy Programu wykonali 1 275 150 warrantów, obejmując po cenie emisyjnej zgodnej z założeniami programu 439 442 akcji serii D, 517 307 akcji serii E i 318 401 akcji serii F.

Liczba warrantów na 31 grudnia 2018 r.

Seria warrantów	Liczba warrantów na 31.12.2017 r.	Wykonanie w 2018 roku	Warranty wygasie w 2018 roku	Liczba warrantów na 31.12.2018 r. w tym:	Liczba wydanych warrantów możliwych do wykonania	Liczba warrantów odroczonych do wydania w latach 2018-2019
A	551 366	439 442	111 924	0	0	0
B	1 045 919	517 307	0	528 612	520 263	8 349
C	950 201	318 401	0	631 800	490 956	140 844
	2 547 486	1 275 150	111 924	1 160 412	1 011 219	149 193

15.2 Dane finansowe

	01.01.2018 – 31.12.2018	01.01.2017 – 31.12.2017 Dane przekształcone
Zysk netto	731 074	494 848
Średnia ważona liczba akcji zwykłych	130 026 866	129 259 754
Opcje na akcje (liczba) - instrument rozładniający	1 160 412	2 547 486
Skorygowana średnia ważona liczba akcji zwykłych zastosowana do obliczenia rozłwodziłonego zysku na jedną akcję	131 187 278	131 807 240
Zysk netto przypadający na jedną akcję zwykłą (zł)	5,62	3,83
Rozłwodziłony zysk przypadający na jedną akcję (zł)	5,57	3,75

Informacje dodatkowe do sprawozłłania z sytuacji finansowej

16 Kasa i środki w banku centralnym

16.1 Zasady rachunkowości

Pozycja „Kasa, środki w Banku Centralnym” obejmuje gotówkę ujmowaną w wartości nominalnej oraz środki na rachunku bieżącym i lokaty w Banku Centralnym wyceniane w kwocie wymaganej zapłaty obejmującej również ewentualne odsetki od tych środków.

Szczegółowe zasady rachunkowości instrumentów finansowych opisano w notce 18.1.

Poniższa tabela prezentuje zmianę w klasyfikacji pomiędzy MSR 39 oraz MSSF 9 na dzień 1 stycznia 2018 r.

	Klasyfikacja zgodnie z MSR 39	Klasyfikacja zgodnie z MSSF 9
Kasa i środki w banku centralnym	Pożyczki i należności	Aktywa finansowe wyceniane wg amortyzowanego kosztu

16.2 Dane finansowe

	31.12.2018	31.12.2017
Rachunek bieżący w banku centralnym	706 079	253 092
Lokata terminowa w banku centralnym	0	255 010
Gotówka	932 954	457 289
Kasa i środki w banku centralnym	1 639 033	965 391

Bank może wykorzystywać w ciągu dnia środki na rachunkach rezerwy obowiązkowej do bieżących rozliczeń pieniężnych na podstawie dyspozycji złożonej do Narodowego Banku Polskiego, musi jednak zapewnić utrzymanie średniego miesięcznego salda na tym rachunku w odpowiedniej wysokości wynikającej z deklaracji rezerwy obowiązkowej.

Rezerwę obowiązkową stanowi wyrażona w złotych część środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bankowych i uzyskanych ze sprzedaży papierów wartościowych z wyjątkiem środków przyjętych od innego banku krajowego, spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej, Krajowej Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej oraz środków zwrotnych otrzymanych z BFG. Wysokość stopy rezerwy obowiązkowej ustala Rada Polityki Pieniężnej. Stopa rezerwy obowiązkowej wynosi:

- 3,5 proc. dla środków złotych i środków w walutach obcych zgromadzonych na rachunkach bankowych oraz dla środków uzyskanych z tytułu emisji papierów wartościowych,
- 0 proc. dla środków uzyskanych z tytułu transakcji repo i sell-buy-back oraz środków pozyskanych na co najmniej 2 lata.

Podmioty naliczające rezerwę obowiązkową pomniejszają kwotę naliczonej rezerwy o równowartość 500 tys. Euro. Na dzień 31 grudnia 2018 roku oprocentowanie rezerwy obowiązkowej wynosiło 0,5%, a na koniec 2017 roku 1,35%.

17 Należności od banków

17.1 Zasady rachunkowości

Należności od banków są wyceniane według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej pomniejszone o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości, za wyjątkiem środków pieniężnych w drodze, które wycenia się w wartości nominalnej. Jeżeli dla należności nie można ustalić harmonogramu przyszłych przepływów pieniężnych, a więc także ustalić efektywnej stopy procentowej, należność wycenia się według kwoty wymaganej zapłaty.

Zakupione papiery wartościowe z przyrzeczeniem odsprzedaży ujmuje się jako należności od banków jeśli kontrahentem jest bank. Transakcje z przyrzeczeniem odsprzedaży są wyceniane według zamortyzowanego kosztu. Różnica między ceną zakupu i odkupu (sprzedaży) jest traktowana odpowiednio jako przychód odsetkowy i rozliczana jest w czasie trwania umowy z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej.

Szczegółowe zasady rachunkowości instrumentów finansowych opisano w notce 18.1.

Poniższa tabela prezentuje zmianę w klasyfikacji pomiędzy MSR 39 oraz MSSF 9 na dzień 1 stycznia 2018 r.

	Klasyfikacja zgodnie z MSR 39	Klasyfikacja zgodnie z MSSF 9
Należności od banków	Pożyczki i należności	Aktywa finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu

17.2 Dane finansowe

Według struktury rodzajowej	31.12.2018	31.12.2017
Rachunki bieżące	428 851	627 261
Lokaty jednodniowe	0	10 001
Lokaty terminowe	9 746	9 061
Reverse Repo	0	58 397
Kaucje będące zabezpieczeniem transakcji pochodnych (ISDA)	124 998	163 770
Pozostałe	47 841	30 487
Należności od banków	611 436	898 977

Według terminów zapadalności (na datę bilansową)	31.12.2018	31.12.2017
≤ 1M	611 436	898 977
Należności od banków	611 436	898 977

Według struktury walutowej	31.12.2018	31.12.2017
PLN	2 687	70 860
EUR	283 533	355 942
GBP	21 753	37 193
USD	208 683	91 347
CHF	4 111	4 423
Pozostałe waluty	90 669	339 212
Należności od banków	611 436	898 977

Kaucje udzielone dotyczą zabezpieczeń przekazanych innym bankom w ramach rozliczeń związanych z umową CSA (Credit Support Annex).

18 Aktywa finansowe

18.1 Zasady rachunkowości

Zgodnie z MSSF 9 aktywa finansowe klasyfikowane są jako:

- aktywa finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu,
- aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody,
- aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Klasyfikacja aktywów finansowych o charakterze dłużnym zależy od modelu biznesowego, w ramach, którego dany instrument finansowy jest zarządzany oraz od charakterystyki umownych przepływów pieniężnych.

Aktywa finansowe o charakterze kapitałowym, z zastrzeżeniem inwestycji w jednostki zależne, wyceniane są w wartości godziwej przez wynik finansowy, o ile Bank, w dacie pierwszego ujęcia, nie podejmie decyzji o wycenie przez inne całkowite dochody.

Model biznesowy to sposób zarządzania portfelem aktywów finansowych. Jego ocena zależy od intencji co do sposobu realizacji przepływów pieniężnych wynikających z tych aktywów, tj. czy będą one realizowane poprzez (i) uzyskanie przepływów pieniężnych zgodnie z warunkami umownymi, czy poprzez (ii) uzyskanie przepływów zgodnie z warunkami umownymi oraz sprzedaż tych aktywów, czy też (iii) w inny sposób.

Kategoryzacja modelu biznesowego opiera się na analizie wielu czynników, w tym kryterium oceny wyników zarządzania danym portfelem (np.: marża odsetkowa, wartość godziwa) oraz częstotliwości i istotności sprzedaży aktywów z portfela.

W przypadku realizacji przepływów pieniężnych w wyniku sprzedaży dla oceny modelu biznesowego istotny jest również motyw, dla którego sprzedaż jest podejmowana. Rozróżnia się sprzedaż aktywów finansowych o pogorszonej jakości kredytowej ze względu na zarządzanie ryzykiem kredytowym, sprzedaż aktywów na potrzeby zarządzania ryzykiem płynności finansowej i ryzykiem finansowym oraz sprzedaż podejmowaną w celu wypracowania zysków finansowych.

Sprzedaż aktywów o pogorszonej jakości kredytowej nie wyklucza klasyfikacji do modelu uzyskania przepływów zgodnie z warunkami umownymi. Intencja sprzedaży ze względów płynnościowych zostanie różnie oceniona w zależności czy dany portfel ma służyć utrzymaniu płynności dziennej (model uzyskiwania przepływów i sprzedaży

lub wyłącznie sprzedaży) czy utrzymaniu płynności w warunkach stresowych (model uzyskiwanie przepływów nie jest wykluczony).

Ocena charakterystyki umownych przepływów pieniężnych składnika aktywów finansowych ma na celu weryfikację, czy warunki umowy powodują powstawanie w określonych terminach przepływów pieniężnych, które są jedynie spłatą kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty (tzw. kryterium SPPI – ang. solely payments of principal and interest).

Jako kwotę główną na potrzeby testu SPPI przyjmuje się wartość godziwą składnika aktywów finansowych w momencie początkowego ujęcia.

Jako odsetki od kwoty głównej przyjmuje się zapłatę za wartość pieniądza w czasie, wynagrodzenie za ponoszone ryzyko kredytowe i inne rodzaje ryzyka, koszty administracyjne i marżę zysku.

Aktywa finansowe, których przepływy pieniężne mają cechy jedynie spłaty kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej są klasyfikowane do kategorii wyceny:

- wg zamortyzowanego kosztu, jeżeli utrzymywane są w modelu biznesowym, którego celem jest realizacja przepływów pieniężnych zgodnie z warunkami umownymi,
- w wartości godziwej przez inne całkowite dochody, jeżeli utrzymywane są w modelu biznesowym, którego celem jest realizacja przepływów pieniężnych zgodnie z warunkami umownymi lub poprzez sprzedaż.

Aktywa finansowe, których przepływy pieniężne są zmodyfikowane w ten sposób, że mają cechy inne niż jedynie spłata kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej, są klasyfikowane do kategorii wyceny wg wartości godziwej przez wynik finansowy niezależnie od modelu biznesowego. Do tej kategorii klasyfikowane są również aktywa finansowe zarządzane zgodnie z modelem biznesowym, w ramach którego dokonuje się sprzedaży aktywów celem wypracowania zysków finansowych, oceny wyników na podstawie zmian wartości godziwej i wyników ze sprzedaży. Do tej kategorii zalicza się również zawsze instrumenty pochodne niebędące instrumentami zabezpieczającymi.

Poniższa tabela prezentuje zmianę w klasyfikacji pomiędzy MSR 39 oraz MSSF 9 na dzień 1 stycznia 2018 r.

	Klasyfikacja zgodnie z MSR 39	Klasyfikacja zgodnie z MSSF 9
Aktywa finansowe	Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat
Aktywa finansowe	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat
Aktywa finansowe	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Aktywa finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu
Aktywa finansowe	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody
Aktywa finansowe	Aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności	Aktywa finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu

18.2 Dane finansowe

	31.12.2018	31.12.2017
Aktywa finansowe	13 727 570	13 642 769
wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	7 280 080	n/a
wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	515 138	n/a
wyceniane według zamortyzowanego kosztu	5 932 352	n/a
dostępne do sprzedaży	n/a	12 072 324
utrzymywane do terminu zapadalności	n/a	1 117 894
przeznaczone do obrotu	n/a	452 551

18.2.1 Aktywa finansowe według struktury rodzajowej

• wg MSSF 9

31.12.2018	wyceniane w wartości godziwej przez rachunek wyników	wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	wyceniane według zamortyzowanego kosztu
Papiery wartościowe	48 874	7 280 080	5 932 352
Instrumenty dłużne	21 814	7 257 145	5 932 352
Emitowane przez Skarb Państwa	5 254	7 109 317	5 932 352
Obligacje skarbowe	5 254	7 109 317	5 932 352
Emitowane przez instytucje monetarne	0	74 304	0
Euroobligacje	0	74 304	0
Bony pieniężne	0	0	0
Emitowane przez pozostałe instytucje finansowe	0	0	0
Obligacje	0	0	0
Euroobligacje	0	0	0
Emitowane przez przedsiębiorstwa	16 560	73 524	0
Obligacje	16 560	73 524	0
Instrumenty kapitałowe	27 060	22 935	0
Instrumenty pochodne	466 264	0	0
Transakcje stopy procentowej	286 917	0	0
SWAP	286 014	0	0
Opcje Cap Floor	903	0	0
Transakcje walutowe	108 205	0	0
FX swap	40 353	0	0
FX forward	32 310	0	0
CIRS	11 723	0	0
Opcje FX	23 819	0	0
Pozostałe opcje	36 028	0	0
Pozostałe instrumenty	35 114	0	0
Razem	515 138	7 280 080	5 932 352

• wg MSR 39

31.12.2017	Przeznaczone do obrotu	Dostępne do sprzedaży	utrzymywane do terminu zapadalności
Papiery wartościowe	86 118	12 072 324	1 117 894
Instrumenty dłużne	85 735	12 030 778	1 117 894
Emitowane przez Skarb Państwa	85 459	9 651 360	1 117 894
Obligacje skarbowe	85 459	9 651 360	1 117 894
Emitowane przez instytucje monetarne	0	2 087 331	0
Euroobligacje	0	87 665	0
Bony pieniężne	0	1 999 666	0
Emitowane przez pozostałe instytucje finansowe	122	91 387	0
Obligacje	122	0	0
Euroobligacje	0	91 387	0
Emitowane przez przedsiębiorstwa	154	200 700	0
Obligacje	154	200 700	0
Instrumenty kapitałowe	383	41 546	0
Instrumenty pochodne	366 433	0	0
Transakcje stopy procentowej	189 794	0	0
SWAP	187 694	0	0
Opcje Cap Floor	2 100	0	0
Transakcje walutowe	95 660	0	0
FX swap	18 059	0	0
FX forward	44 851	0	0

31.12.2017	Przeznaczone do obrotu	Dostępne do sprzedaży	utrzymywane do terminu zapadalności
CIRS	15 984	0	0
Opcje FX	16 766	0	0
Pozostałe opcje	52 450	0	0
Pozostałe instrumenty	28 529	0	0
Razem	452 551	12 072 324	1 117 894

18.2.2 Aktywa finansowe według terminów zapadalności

- wg MSSF 9

31.12.2018	wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	wyceniane według zamortyzowanego kosztu
bez określonego terminu	27 060	22 935	0
≤ 1M	58 593	0	0
> 1M ≤ 3M	44 637	0	0
> 3M ≤ 6M	48 979	0	198 802
> 6M ≤ 1Y	58 736	44 193	686 483
> 1Y ≤ 2Y	145 057	471 205	721 769
> 2Y ≤ 5Y	91 746	2 087 901	2 654 543
> 5Y ≤ 10Y	40 330	4 653 846	1 670 755
Razem	515 138	7 280 080	5 932 352

- wg MSR 39

Według terminów zapadalności	Przeznaczone do obrotu	Dostępne do sprzedaży	utrzymywane do terminu zapadalności
bez określonego terminu	22 921	41 546	0
≤ 1M	33 295	2 002 613	0
> 1M ≤ 3M	21 504	0	0
> 3M ≤ 6M	62 102	10 332	0
> 6M ≤ 1Y	29 946	11 195	0
> 1Y ≤ 2Y	94 831	1 030 595	0
> 2Y ≤ 5Y	73 287	4 642 927	925 292
> 5Y ≤ 10Y	114 665	2 728 707	192 602
> 10Y ≤ 20Y	0	1 604 409	0
Razem	452 551	12 072 324	1 117 894

18.2.3 Wartość nominalna instrumentów pochodnych

Transakcje pochodne zawierane są w celach handlowych oraz w celu zarządzania ryzykiem rynkowym. Bank zawiera następujące rodzaje transakcji pochodnych: FX-Forward, FX-Swap, IRS, CIRS, FRA, Futures na towary, Forward na towary, terminowe transakcje papierami wartościowymi. Bank codziennie dokonuje wyceny instrumentów pochodnych, stosując model zdyskontowanych przepływów pieniężnych. Bank zawiera również transakcje opcyjne które wyceniane są na podstawie modeli wyceny opcji.

Instrumenty pochodne (wartość nominalna)	31.12.2018	31.12.2017
Transakcje stopy procentowej	64 251 954	55 125 803
SWAP	61 326 293	52 202 357
Opcje Cap Floor	2 925 661	2 923 446
Transakcje walutowe	12 266 206	8 873 916

Instrumenty pochodne (wartość nominalna)	31.12.2018	31.12.2017
FX swap	5 217 411	3 663 369
FX forward	2 024 654	1 963 710
CIRS	715 148	617 238
Opcje FX	4 308 993	2 629 599
Pozostałe opcje	6 077 100	6 824 348
Pozostałe instrumenty	1 431 724	585 182
Instrumenty pochodne (wartość nominalna)	84 026 984	71 409 249

18.3 Istotne szacunki i osądy

- wartość godziwa, odpisy aktualizujące

Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości aktywów finansowych	31.12.2018		31.12.2017	
	Wartość brutto należności	Kwota odpisu	Wartość brutto należności	Kwota odpisu
Wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody/dostępne do sprzedaży	7 257 145	8 879*	4 526	4 526
Wg zamortyzowanego kosztu	5 936 911	4 559	0	0

*Odpis dotyczący dłużnych papierów wartościowych wycenianych wg wartości godziwej przez kapitał jest ujęty w pozycji „Kapitał z aktualizacji wyceny” i nie pomniejsza wartości bilansowej.”

Zmiana stanu odpisów z tytułu utraty wartości instrumentów dłużnych wycenianych do wartości godziwej przez inne całkowite dochody	31.12.2018	31.12.2017
Bilans otwarcia	4 526	21 447
Wpływ zastosowania MSSF 9	13 187	0
Zmiany odpisów:	-4 331	-16 921
Zwiększenia	4 553	209
Zmniejszenia	-8 884	-17 130
Różnice kursowe	23	0
Wartość odpisu aktywa zapadłego przed 01.01.2018, niepodlegającego wycenie do wartości godziwej	-4 526	0
Razem	8 879	4 526

Zmiana stanu odpisów z tytułu utraty wartości instrumentów dłużnych wycenianych wg zamortyzowanego kosztu	31.12.2018	31.12.2017
Bilans otwarcia	575	n/d
Wpływ zastosowania zastosowania MSSF9	2 964	n/d
Zmiany odpisów:	1 511	n/d
Zwiększenia	1 884	n/d
Zmniejszenia	-373	n/d
Instrumenty dłużne spisane z bilansu	-491	n/d
Razem	4 559	n/d

W związku z wdrożeniem MSSF 9, na dzień 1 stycznia 2018 roku Bank dokonał alokacji części aktywów finansowych zaklasyfikowanych zgodnie z MSR 39 jako dostępne do sprzedaży, do kategorii aktywów finansowych wycenianych wg zamortyzowanego kosztu. Wpływ MSSF 9 na wartość bilansową tych aktywów opisany został w nocie 4.1 Zmiany w standardach rachunkowości.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku wartość godziwa tych aktywów wynosiłaby 2 411 tys. zł.

- korekty BCVA

Alior Bank SA w wycenie instrumentów pochodnych stosuje korektę z tytułu ryzyka kredytowego kontrahenta. Kwota korekty równoznaczna jest ze zmianą wyceny instrumentów pochodnych w wyniku niewypłacalności każdej ze stron transakcji (ang. Bilateral Credit Value Adjustment).

Kwota korekty wyliczana jest w oparciu o szacunki następujących parametrów: obustronne prawdopodobieństwo niewypłacalności stron transakcji (PD, z ang. Probability of Default), wskaźnik LGD (z ang. Loss Given Default), oczekiwaną pozytywną i negatywną ekspozycję z transakcji (z ang. EE oraz NEE). Wskaźniki PD oraz LGD szacowane są przy pomocy wewnętrznych modeli stosowanych przez Grupę z wykorzystaniem kwotowań rynkowych ryzyka kredytowego. Natomiast ekspozycja kontrahenta wyliczana jest z uwzględnieniem bieżącej wyceny oraz jej projekcji kalkulowanej w oparciu o oczekiwane zmiany warunków rynkowych. Dodatkowo w szacowaniu korekty z tytułu ryzyka kredytowego uwzględniane są wzajemne zobowiązania wynikające z umów zabezpieczających regulujące relacje stron transakcji.

Kwota korekty wyceny BCVA na 31 grudnia 2018 roku wyniosła -9 318 tys. zł. Na sumaryczną kwotę korekty BCVA składa się kwota z korekty z tytułu CVA (odzwierciedlająca wyłączenie ryzyko niewypłacalności kontrahenta) wynosząca -9 802 tys. zł oraz kwota korekty DVA (odzwierciedlająca ryzyko niewypłacalności Banku) wynosząca 484 tys. zł. Kwota korekty wyceny BCVA na 31 grudnia 2017 roku wyniosła -7 895 tys. zł. Na sumaryczną kwotę korekty BCVA składała się kwota z korekty z tytułu CVA (odzwierciedlająca wyłączenie ryzyko niewypłacalności kontrahenta) wynosząca -8 428 tys. zł oraz kwota korekty DVA (odzwierciedlająca ryzyko niewypłacalności Banku) wynosząca 533 tys. zł.

18.4 Analiza wrażliwości istotnych szacunków i osądów

Na potrzeby ujawnień zgodnie z MSSF 7 Bank szacuje wartość zmiany wycen instrumentów dłużnych zakwalifikowanych do aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez całkowite dochody (dostępne do sprzedaży w 2017) oraz wartość zmiany wycen instrumentów pochodnych o liniowym profilu ryzyka nieobjętych rachunkowością zabezpieczeń przy założeniu równoległego przesunięcia krzywych dochodowości o 50pb. W tym celu Bank konstruuje krzywe dochodowości w oparciu o dane rynkowe. Bank analizuje, jaki wpływ na wycenę transakcji będzie miała zmiana krzywych dochodowości zgodnie z założonymi scenariuszami.

Szacunkowa zmiana wyceny	31.12.2018		31.12.2017	
	scenariusz +50pb	scenariusz -50pb	scenariusz +50pb	scenariusz -50pb
IRS	22 666	-22 666	26 749	-26 749
CIRS	-352	352	-175	175
Pozostałe instrumenty	-209	209	-134	134
Suma instrumentów pochodnych	22 106	-22 106	26 440	-26 440
Instrumenty dłużne	-21 540	21 540	-56 640	56 640

19 Rachunkowość zabezpieczeń

19.1 Zasady rachunkowości

Rachunkowość zabezpieczeń służy do symetrycznego ujmowania w rachunku zysków i strat kompensujących się zmian wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego oraz pozycji zabezpieczanej.

Bank wyznacza dla celów rachunkowości zabezpieczeń instrumenty zabezpieczające tak, aby zmiana ich wartości godziwej lub przepływów pieniężnych pokrywała w całości lub części zmianę wartości godziwej lub przyszłych przepływów pieniężnych pozycji zabezpieczanej.

Na podstawie przepisu MSSF 9 7.2.21 Bank stosuje rachunkowość zabezpieczeń, jeśli spełnione są wszystkie poniższe warunki, określone w MSR 39:

- w momencie ustanowienia zabezpieczenia sporządzona została sformalizowana dokumentacja powiązania zabezpieczającego, określająca cel i strategię zabezpieczania, rodzaj i identyfikację instrumentu zabezpieczanego jak i zabezpieczającego, charakter zabezpieczanego ryzyka oraz sposób oceny efektywności zabezpieczenia;
- oczekuje się wysokiej efektywności zabezpieczenia, tj. wysokiej skuteczności w kompensowaniu zmian wartości godziwej lub przepływów pieniężnych, zgodnie z udokumentowaną strategią zarządzania ryzykiem, dotyczącą konkretnego powiązania zabezpieczającego;
- jest możliwa wiarygodna ocena skuteczności zabezpieczenia, tj. wiarygodna wycena wartości godziwej lub przepływów pieniężnych z tytułu pozycji zarówno zabezpieczanej jak i zabezpieczającej;
- w przypadku przepływów pieniężnych istnieje wysokie prawdopodobieństwo wystąpienia transakcji zabezpieczanej, która jest narażona na ryzyko zmiany przepływów środków pieniężnych, wpływających na rachunek zysków i strat;
- zabezpieczenie jest na bieżąco oceniane i stwierdza się jego wysoką efektywność we wszystkich okresach sprawozdawczych, na które zabezpieczenie zostało ustanowione.

W ramach rachunkowości zabezpieczeń Bank stosuje rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych.

19.2 Rodzaje strategii zabezpieczeń

Bank stosuje rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych.

Zabezpieczenie przepływów pieniężnych oznacza zabezpieczenie przed zmianami przyszłych przepływów pieniężnych, które przypisać można konkretnemu rodzajowi ryzyka, związanemu z ujętym składnikiem aktywów lub pasywów, lub z wysoce prawdopodobną planowaną transakcją, mającymi wpływ na rachunek wyników finansowych.

Zabezpieczenie przepływów pieniężnych ujmuje się w księgach w następujący sposób:

a) część zysków lub strat związanych z instrumentem zabezpieczającym, stanowiącą efektywne zabezpieczenie, ujmuje się w pozostałych całkowitych dochodach w kwocie niższej spośród następujących kwot (w wartościach bezwzględnych):

- skumulowanych od momentu ustanowienia zabezpieczenia zysków lub strat na instrumencie zabezpieczającym;
- skumulowanej od momentu ustanowienia zabezpieczenia zmiany wartości godziwej (wartości bieżącej) oczekiwanych przyszłych przepływów pieniężnych, wynikających z zabezpieczanej pozycji;

b) nieefektywną część zysków lub strat związanych z instrumentem zabezpieczającym ujmuje się w rachunku zysków i strat.

Część efektywna zabezpieczenia przenoszona jest na wynik finansowy w tym okresie lub okresach, kiedy zabezpieczana planowana transakcja wywiera wpływ na rachunek zysków i strat.

Bank zaprzestaje stosowania rachunkowości zabezpieczeń w przypadku wystąpienia co najmniej jednego z poniższych zdarzeń:

- nastąpi zbycie, wygaśnięcie, wypowiedzenie lub wykonanie instrumentu zabezpieczającego;
- nie zostaną spełnione, opisane wyżej, wymogi rachunkowości zabezpieczeń;
- Bank unieważnia powiązanie zabezpieczające;
- przyszłe przepływy pieniężne nie są już dłużej uznawane za prawdopodobne.

W przypadku wystąpienia powyższego zdarzenia, wynik na instrumencie zabezpieczającym, gdy zabezpieczenie było skuteczne, jest nadal ujęty w kapitale z aktualizacji wyceny do momentu zajścia prognozowanej transakcji i ujęcia jej wówczas w rachunku zysków i strat.

Strategia zabezpieczająca ma na celu zabezpieczenie ryzyka stóp procentowych, wynikającego ze zmienności przepływów pieniężnych z tytułu aktywów o zmiennym oprocentowaniu, przy wykorzystaniu transakcji złotych IRS. W ustanowionych powiązaniach zabezpieczających pozycje zabezpieczane stanowią przepływy pieniężne z tytułu portfela kredytów i pożyczek złotych o zmiennej stopie procentowej, zaś pozycje zabezpieczające transakcje IRS, w ramach których Bank otrzymuje stałe odsetki oparte na stopie stałej, a płaci odsetki oparte na stopie zmiennej. Pozycje zabezpieczane wyceniane są wg zamortyzowanego kosztu, zaś pozycje zabezpieczające wg wartości godziwej przez inne całkowite dochody, a w miarę naliczania odsetek na pozycji zabezpieczanej odpowiednia część tej wyceny przenoszona jest z innych całkowitych dochodów do rachunku zysków i strat.

Bank tworząc powiązania zabezpieczające identyfikuje grupy kredytów lub pożyczek o takich samych parametrach jak transakcje zabezpieczające, tj. waluta, data zapadalności, indeks referencyjny dla płatności odsetkowych oraz daty jego przeszacowania. W ramach wstępnej oceny efektywności zabezpieczenia w drodze oceny jakościowej Bank oczekuje wysokiego dopasowania zmian wycen oczekiwanych przepływów odsetkowych zabezpieczanej warstwy kredytów oraz odpowiadającej im nogi zmiennej zabezpieczającej transakcji IRS z uwagi na dopasowanie kluczowych parametrów tych transakcji. Bank oczekuje niewielkiej nieefektywności zabezpieczeń, co wynikać może z niedopasowania częstotliwości płatności odsetkowych z zabezpieczanego portfela kredytów oraz transakcji zabezpieczającej IRS. Ponadto na niewielką efektywność utrzymywanych powiązań zabezpieczających mogą wpływać niedopasowane daty przeszacowania indeksów referencyjnych zabezpieczanego portfela oraz nogi zmiennej transakcji IRS.

Bank analizuje efektywność utrzymywanych zabezpieczeń w trybie miesięcznym na podstawie relacji zakumulowanej zmiany wartości bieżącej oczekiwanych płatności odsetkowych z zabezpieczanego portfela kredytów oraz płatności odsetkowych transakcji zabezpieczających, wykorzystując do pomiaru efektywności koncepcję derywatu hipotetycznego.

19.3 Dane finansowe

Instrumenty zabezpieczające (wartość nominalna)	31.12.2018	31.12.2017
Transakcje stopy procentowej	7 994 200	8 644 200
SWAP	7 994 200	8 644 200
Instrumenty zabezpieczające (wartość nominalna)	7 994 200	8 644 200

Aktywa finansowe - Instrumenty zabezpieczające	31.12.2018	31.12.2017
Poziom 2	112 400	87 785
Transakcje stopy procentowej	112 400	87 785
SWAP	112 400	87 785
Razem	112 400	87 785

Według terminów zapadalności	31.12.2018	31.12.2017
> 1M ≤ 3M	23 863	39 186
> 3M ≤ 6M	2 738	8 279
> 6M ≤ 1Y	867	334
> 1Y ≤ 2Y	22 451	30 084
> 2Y ≤ 5Y	62 481	9 902
Razem	112 400	87 785

Zobowiązania finansowe-Instrumenty zabezpieczające	31.12.2018	31.12.2017
Poziom 2	9 381	5 419
Transakcje stopy procentowej	9 381	5 419
SWAP	9 381	5 419
Razem	9 381	5 419

Według terminów zapadalności	31.12.2018	31.12.2017
> 1Y ≤ 2Y	0	142
> 2Y ≤ 5Y	83	2 304
> 5Y ≤ 10Y	9 298	2 973
Razem	9 381	5 419

Inne dochody całkowite z tytułu zabezpieczenia przepływów pieniężnych	31.12.2018	31.12.2017
Inne dochody całkowite na początek okresu brutto	-11 142	-10 769
Zyski odniesione na inne dochody całkowite w okresie	27 618	-7 442
Kwota przeniesiona w okresie z innych dochodów całkowitych do rachunku zysków i strat, w tym:	14 665	7 069
- przychody odsetkowe	14 665	7 069
Skumulowane inne dochody całkowite na koniec okresu brutto	31 141	-11 142
Efekt podatkowy	-5 917	2 117
Skumulowane inne dochody całkowite na koniec okresu netto	25 224	-9 025
Nieefektywna część zabezpieczenia przepływów pieniężnych rozpoznana w rachunku zysków i strat w pozycji wynik na instrumentach wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat i wynik z rewaluacji	864	-872
Wpływ w okresie na inne dochody całkowite brutto	42 283	-373
Podatek odroczone z tytułu zabezpieczenia przepływów pieniężnych	-8 034	71
Wpływ w okresie na inne dochody całkowite netto	34 249	-302

19.4 Analiza wrażliwości istotnych szacunków i osądów

Na potrzeby ujawnień zgodnie z MSSF 7, Bank szacuje wartość zmiany wycen instrumentów pochodnych o liniowym profilu ryzyka przy założeniu równoległego przesunięcia krzywych dochodowości o 50pb. W tym celu Bank konstruuje krzywe dochodowości w oparciu o dane rynkowe. Bank analizuje, jaki wpływ na wycenę transakcji będzie miała zmiana krzywych dochodowości dla portfela instrumentów pochodnych o liniowym profilu ryzyka objętych rachunkowością zabezpieczeń.

Szacunkowa zmiana wyceny	31.12.2018		31.12.2017	
	scenariusz	scenariusz	scenariusz	scenariusz
	+50pb	-50pb	+50pb	-50pb
IRS	-55 533	55 533	-43 415	43 415

20 Należności od klientów

20.1 Zasady rachunkowości

Na dzień 31.12.2018 r. oraz na 31.12.2017 r. Bank posiadał w tej kategorii należności z tytułu kredytów i pożyczek, skupione wierzytelności oraz inne należności od klientów. Ponadto Bank prezentuje w tej pozycji również transakcje z przyrzeczeniem odkupu na papierach wartościowych kierując się treścią ekonomiczną transakcji. Ocenie podlega

czy zawarcie transakcji kupna/sprzedaży papierów wartościowego wiąże się z przeniesieniem ryzyka i korzyści z danego papieru wartościowego. W przypadku transakcji dotychczas zawieranych przez Bank zachowane zostaje zasadniczo całe ryzyko i korzyści po stronie zbywającego papiery wartościowe ponieważ ryzyko zmiany wartości bieżącej składnika aktywów netto nie zmienia się istotnie w wyniku jego przeniesienia. Oznacza to, że zarówno transakcje kupna papierów wartościowych z jednoczesnym przyrzeczeniem odsprzedaży (revers repo, buy-sell-back), jak i transakcje sprzedaży papierów wartościowych z przyrzeczeniem odkupu (repo, sell-buy-back) są prezentowane w bilansie Banku jako odpowiednio: zdeponowane u nabywcy papieru wartościowego lokaty lub przyjęte od nabywcy papieru wartościowego depozyty.

Papiery wartościowe będące przedmiotem transakcji z przyrzeczeniem odkupu nie są wyłączone ze sprawozdania z sytuacji finansowej i podlegają wycenie według zasad określonych dla poszczególnych portfeli papierów wartościowych. Różnica pomiędzy ceną sprzedaży a ceną odkupu jest traktowana, odpowiednio, jako koszty albo przychody odsetkowe.

Bank wycenia należności od klientów wg zamortyzowanego kosztu, ponieważ utrzymywane są w modelu biznesowym, którego celem jest realizacja przepływów pieniężnych zgodnie z warunkami umownymi a kontraktowe przepływy pieniężne zawierają spłatę wyłącznie kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej.

Szczegółowe zasady rachunkowości w zakresie klasyfikacji opisano w nocie 18.1.

Zgodnie z metodą wyceny wg zamortyzowanego kosztu, Bank dokonuje oszacowania odpisów i rezerw na straty oczekiwane. Zasady wyceny obejmują podział należności od klientów na 3 kategorie (koszyki) jakości implikujące sposób i horyzont szacowania odpisów:

- Koszyk 1, należności bez przesłanek utraty wartości oraz bez istotnego pogorszenia jakości od początkowego ujęcia,
- Koszyk 2, należności bez przesłanek utraty wartości, ale charakteryzujące się istotnym pogorszeniem jakości kredytowej od początkowego ujęcia,
- Koszyk 3, należności z przesłankami utraty wartości.

Należności klasyfikowane do Koszyka 1 podlegają oszacowaniu strat oczekiwanych w horyzoncie 12 miesięcy. Należności klasyfikowane do Koszyka 2 i 3 podlegają oszacowaniu strat w horyzoncie life-time (dożywotniego szacowanego horyzontu życia należności).

Horyzont life-time stosuje się również zawsze w przypadku ekspozycji nabytych lub wytworzonych w utracie wartości (tzw. purchased or originated credit impaired, POCI) bez względu na ich jakość kredytową na datę wyceny. Dodatkowo Bank wyodrębnia grupę ekspozycji niskiego ryzyka (ang. low credit risk), które są wyłączone z oceny występowania istotnego pogorszenia ryzyka kredytowego i podlegają wycenie w horyzoncie 12 miesięcy (lub zapadalności, o ile krótszy). Do grupy tej Bank kwalifikuje:

- ekspozycje wobec skarbu państwa (Ministerstwo Finansów, Narodowy Bank Polski, etc.),
- ekspozycje o charakterze rozliczeń bieżących/terminowych wobec podmiotów z sektora bankowego,
- ekspozycje wobec podmiotów z sektora klientów biznesowych, których ocena ratingowa osiąga ekwiwalent ratingów inwestycyjnych zewnętrznych agencji ratingowych.

Odpis stanowi różnicę pomiędzy wartością ekspozycji brutto a spodziewanymi odzyskami po uwzględnieniu statusu/prawdopodobieństwa default w zadanym horyzoncie. W przypadku należności POCI, odpis stanowi dodatnią lub ujemną skumulowaną różnicę pomiędzy poziomem strat szacowanym bieżąco a poziomem strat z dnia nabycia należności.

Zasady szacowania strat według MSSF 9 stanowią istotną zmianę wobec MSR 39, gdzie:

- odpisy szacowane były dla strat zaistniałych a nie oczekiwanych,
- w zakresie należności bez przesłanek utraty wartości, zasady wyceny nie wymuszały wyodrębnienia dodatkowych pod-portfeli implikujących horyzont oszacowania strat,
- dla ekspozycji POCI nie istniały odrębne zasady rozpoznawania odpisów.

W przypadku stwierdzenia nieściągalności, Bank spisuje należności w całości lub części w ciężar odpisów utworzonych z tytułu utraty wartości. Kwoty należności spisanych odzyskane w późniejszych okresach pomniejszają wartość odpisów utworzonych z tytułu utraty wartości w rachunku zysków i strat. Szczegółowe zasady wyłączania składników aktywów finansowych zostały opisane w nocie 3.4.

Poniższa tabela prezentuje zmianę w klasyfikacji pomiędzy MSR 39 oraz MSSF 9 na dzień 1 stycznia 2018 r.

	Klasyfikacja zgodnie z MSR 39	Klasyfikacja zgodnie z MSSF 9
Należności od klientów	Pożyczki i należności	Aktywa finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu

20.2 Zasady wyznaczania jakości kredytowej (koszyków)

Na każdy dzień bilansowy Bank dokonuje oceny jakości kredytowej posiadanych należności i dokonuje ich klasyfikacji do odpowiednich kategorii (koszyków) ryzyka.

Koszyk 3, z przesłankami utraty wartości

Zasady rozpoznawania przesłanek utraty wartości pozostają niezmiennie wobec zasad stosowanych w MSR 39. Bank stosuje pełną zasadę zarażania (ang. cross-default) tzn. identyfikacja przesłanki na jakimkolwiek zaangażowaniu klienta powoduje klasyfikację do portfela z przesłankami utraty wartości wszystkich jego zaangażowań.

Przesłanki utraty wartości to:

- znaczące opóźnienie w spłacie, rozumiane jako opóźnienie w spłacie przez okres dłuższy niż 90 dni, przy jednoczesnym spełnieniu kryterium istotności kwoty wymagalnej (500 zł oraz 1% w stosunku do całkowitej kwoty ekspozycji) na wszystkich rachunkach klienta łącznie, wobec których klient pozostaje w relacji właściciel/współwłaściciel bądź kredytobiorca/współkredytobiorca;
- znaczące pogorszenie sytuacji ekonomiczno-finansowej klientów biznesowych wpływające na zagrożenie wywiązania się klienta z pierwotnych warunków umownych dotyczących obsługi zobowiązań wobec Banku;
- restrukturyzacja rozumiana jako przyznane udogodnienie w warunkach finansowania na skutek trudności finansowych kredytobiorcy zagrażających spłacie zobowiązań według pierwotnych warunków umownych;
- złożenie przez klienta biznesowego wniosku o postępowanie restrukturyzacyjne, upadłościowe, likwidacyjne;
- skuteczne wypowiedzenie umowy, rozpoznawane w dacie skutecznego wypowiedzenia przy jednoczesnym spełnieniu kryterium istotności kwoty zadłużenia (500 zł);
- upadłość konsumencka klienta indywidualnego;
- znaczące pogorszenie wewnętrznej oceny scoringowej/ratingowej klientów biznesowych (poniżej poziomu akceptowalnego przez Bank);
- zgon klienta indywidualnego (z uwzględnieniem wpływu na zagrożenie obsługi długu w przypadku zobowiązań wielu dłużników);
- brak informacji o miejscu pobytu klienta indywidualnego;
- utrata pracy klientów indywidualnych (rozpoznawana na podstawie oceny braku możliwości spłaty zadłużenia przez klienta na skutek utraty pracy);
- wszczęcie postępowania sądowego lub egzekucyjnego;
- ekspozycja kwestionowana przez dłużnika na drodze postępowania sądowego;
- wyłudzenie.

Powyższy katalog stanowi zbiór otwarty. Bank definiuje przesłanki utraty wartości w oparciu o regulacje i wytyczne nadzorcze, z uwzględnieniem najlepszych praktyk rynkowych oraz własnych doświadczeń związanych z zarządzaniem ryzykiem kredytowym.

W przypadku wystąpienia zdarzenia mogącego stanowić przesłankę utraty wartości, nieobjętego ww. katalogiem ocenia się jego istotność dla ryzyka niewywiązania się klienta z zobowiązań wobec Banku w oparciu o pierwotne warunki umowne i jeśli zasadne dokonuje się oznaczenia przesłanek utraty wartości. Przesłanki utraty wartości bilansowej ekspozycji kredytowej (grup bilansowych ekspozycji kredytowych) rejestrowane są w systemie na poziomie klienta lub rachunku. Zarejestrowanie przesłanki utraty wartości na poziomie rachunku skutkuje oznaczeniem wszystkich rachunków danego klienta jako posiadających przesłanki utraty wartości. W przypadku zarejestrowania przesłanki utraty wartości na poziomie klienta następuje propagacja utraty wartości na wszystkie rachunki w jego portfelu. Propagacja zawsze dotyczy wszystkich rachunków, do których klient pozostaje w relacji właściciel/współwłaściciel bądź kredytobiorca/współkredytobiorca.

Bank dokonuje oceny wszystkich bilansowych ekspozycji kredytowych (grup bilansowych ekspozycji kredytowych) pod kątem identyfikacji obiektywnych przesłanek utraty wartości, według najbardziej aktualnych danych w dniu dokonywania aktualizacji wartości.

Koszyk 2, bez przesłanek utraty wartości, z istotnym pogorszeniem od początkowego ujęcia

Dla ekspozycji bez przesłanek utraty wartości, na każdy dzień sprawozdawczy Bank dokonuje oceny czy ryzyko kredytowe związane z danym instrumentem finansowym znacznie wzrosło od dnia jego początkowego ujęcia. W celu dokonania takiej oceny Bank porównuje szacowane ryzyko niewykonania zobowiązania w horyzoncie life-time dla danego instrumentu finansowego ustalone na dzień sprawozdawczy z ryzykiem niewykonania zobowiązania dla tego instrumentu finansowego w analogicznym okresie ustalone na dzień w dniu początkowego ujęcia, biorąc pod uwagę racjonalne i możliwe do udokumentowania informacje, które są dostępne bez nadmiernych kosztów lub starań i które wskazują na znaczny wzrost ryzyka kredytowego od momentu początkowego ujęcia.

Zasady identyfikacji istotnego wzrostu ryzyka kredytowego od początkowego ujęcia oparte są na kombinacji:

- przesłanek o charakterze jakościowym i
- przesłanek o charakterze ilościowym.

Do przesłanek o charakterze jakościowym Bank zalicza:

- występowanie przeterminowania przekraczającego 30 dni,
- klasyfikację klienta na listę podwyższonego ryzyka („watch lista”),
- forbearance, o ile nie oznacza przesłanek utraty wartości.

Do przesłanek o charakterze ilościowym Bank zalicza:

- wzrost powyżej zdefiniowanych progów istotności, skumulowanego prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązania w okresie do zapadalności ustalonego na datę wyceny w stosunku do ustalenia dla analogicznego okresu dokonanego w dacie udzielenia zaangażowania, gdzie w oszacowaniach Bank wykorzystuje modele life-time PD
- progi istotności definiowane są na poziomie homogenicznych segmentów z uwzględnieniem jakości kredytowej poszczególnych populacji.

Identyfikacja przesłanek istotnego pogorszenia ryzyka kredytowego dokonywana jest na poziomie pojedynczej ekspozycji.

Koszyk 1, bez przesłanek utraty wartości, bez istotnego pogorszenia od początkowego ujęcia

Ekspozycje kredytowe klientów, dla których nie identyfikuje się przesłanek utraty wartości oraz dla których Bank nie stwierdził istotnego pogorszenia jakości kredytowej od początkowego ujęcia klasyfikowane są do Koszyka 1.

20.3 Istotne szacunki i osądy - odpisy na oczekiwane straty i z tytułu utraty wartości

Zgodnie z MSSF 9, dla wszystkich aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie lub w wartości godziwej przez inne całkowite dochody, Bank dokonuje oszacowania odpisów na oczekiwane straty kredytowe. Koncepcja strat oczekiwanych zastąpiła koncepcję strat poniesionych obowiązującą w MSR 39.

Poniżej zaprezentowano wpływ modelu strat oczekiwanych:

Stan odpisów i rezerw na dzień 31.12.2017 (według MSR 39)	3 394 975
Dodatkowe odpisy na dzień 01.01.2018	842 023
Odpisy na należności od klientów	1 126 545
Zmiana prezentacji odsetek impairmentowych	193 757
Wpływ klasyfikacji części portfela należności od klientów jako POCI	-603 169
Dłużne papiery wartościowe - aktywa dostępne do sprzedaży	1 946
Inwestycyjne papiery wartościowe utrzymywane do terminu zapadalności	1 018
Rezerwa na zobowiązania pozabilansowe	121 926
Stan odpisów na dzień 01.01.2018 (według IFRS 9)	4 236 998
w tym stan odpisów na należności od klientów:	4 112 108

Zasady szacowania odpisów dla ekspozycji bez przesłanek utraty wartości (Koszyk 1 i Koszyk 2)

Ekspozycje, dla których nie zidentyfikowano przesłanek utraty wartości, ocenia się z zachowaniem zasady homogeniczności względem profilu ryzyka i tworzy odpis służący pokryciu strat oczekiwanych (expected credit loss, ECL). Oszacowanie strat oczekiwanych dla ekspozycji desygnowanych do Koszyka 1 oraz Koszyka 2 dokonywane jest w oparciu o:

- szacowaną wartość ekspozycji w momencie niewykonania zobowiązania (model EAD),
- szacowany rozkład ryzyka niewykonania zobowiązania w ciągu życia ekspozycji (model life-time PD),
- szacowany poziom straty w przypadku niewywiązania się klienta z zobowiązań (model LGD).

Dla koszyka 1, horyzont oszacowania obejmuje okres najbliższych 12 miesięcy (lub zapadalności o ile krótszy). Dla koszyka 2, horyzont oszacowania obejmuje okres do spodziewanej zapadalności.

Model EAD obrazuje spodziewany rozkład zaangażowania danej ekspozycji kredytowej w okresie do zapadalności. Dla produktów z harmonogramami spłat, model oparty jest na przepływach kontraktowych modyfikowanych o efekt przedpłat/niedopłat. Dla produktów bez harmonogramów spłat, model oparty jest na średnim spodziewanym wykorzystaniu przyznanego limitu kredytowego.

Model life-time PD stosowany do oszacowania strat kredytowych jest tożsamy z modelem wykorzystywanym do oceny występowania istotnego pogorszenia jakości kredytowej. Obejmuje on spodziewany, w horyzoncie life-time, rozkład prawdopodobieństwa default każdej ekspozycji, który zasadniczo jest zależny od grupy segmentowej/produktowej, indywidualnej jakości kredytowej klienta oraz fazy cyklu życia ekspozycji.

Model LGD obrazuje spodziewany poziom straty z ekspozycji, w przypadku której nastąpi niewywiązanie się klienta z zobowiązań. Uwzględnia wszystkie możliwe ścieżki/scenariusze odzyskiwalności oraz wycenę indywidualnych zabezpieczeń każdej z transakcji.

Oszacowanie poszczególnych parametrach dokonywane jest na poziomie homogenicznych grup ekspozycji wykazujących wspólne cechy w zakresie opisywanego zjawiska.

Zasady szacowania odpisów dla ekspozycji ze zidentyfikowanymi przesłankami utraty wartości (Koszyk 3)

Ekspozycje, dla których stwierdzono przesłanki utraty wartości, dzielone są na wyceniane indywidualnie i wyceniane grupowo (kolektywnie).

Do celów wyceny kolektywnej identyfikowane są grupy o podobnych charakterystykach ryzyka kredytowego, które pod względem utraty wartości ocenia się zbiorczo. Wycena grupowa oparta jest na czasie pozostawiania danej ekspozycji w default i uwzględnia specyfikę danej grupy pod kątem oczekiwanych odzysków oraz indywidualną wartość zabezpieczeń każdej z ekspozycji.

Przyszłe przepływy pieniężne w grupie aktywów finansowych, dla których utrata wartości oceniana jest łącznie, są szacowane na podstawie historii strat dla aktywów o podobnych charakterystykach ryzyka kredytowego. Korekta

danych historycznych uwzględnia warunki obecne oraz ustąpienie czynników obecnie niewystępujących. Metodyka i założenia przyjęte do oszacowania przyszłych przepływów pieniężnych są regularnie przeglądane w celu zmniejszenia rozbieżności pomiędzy stratami oczekiwanymi a rzeczywistymi.

Ocena indywidualna obowiązuje dla ekspozycji klientów biznesowych zagrożonych utratą wartości przekraczających próg łącznego zaangażowania na poziomie 1 milion złotych. Ocenę indywidualną stosuje się także dla ekspozycji zagrożonych utratą wartości, w których przypadku Bank nie jest w stanie wyodrębnić grupy aktywów o podobnych charakterystykach ryzyka kredytowego lub nie posiada wystarczającej próby do oszacowania parametrów grupowych.

Wycena indywidualna opiera się na analizie możliwych scenariuszy. Każdy scenariusz i gałąź drzewa decyzyjnego mają przypisane prawdopodobieństwo realizacji oraz oczekiwane odzyski. Przyjęte założenia do wycen indywidualnych są szczegółowo opisywane przez osoby dokonujące analizy. Wartości odzysków oczekiwanych w ramach wycen indywidualnych są porównywane ze zrealizowanymi odzyskami w cyklach kwartalnych.

Bank uznaje, że składnik aktywów finansowych lub grupa aktywów finansowych utraciły wartość, a strata z tytułu utraty wartości została poniesiona wtedy, gdy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości wynikające z jednego lub więcej zdarzeń mających miejsce po początkowym ujęciu składnika aktywów (zdarzenie powodujące stratę), a zdarzenie (lub zdarzenia) powodujące przesłankę ma negatywny wpływ na oczekiwane przyszłe przepływy pieniężne danej ekspozycji doprowadzając do rozpoznania straty.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku dla portfeli z przesłankami utraty wartości Bank posiadał zabezpieczenia w wartości odpowiednio:

- portfel kolektywny – 482 mln zł
- portfel indywidualny – 1 772 mln zł.

W przypadku ekspozycji obejmowanych indywidualną lub grupową metodą oszacowania, dla których Bank nie identyfikuje jednostkowej straty, są grupowane w homogeniczne populacje, dla których Bank ustala minimalny poziom straty (tzw. LGD floor).

Zmiany oszacowania odzysków wpływające na poziom strat dokonywane są poprzez odwracanie poziomu odpisów aktualizujących/rezerw i są odzwierciedlane w rachunku zysków i strat.

20.4 Przyszłe czynniki makroekonomiczne w ocenie jakości kredytowej i szacowaniu strat

Zgodnie z MSSF 9, zarówno ocena istotnego pogorszenia jakości kredytowej jak i szacowanie odpisów, poza odzwierciedleniem bieżącej jakości portfela kredytowego powinna uwzględniać oczekiwane czynniki makroekonomiczne (FLI, forward-looking-information), które będą występować w przyszłości.

Ze względu na relatywnie krótką historię Banku oraz doświadczenia funkcjonowania zasadniczo w okresie wysokiej koniunktury, Bank posiada pewne ograniczenia w zakresie określenia złożonych korelacji pomiędzy otoczeniem makroekonomicznym a zachowaniem portfeli kredytowych dla wszystkich aspektów wpływających na poziom strat oczekiwanych. Dodatkowym obciążeniem dla uwzględniania czynników zewnętrznych jest ograniczenie dotyczące kształtowania wiarygodnych, długoterminowych scenariuszy makroekonomicznych.

Pomimo ograniczeń, Bank zapewnia uwzględnienie przyszłych czynników makroekonomicznych we wszystkich istotnych komponentach oszacowania oczekiwanych strat kredytowych. Bank wykorzystuje dla tego celu własne dane historyczne, obserwacje rynkowe, w tym również obserwacje dla dojrzałych rynków europejskich oraz osądy eksperckie. We wszystkich uzasadnionych aspektach Bank stosuje ocenę scenariuszową.

Do kluczowych aspektów szacowania strat oczekiwanych uwzględniających wpływ przyszłych czynników makroekonomicznych w Banku należą:

- definiowanie istotnego pogorszenia ryzyka kredytowego wpływającego na udział Koszyka 2, gdzie Bank uzależnia jego skalę od prognoz makroekonomicznych poprzez wprowadzenie mechanizmu o charakterze

stabilizująco - antycyklicznym (skutkiem czego, w okresie wysokiej koniunktury Bank buduje relatywnie wysoki poziom Koszyka 2, który stabilizuje skutki dekoniunktury lub kryzysu gospodarczego),

- definiowanie prawdopodobieństwa default (w wymiarze life-time) wpływającego zarówno na ocenę pogorszenia jakości kredytowej oraz na szacowany poziom strat
- uwzględnienie w parametrze szacowanej straty (LGD), w długoterminowym horyzoncie charakterystycznym dla pełnych cykli odzyskiwalności, scenariuszy negatywnie wpływających na wartość zabezpieczeń oraz skalę uzdrowień.

Założenia makroekonomiczne przyjmowane w zakresie FLI są zbieżne z prognozami definiowanymi przez Bank w zakresie strategicznych planów biznesowo-finansowych. W przypadkach, gdy analizowany horyzont wykracza poza okno planów strategicznych, założenia makro definiowane są ekspercko na bazie dostępnych zewnętrznych prognoz i oszacowań.

Ze względu na złożoność i istotność modeli FLI, Bank będzie prowadził intensywne prace rozwojowe w ich zakresie, z uwzględnieniem wymogów nadzorczych.

20.5 Dane finansowe (wartość brutto, odpisy aktualizujące)

Kredyty i pożyczki udzielone klientom	31.12.2018			31.12.2017		
	Wartość brutto	Odpis z tytułu strat oczekiwanych	Wartość netto	Wartość brutto	Odpis z tytułu utraty wartości	Wartość netto
Segment detaliczny	32 048 060	-2 604 564	29 443 496	30 146 687	-1 911 961	28 234 726
Kredyty konsumpcyjne	18 948 266	-2 419 791	16 528 475	18 337 260	-1 795 399	16 541 861
Kredyty na nieruchomości mieszkaniowe	10 490 966	-138 830	10 352 136	9 631 679	-83 893	9 547 786
Kredyty consumer finance	2 608 828	-45 943	2 562 885	2 177 748	-32 669	2 145 079
Segment Biznesowy	26 848 779	-2 053 103	24 795 676	24 492 381	-1 483 014	23 009 367
Kredyty operacyjne	14 539 239	-1 426 679	13 112 560	13 747 636	-910 661	12 836 975
Kredyty inwestycyjne	8 731 827	-418 291	8 313 536	8 996 753	-371 965	8 624 788
Pozostałe gospodarcze	3 577 713	-208 133	3 369 580	1 747 992	-200 388	1 547 604
Razem	58 896 839	-4 657 667	54 239 172	54 639 068	-3 394 975	51 244 093

Kredyty i pożyczki udzielone klientom według metod kalkulacji odpisów	31.12.2018			31.12.2017		
	Wartość brutto	Odpis z tytułu strat oczekiwanych	Wartość netto	Wartość brutto	Odpis z tytułu utraty wartości	Wartość netto
Koszyk 3	6 836 580	-3 351 900	3 484 680	n/d	n/d	n/d
metoda indywidualna, w tym:	3 025 282	-931 978	2 093 304	2 918 516	-773 004	2 145 512
ze stwierdzoną utratą wartości	2 425 615	-928 978	1 496 637	2 330 379	-773 004	1 557 375
bez stwierdzonej utraty wartości	599 667	-3 000	596 667	588 137	0	588 137
metoda kolektywna	3 811 298	-2 419 922	1 391 376	3 694 718	-2 297 232	1 397 486
ze stwierdzoną utratą wartości	3 766 488	-2 412 345	1 354 143	3 566 585	-2 297 232	1 269 353
bez stwierdzonej utraty wartości	44 810	-7 577	37 233	128 133	0	128 133
metoda portfelowa (IBNR)	n/d	n/d	n/d	48 025 834	-324 739	47 701 095
Koszyk 2	6 320 573	-772 217	5 548 356	n/d	n/d	n/d
Koszyk 1	45 340 874	-472 311	44 868 563	n/d	n/d	n/d
POCI	398 812	-61 239	337 573	n/d	n/d	n/d
Razem	58 896 839	-4 657 667	54 239 172	54 639 068	-3 394 975	51 244 093

Kredyty i pożyczki udzielone klientom – ekspozycja Grupy Kapitałowej na ryzyko kredytowe	31.12.2018			31.12.2017		
	Wartość brutto	Odpis z tytułu strat oczekiwanych	Wartość netto	Wartość brutto	Odpis z tytułu utraty wartości	Wartość netto
Z rozpoznaną utratą wartości (Koszyk 3) w tym:	6 192 103	-3 341 323	2 850 780	5 896 964	-3 070 236	2 826 728
oceniane metodą indywidualną	2 425 615	-928 978	1 496 637	2 330 379	-773 004	1 557 375
bez rozpoznanej utraty wartości, w tym:	52 305 924	-1 255 105	51 050 819	48 742 104	-324 739	48 417 365
Koszyk 3 (z rozpoznaną przesłanką indywidualną)	644 477	-10 577	633 900	716 269	0	716 269
nieprzeterminowane	126 675	-3 521	123 154	308 668	0	308 668
przeterminowane	517 802	-7 056	510 746	407 601	0	407 601
Koszyk 1 i koszyk 2 (IBNR)	51 661 447	-1 244 528	50 416 919	48 025 835	-324 739	47 701 096
nieprzeterminowane	47 376 416	-842 308	46 534 108	45 149 893	-167 619	44 982 274
przeterminowane	4 285 031	-402 220	3 882 811	2 875 942	-157 120	2 718 822
POCI	398 812	-61 239	337 573	n/d	n/d	n/d
Razem	58 896 839	-4 657 667	54 239 172	54 639 068	-3 394 975	51 244 093

W 2018 roku Bank sprzedał wierzytelności na łączną kwotę brutto 448 279 tys. zł podczas gdy odpis z tytułu utraty wartości dla tego portfela wynosił 353 047 tys. zł. Wpływ sprzedaży wierzytelności na koszty ryzyka w 2018 roku wyniósł 33 367 tys. zł.

W 2017 Bank sprzedał wierzytelności na łączną kwotę brutto 673 289 tys. zł podczas gdy odpis aktualizujący utworzony dla tego portfela wyniósł 504 964 tys. zł. Wpływ sprzedaży wierzytelności na koszty ryzyka w 2017 r. wyniósł 74 715 tys. zł po uwzględnieniu aktualizacji parametrów ryzyka mającej na celu dostosowanie poziomu odpisów do profilu ryzyka pozostałej w Banku części portfela NPL.

W 2018 roku Bank dokonał spisania aktywów w wysokości 504 842 tys. zł. Spisania dotyczyły zarówno portfela kredytów klientów indywidualnych jak i biznesowych. Spisane aktywa mogą być w dalszym ciągu przedmiotem działań służących ich odzyskaniu.

Odpisy z tytułu strat oczekiwanych – uzgodnienie ruchu w 2018	Wartość na 01.01.2018	Wpływ na wynik	Utworzenie w okresie	Rozwiązanie w okresie	Odzyskane należności nieściągalne w ewidencji pozabilnasowej	Migracja pomiędzy koszykami	Spisania aktywów	Inne	Wartość na koniec okresu
	(a)	(b)	(c)	(d)	(e)	(f)	(g)	(h)	(a)+(c)+(d)+(f) +(g)+(h)
Koszyk 1	540 317	-65 863	853 579	-1 020 141		100 699		-2 143	472 311
Koszyk 2	825 445	-54 599	1 396 741	-1 189 949	-18	-261 373	-53	1 406	772 217
Koszyk 3	2 723 356	1 228 141	1 899 751	-823 765	-8 519	160 674	-807 371	199 255	3 351 900
POCI	22 990	3 046	181 094	-178 048		0	-12 116	47 319	61 239
Razem	4 112 108	1 110 725	4 331 165	-3 211 903	-8 537	0	-819 540	245 837	4 657 667

Odpisy z tytułu utraty wartości – uzgodnienie ruchu w 2017	Wartość na początek okresu	Wpływ na wynik	Utworzenie w okresie	Rozwiązanie w okresie	Odzyskane należności nieściągalne w ewidencji pozabilnasowej	Spisania aktywów	Inne	Wartość na koniec okresu
Segment detaliczny	1 792 775	480 521	1 760 648	-1 266 386	-13 741	-409 611	34 535	1 911 961
Segment biznesowy	1 264 452	410 151	1 380 227	-969 130	-946	-219 761	27 226	1 483 014
Razem	3 057 227	890 672	3 140 875	-2 235 516	-14 687	-629 372	61 761	3 394 975

Według terminów zapadalności (na datę bilansową)	31.12.2018	31.12.2017
Segment detaliczny	29 443 496	28 234 726
≤ 1M	2 615 286	3 202 620
> 1M ≤ 3M	765 826	700 879
> 3M ≤ 6M	1 096 397	994 312
> 6M ≤ 1Y	1 976 997	1 829 288
>1Y ≤ 2Y	2 951 156	2 827 282
>2Y ≤ 5Y	6 293 279	5 928 016
>5Y ≤ 10Y	6 260 175	5 768 341
>10Y ≤ 20Y	4 573 367	4 134 633
>20Y	2 911 013	2 849 355
Segment biznesowy	24 795 676	23 009 367
≤ 1M	6 777 572	5 806 193
> 1M ≤ 3M	1 280 072	1 089 246
> 3M ≤ 6M	1 063 873	1 129 151
> 6M ≤ 1Y	2 529 249	2 331 002
>1Y ≤ 2Y	3 020 801	2 495 427
>2Y ≤ 5Y	6 235 452	5 735 431
>5Y ≤ 10Y	3 086 591	3 499 583
>10Y ≤ 20Y	802 066	923 334
Razem	54 239 172	51 244 093

Według struktury walutowej	31.12.2018	31.12.2017
Segment detaliczny	29 443 496	28 234 726
PLN	27 747 110	26 682 610
EUR	1 208 410	1 112 805
GBP	274 302	237 003
USD	47 717	44 068
CHF	159 681	158 214
Pozostałe	6 276	26
Segment biznesowy	24 795 676	23 009 367
PLN	20 150 330	18 732 017
EUR	4 513 887	4 022 226
GBP	182	71 002
USD	99 255	132 698
CHF	32 022	42 390
Pozostałe	0	9 034
Należności razem	54 239 172	51 244 093

20.6 Analiza wrażliwości istotnych szacunków i osądów

Odpisy aktualizujące w reżimie MSSF 9, ze względu na długi horyzont oszacowania (life-time) oraz stosowanie scenariuszy, charakteryzują się zasadniczo znaczącą wrażliwością.

W poniższych tabelach wskazano główne obszary wrażliwości z ich wpływem na poziom odpisów.

Wpływ zwiększenia/zmniejszenia przepływów pieniężnych (w tym przepływów z realizacji zabezpieczeń) na utratę wartości dla portfela kredytów i pożyczek ocenianych przez Bank metodą indywidualną przedstawia poniższa tabela (w mln zł):

	31.12.2018
	Scenariusz
	-/+10%
Szacunkowa zmiana utraty wartości kredytów i pożyczek na skutek portfelowej zmiany wartości bieżącej szacowanych przepływów pieniężnych dla kredytów i pożyczek ocenianych przez Bank metodą indywidualną	-/+222

Wpływ zwiększenia/zmniejszenia przepływów pieniężnych (w tym przepływów z realizacji zabezpieczeń) na utratę wartości dla portfela kredytów i pożyczek ocenianych przez Bank metodą portfelową przedstawia poniższa tabela (w mln zł):

	31.12.2018
	Scenariusz
	-/+10%
Szacunkowa zmiana utraty wartości kredytów i pożyczek na skutek portfelowej zmiany wartości bieżącej szacowanych przepływów pieniężnych dla kredytów i pożyczek ocenianych przez Bank metodą portfelową	-/+ 151

Wpływ zwiększenia/zmniejszenia parametru PD na zmianę odpisu ECL na oczekiwane straty kredytów i pożyczek przedstawia poniższa tabela (w mln zł):

	31.12.2018
	Scenariusz
	-/+10%
Szacunkowa zmiana utraty wartości kredytów i pożyczek na skutek portfelowej zmiany prawdopodobieństwa default o +/- 10% lub LGD o +/- 10% - Koszyk 1	-/+50
Szacunkowa zmiana utraty wartości kredytów i pożyczek na skutek portfelowej zmiany prawdopodobieństwa default o +/- 10% lub LGD o +/- 10% - Koszyk 2	-/+68

Wpływ zmiany PKB na udział Koszyka 2 przedstawia poniższa tabela (w mln zł):

	31.12.2018
	Scenariusz
	PKB diff +/- 2 pp
Szacunkowa zmiana utraty wartości kredytów i pożyczek na skutek zmiany udziału Koszyka 2 w zmiennych fazach makro	-/+100

21 Rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne

21.1 Zasady rachunkowości

Rzeczowe aktywa trwałe i nieruchomości inwestycyjne

Rzeczowe aktywa trwałe obejmują aktywa o przewidywanym okresie użytkowania dłuższym niż jeden rok, kompletne i użytkowane w celu świadczenia usług. Wyceniane są początkowo według cen nabycia lub kosztu wytworzenia. Po początkowym ujęciu pozycji rzeczowych aktywów trwałych wykazywane są w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia pomniejszonym o umorzenie oraz skumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Nakłady ponoszone po początkowym ujęciu nabytego składnika majątku rzeczowego są ujmowane jako aktywa tylko wtedy, gdy zwiększają przyszłe korzyści ekonomiczne tego składnika. W pozostałych przypadkach te nakłady ujmowane są w rachunku zysków i strat jako koszty w momencie ich poniesienia.

Nieruchomości inwestycyjne obejmują nieruchomości, które Bank traktuje jako źródło korzyści ekonomicznych z tytułu przychodów z wynajmu lub przyrostu ich wartości godziwej (lub obu tych tytułów jednocześnie). Nieruchomości inwestycyjne wycenia się początkowo wg ceny nabycia lub kosztu wytworzenia z uwzględnieniem kosztów transakcji. Po początkowym ujęciu nieruchomości inwestycyjnych Bank stosuje metodę wyceny według metody ceny nabycia lub kosztu wytworzenia pomniejszonej o umorzenie oraz odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

Wartości niematerialne

Wartości niematerialne o zdefiniowanym okresie ekonomicznej użyteczności, w tym wytworzone we własnym zakresie, po początkowym ujęciu, wykazywane są w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia, pomniejszonym o umorzenie oraz odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości składnika aktywów. Na każdy dzień bilansowy Bank dokonuje oceny aktywów pod względem istnienia przesłanek wskazujących na utratę ich wartości. W przypadku istnienia takiej przesłanki Bank dokonuje formalnego oszacowania wartości odzyskiwalnej. Jeśli wartość bilansowa danego składnika aktywów przewyższa jego wartość odzyskiwalną, uznaje się utratę jego wartości i dokonuje odpisu aktualizującego jego wartość do poziomu wartości odzyskiwalnej.

Wartość firmy stanowi nadwyżkę kosztu nabycia nad wartością godziwą nabytych aktywów netto możliwych do zidentyfikowania w transakcji połączenia jednostek. Po początkowym ujęciu, wartość firmy jest wykazywana według ceny nabycia pomniejszonej o wszelkie skumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. W przypadku zbycia jednostki zależnej, wartość firmy rozpoznaną na nabyciu wlicza się w wynik finansowy stanowiący rozliczenie sprzedaży.

W odniesieniu do wartości firmy utrata wartości ustalana jest poprzez oszacowanie odzyskiwalnej wartości ośrodka wypracowującego środki pieniężne, którego dotyczy dana wartość firmy. W przypadku, gdy odzyskiwalna wartość ośrodka wypracowującego środki pieniężne jest niższa niż wartość bilansowa, tworzony jest odpis z tytułu utraty wartości. Stwierdzona w wyniku przeprowadzonych testów utrata wartości nie podlega odwróceniu w okresach późniejszych. Wartość firmy jest analizowana pod kątem utraty wartości na każdy dzień bilansowy kończący rok obrotowy lub częściej - jeśli zidentyfikowano przesłanki utraty wartości.

Pozostałe składniki wartości niematerialnych to możliwe do zidentyfikowania składniki aktywów, bez postaci fizycznej. Początkowo są wyceniane według cen nabycia lub kosztu wytworzenia. Bank kapitalizuje:

- wydatki poniesione w związku z nabyciem licencji na oprogramowanie i wytworzeniem licencji lub modułu do nabytej licencji;
- koszty wytworzenia składnika aktywów we własnym zakresie obejmujące wszystkie nakłady, w tym koszty z tytułu świadczeń pracowniczych które mogą być bezpośrednio przyporządkowane czynnościom tworzenia i przygotowania składnika aktywów do użytkowania zgodnie z jego planowanym przeznaczeniem.

Koszt składnika wartości niematerialnych nabytego w oddzielnej transakcji obejmuje:

- cenę zakupu łącznie z kwotą ceł importowych i niepodlegających odliczeniu podatków od zakupu, pomniejszoną o upusty handlowe i rabaty;
- nakłady bezpośrednie związane z przygotowaniem składnika aktywów do użytkowania zgodnie z jego planowanym przeznaczeniem.

Nakłady poniesione po początkowym ujęciu składnika wartości niematerialnych są ujmowane jako aktywa tylko wtedy, gdy zwiększają przyszłe korzyści ekonomiczne danego składnika. Koszt wytworzenia licencji lub dodatkowego modułu do nabytej licencji przez jednostkę we własnym zakresie obejmuje wszystkie nakłady, które mogą być bezpośrednio przyporządkowane czynnościom tworzenia, produkcji i przystosowania składnika aktywów do użytkowania w sposób zamierzony przez kierownictwo.

W pozostałych przypadkach są odnoszone do rachunku zysków i strat.

Odpisy amortyzacyjne

Amortyzacja naliczana jest od wszystkich aktywów trwałych o określonym okresie użytkowania metodą liniową przez szacowany okres użytkowania danego aktywa. Co najmniej raz w roku weryfikowana jest przyjęta metoda amortyzacji oraz okres użytkowania.

Rozpoczęcie amortyzacji rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych oraz nieruchomości inwestycyjnych następuje od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym ten środek przyjęto do używania, a jej zakończenie nie później niż z chwilą:

- 1) zrównania wartości odpisów amortyzacyjnych lub umorzeniowych z wartością początkową danego składnika aktywów, lub
- 2) przeznaczenia go do likwidacji, lub
- 3) sprzedaży, lub
- 4) stwierdzenia jego niedoboru, lub
- 5) ustalenia w wyniku weryfikacji, że przewidywana wartość końcowa składnika aktywów przewyższa jego wartość bilansową (netto) z uwzględnieniem przewidywanej przy likwidacji wartości końcowej składnika aktywów (wartości „rezydualnej”), tj. kwoty netto, którą Bank spodziewa się uzyskać na zakończenie okresu użytkowania, po odliczeniu oczekiwanych kosztów zbycia.

Okresy użytkowania rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych

Wyszczególnienie	Okres użytkowania w latach
Rzeczowe aktywa trwałe	
Ulepszenia w obcych budynkach lub budowlach	5–10
Maszyny i urządzenia	1–5
Wypożyczenie	2–10
Środki transport	2,5–5
Wartości niematerialne	
Licencje	2–12,5
Oprogramowanie systemów informatycznych	2–10
Koszty prac rozwojowych	2–12,5
Prawo autorskie i inne wartości niematerialne	2–10

Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości

Utrata wartości następuje wtedy, gdy wartość bilansowa składnika aktywów przewyższa jego wartość odzyskiwalną. Wyznaczony w ten sposób odpis aktualizujący jest ujmowany w rachunku zysków i strat.

Wartość odzyskiwalna odpowiada wyższej spośród dwóch wartości: godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży i użytkowej składnika aktywów.

Wartość użytkowa jest wyznaczana przez dyskonto szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych dla danego składnika aktywów, przy użyciu stopy dyskonta sprzed opodatkowania. Dla aktywów, które nie generują niezależnych przepływów gotówki, Bank ustala wartość odzyskiwalną na poziomie ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego należy dany składnik aktywów.

Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości może zostać odwrócony przez wynik finansowy do poziomu, przy którym wartość księgowa aktywów nie przekracza wartości księgowej danego składnika aktywów, przy założeniu, że nie dokonano odpisu aktualizującego.

Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości w odniesieniu do wartości firmy nie podlega odwracaniu. W przypadku innych aktywów ten odpis podlega odwracaniu pod warunkiem, że nastąpiła zmiana w szacunkach służących do określenia wartości możliwej do odzyskania.

21.2 Dane finansowe

Rzeczowe aktywa trwałe

31.12.2018	Środki trwałe w budowie	Urządzenia techniczne (w tym sprzęt informatyczny)	Inwestycje w obce obiekty	Budynki własne	Pozostałe	Razem
Wartość w cenie nabycia na 01.01.2018	42 187	420 408	213 669	160 132	97 082	933 478
Zmiany z tytułu:	-18 042	65 652	30 679	4 395	530	83 214
Zakupów w 2018 r.	11 631	42 687	30 326	3 288	3 160	91 092
Sprzedaży w 2018 r.	0	-2 476	0	0	-4 998	-7 474
Inne zmiany	-29 673	25 441	353	1 107	2 368	-404
Wartość w cenie nabycia na 31.12.2018	24 145	486 060	244 348	164 527	97 612	1 016 692
Skumulowana amortyzacja na 01.01.2018	0	244 839	129 742	8 155	69 064	451 800
Amortyzacja za 2018 r.	0	61 305	23 801	5 186	5 639	95 931
Skumulowana amortyzacja na 31.12.2018	0	306 144	153 543	13 341	74 703	547 731
Odpisy z tytułu utraty wartości na 01.01.2018	4	3 063	9 024	0	2 629	14 720
Zmiany odpisów w 2018 r.	0	637	2 419	0	781	3 837
Odpisy z tytułu utraty wartości 31.12.2018	4	3 700	11 443	0	3 410	18 557
Wartość netto na 01.01.2018	42 183	172 506	74 903	151 977	25 389	466 958
Wartość netto na 31.12.2018	24 141	176 216	79 362	151 186	19 499	450 404

31.12.2017	Środki trwałe w budowie	Urządzenia techniczne (w tym sprzęt informatyczny)	Inwestycje w obce obiekty	Budynki własne	Pozostałe	Razem
Wartość w cenie nabycia na 01.01.2017	23 075	373 984	202 203	144 498	97 066	840 826
Zmiany z tytułu:	19 112	46 424	11 466	15 634	16	92 652
Zakupów w 2017 r.	50 818	26 319	18 652	1 800	2 859	100 448
Sprzedaży w 2017 r.	-74	-2 469	0	0	-3 437	-5 980
Inne zmiany	-31 632	22 574	-7 186	13 834	594	-1 816
Wartość w cenie nabycia na 31.12.2017	42 187	420 408	213 669	160 132	97 082	933 478
Skumulowana amortyzacja na 01.01.2017	0	184 227	106 370	1 626	63 503	355 726
Amortyzacja za 2017 r.	0	63 097	28 180	6 529	7 267	105 073
Inne zmiany	0	-2 485	-4 808	0	-1 706	-8 999
Skumulowana amortyzacja na 31.12.2017	0	244 839	129 742	8 155	69 064	451 800
Odpisy z tytułu utraty wartości na 01.01.2017	0	1 134	347	0	99	1 580
Zmiany odpisów w 2017 r.	4	2 957	8 964	0	2 526	14 451
Inne zmiany	0	-1 028	-287	0	4	-1 311
Odpisy z tytułu utraty wartości 31.12.2017	4	3 063	9 024	0	2 629	14 720
Wartość netto na 01.01.2017	23 075	188 623	95 486	142 872	33 464	483 520
Wartość netto na 31.12.2017	42 183	172 506	74 903	151 977	25 389	466 958

Wartości niematerialne

31.12.2018	Wartość firmy	Nakłady	Oprogramowanie, licencje i koszty prac rozwojowych	Znak towarowy	Pozostałe	Razem
Wartość w cenie nabycia na 01.01.2018	116 288	83 403	560 334	3 667	47 884	811 576
Zmiany wartości niematerialnych z tytułu	0	31 907	61 379	0	298	93 584
Zakupów w 2018 r.	0	40 864	21 991	0	265	63 120
Skapitalizowanych kosztów wytworzenia	0	22 207	21 988	0	0	44 195
Inne zmiany	0	-31 164	17 400	0	33	-13 731
Wartość w cenie nabycia na 31.12.2018	116 288	115 310	621 713	3 667	48 182	905 160
Skumulowana amortyzacja na 01.01.2018	0	0	240 215	0	28 258	268 473
Amortyzacja za 2018 r.	0	0	53 465	0	19 411	72 876
Inne zmiany	0	0	0	0	0	0
Skumulowana amortyzacja na 31.12.2018	0	0	293 680	0	47 669	341 349
Odpisy z tytułu utraty wartości na 01.01.2018	11 920	8 228	9 482	3 367	0	32 997
Zmiany odpisów w 2018 r.	0	1 731	582	0	0	2 313
Inne zmiany	0	0	0	0	0	0
Odpisy z tytułu utraty wartości na 31.12.2018	11 920	9 959	10 064	3 367	0	35 310
Wartość netto na 01.01.2018	104 368	75 175	310 637	300	19 626	510 106
Wartość netto na 31.12.2018	104 368	105 351	317 969	300	513	528 501

31.12.2017	Wartość firmy	Nakłady	Oprogramowanie, licencje i koszty prac rozwojowych	Znak towarowy	Pozostałe	Razem
Wartość w cenie nabycia na 01.01.2017	116 288	108 498	435 634	3 667	47 650	711 737
Zmiany wartości niematerialnych z tytułu	0	-25 095	124 700	0	234	99 839
Zakupów w 2017 r.	0	55 082	13 936	0	54	69 072
Skapitalizowanych kosztów wytworzenia	0	11 204	14 983	0	0	26 187
Inne zmiany	0	-91 381	95 781	0	180	4 580
Wartość w cenie nabycia na 31.12.2017	116 288	83 403	560 334	3 667	47 884	811 576
Skumulowana amortyzacja na 01.01.2017	0	0	196 653	0	6 798	203 451
Amortyzacja za 2017 r.	0	0	45 612	0	21 460	67 072
Inne zmiany	0	0	-2 050	0	0	-2 050
Skumulowana amortyzacja na 31.12.2017	0	0	240 215	0	28 258	268 473
Odpisy z tytułu utraty wartości na 01.01.2017	11 920	17	12 069	3 367	0	27 373
Zmiany odpisów w 2017 r.	0	11 269	1	0	0	11 270
Inne zmiany	0	-3 058	-2 588	0	0	-5 646
Odpisy z tytułu utraty wartości na 31.12.2017	11 920	8 228	9 482	3 367	0	32 997
Wartość netto na 01.01.2017	104 368	108 481	226 912	300	40 852	480 913
Wartość netto na 31.12.2017	104 368	75 175	310 637	300	19 626	510 106

21.3 Istotne szacunki i osądy - Test na utratę wartości firmy

Test na utratę wartości salda wartości firmy powstałej z nabycia i połączenia z Meritum Bank SA

Na dzień 31 grudnia 2018 roku Bank przeprowadził obligatoryjne testy na utratę wartości firmy powstałej z nabycia Meritum Bank Polska SA zgodnie z modelami opracowanymi na podstawie wytycznych zawartych w MSR 36.

Test na utratę wartości przeprowadza się poprzez porównanie wartości bilansowej ośrodków wypracowujących środki pieniężne („CGU”) z ich wartością odzyskiwalną.

Wartość odzyskiwalna szacowana jest na podstawie wartości użytkowej CGU. Wartość użytkowa to bieżąca, szacunkowa wartość przyszłych przepływów pieniężnych za okres 3 lat z uwzględnieniem wartości rezydualnej CGU. Wartość rezydualna CGU została skalkulowana z wykorzystaniem modelu teoretycznych dywidend (model Gordona), poprzez ekstrapolację projekcji przepływów pieniężnych poza okres prognozy, przy zastosowaniu stopy wzrostu przyjętej na poziomie 3,6%. Prognozy przepływów pieniężnych opierają się na założeniach zawartych w planie finansowym dla Alior Banku na 2018 rok oraz strategii Banku na kolejne lata. Przepływy finansowe dyskontowane są przy pomocy stopy kosztu kapitału własnego określonej za pomocą modelu wyceny aktywów kapitałowych. Aktualna stopa dyskonta wynosi 9,3%. Test na utratę wartości przeprowadzony na dzień 31 grudnia 2018 roku wykazał nadwyżkę wartości odzyskiwalnej nad wartością bilansową poszczególnych CGU i w związku z tym nie stwierdzono utraty wartości CGU.

21.4 Analiza wrażliwości istotnych szacunków i osądów

Wpływ zmiany długości okresu użytkowania dla składników majątkowych podlegających amortyzacji, z grupy grunty i budynki, wpływających na zmiany wyniku finansowego przedstawia poniższa tabela:

Wpływ na koszty amortyzacji zmiany długości okresu użytkowania dla składników majątkowych	31.12.2018		31.12.2017	
	scenariusz +5 lat	scenariusz -5 lat	scenariusz +5 lat	scenariusz -5 lat
Urządzenia techniczne	-33 748	289 883	-21 776	159 267
Inwestycje w obce obiekty	-15 898	73 181	-13 555	60 300
	-49 646	363 064	-35 331	219 567

Wpływ zmiany stopy wzrostu oraz stopy dyskontowej na wynik testu na utratę wartości firmy powstałej z nabycia Meritum Bank SA

	Wartość bazowa parametru	Wynik testu na utratę wartości w przypadku spadku parametru o 20%	Wynik testu na utratę wartości w przypadku wzrostu parametru o 20%
Stopa dyskontowa	9,30%	Brak utraty wartości	Brak utraty wartości
Stopa wzrostu	3,60%	Brak utraty wartości	Brak utraty wartości

22 Pozostałe aktywa

22.1 Zasady rachunkowości

Aktywa finansowe ujęte w tej pozycji wycenia się w kwocie wymaganej zapłaty, obejmującej również ewentualne odsetki od tych aktywów, z uwzględnieniem odpisów z tytułu utraty wartości. Aktywa niefinansowe wycenia się zgodnie z zasadami wyceny obowiązującymi dla poszczególnych kategorii aktywów ujętych w tej pozycji.

22.2 Dane finansowe

	31.12.2018	31.12.2017
Dłużnicy różni	550 532	560 836
Pozostałe rozrachunki	320 905	183 567
Należności ze sprzedaży wierzytelności	0	63 165
Należności związane ze sprzedażą usług (w tym ubezpieczenia)	31 482	58 540
Kaucje gwarancyjne	16 782	18 748
Rozliczenia kart płatniczych	181 363	142 468
Należności z tytułu rozliczenia zakupu wydzielonej części BPH	0	94 348
Koszty rozliczane w czasie	33 945	29 264
Rozliczenia z tytułu czynszów i mediów	595	1 317
Utrzymanie i wsparcie systemów, serwis sprzętu i urządzeń	18 166	14 100
Pozostałe koszty rozliczane w czasie	15 184	13 847
Pozostałe należności	0	5 238
Rozliczenia z tytułu VAT	3 032	2 244
Pozostałe aktywa (brutto)	587 509	597 582
Odpis	-69 626	-73 535
Pozostałe aktywa (netto)	517 883	524 047
w tym aktywa finansowe (brutto)	550 532	560 836

Należności związane ze sprzedażą usług i towarów obejmują, przede wszystkim, wynagrodzenie od towarzystw ubezpieczeniowych z tytułu obsługi ubezpieczeń.

23 Aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań

23.1 Zasady rachunkowości – wpływ MSSF 9

Poniższa tabela prezentuje zmianę w klasyfikacji pomiędzy MSR 39 oraz MSSF 9 na dzień 1 stycznia 2018 roku

	Klasyfikacja zgodnie z MSR 39	Klasyfikacja zgodnie z MSSF 9
Aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży/ Aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności	Aktywa finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu /Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody

23.2 Dane finansowe

	31.12.2018	31.12.2017
Obligacje skarbowe zablokowane pod transakcje REPO	0	77 431
Kaucja na zabezpieczenie transakcji robionych w Alior Traderze	88	723
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży zabezpieczające kredyt w EBI	n/d	109 466
Aktywa finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu/utrzymywane do terminu wymagalności zabezpieczające kredyt w EBI	333 198	221 291
Razem	333 286	408 911

Poza aktywami stanowiącymi zabezpieczenie zobowiązań prezentowanymi odrębnie w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, w przypadku których otrzymujący ma prawo sprzedać lub wymienić na inne zabezpieczenie przedmiot zabezpieczenia, Bank posiadał jeszcze następujące zabezpieczenia zobowiązań niespełniające tego kryterium:

	31.12.2018	31.12.2017
Obligacje skarbowe zablokowane pod BFG	351 896	605 719
Kaucje będące zabezpieczeniem transakcji pochodnych (ISDA)	124 998	163 770
Razem	476 894	769 489

24 Zobowiązania wobec banków

24.1 Zasady rachunkowości

Zobowiązania wobec banków są wyceniane według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej. Jeżeli dla zobowiązania finansowego nie można ustalić harmonogramu przyszłych przepływów pieniężnych, a więc także ustalić efektywnej stopy procentowej, zobowiązanie to wycenia się według kwoty wymaganej zapłaty.

Na dzień 31 grudnia 2018 r. i 31 grudnia 2017 r. kategoria ta, obejmowała zobowiązania z tytułu depozytów oraz wyemitowanych papierów wartościowych a także transakcje z przyrzeczeniem odkupu.

24.2 Dane finansowe

Według struktury rodzajowej	31.12.2018	31.12.2017
Depozyty bieżące	4 991	673
Depozyty jednodniowe	0	1 949
Depozyty terminowe	2 770	300 044
Emisja własna obligacji	22 761	22 766
Kredyt otrzymany	106 838	120 194
Pozostałe zobowiązania	336 482	220 749
Repo	0	77 536
Zobowiązania wobec banków razem	473 842	743 911

Według terminów zapadalności (na datę bilansową)	31.12.2018	31.12.2017
≤ 1M	344 243	300 907
> 1M ≤ 3M	0	300 044
> 1Y ≤ 5Y	22 761	22 766
> 5Y	106 838	120 194
Zobowiązania wobec banków razem	473 842	743 911

Według struktury walutowej	31.12.2018	31.12.2017
PLN	407 494	700 079
EUR	60 794	43 750
USD	1	65
GBP	2 782	0
Pozostałe	2 771	17
Zobowiązania wobec banków razem	473 842	743 911

25 Zobowiązania wobec klientów

25.1 Zasady rachunkowości

Zobowiązania wobec klientów wyceniane są według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej. Jeżeli dla zobowiązania finansowego nie można ustalić harmonogramu przyszłych przepływów pieniężnych, a więc także ustalić efektywnej stopy procentowej, zobowiązanie to wycenia się według kwoty wymaganej zapłaty.

Na dzień 31 grudnia 2018 r. i 31 grudnia 2017 r. kategoria ta, obejmowała zobowiązania z tytułu depozytów oraz wyemitowanych bankowych papierów wartościowych (BPW) a także obligacji.

25.2 Dane finansowe

Według struktury rodzajowej i segmentu klientów	31.12.2018	31.12.2017 Dane przekształcone
Segment detaliczny	43 944 874	36 572 276
Depozyty bieżące	28 546 686	22 584 687
Depozyty terminowe	12 777 384	12 134 722
Emisja własna bankowych papierów wartościowych	2 380 331	1 615 605
Emisja własna obligacji	81 484	81 500
Pozostałe zobowiązania	158 989	155 762
Segment biznesowy	18 482 991	21 125 868
Depozyty bieżące	10 157 636	9 547 369
Depozyty terminowe	7 519 001	9 743 794
Emisja własna bankowych papierów wartościowych	429 148	1 455 323
Emisja własna obligacji	163 883	148 684
Pozostałe zobowiązania	213 323	230 698
Zobowiązania wobec klientów razem	62 427 865	57 698 144

Według terminów zapadalności (na datę bilansową)	31.12.2018	31.12.2017 Dane przekształcone
Segment detaliczny	43 944 874	36 572 276
≤ 1M	31 096 078	24 966 548
> 1M ≤ 3M	3 968 381	3 208 322
> 3M ≤ 1Y	5 639 417	6 697 726
> 1Y ≤ 5Y	3 238 068	1 693 116
> 5Y	2 930	6 564
Segment biznesowy	18 482 991	21 125 868
≤ 1M	14 540 474	15 125 237
> 1M ≤ 3M	2 205 326	3 140 450
> 3M ≤ 1Y	1 237 059	2 051 232
> 1Y ≤ 5Y	456 186	760 770
> 5Y	43 946	48 179
Zobowiązania wobec klientów razem	62 427 865	57 698 144

Według struktury walutowej	31.12.2018	31.12.2017 Dane przekształcone
Segment detaliczny	43 944 874	36 572 276
PLN	37 804 559	30 960 237
EUR	2 580 436	2 367 710
GBP	580 994	597 002
USD	2 540 593	2 219 330
CHF	151 577	180 154
Pozostałe	286 715	247 843
Segment biznesowy	18 482 991	21 125 868
PLN	15 474 802	17 601 833
EUR	1 909 583	2 557 960
GBP	85 084	74 320
USD	881 229	562 892
CHF	81 626	17 489
Pozostałe	50 667	311 374
Zobowiązania wobec klientów razem	62 427 865	57 698 144

W 2018 r. Bank wyemitował 1 111 576 tys. zł bankowych papierów wartościowych (BPW), a wykup przed terminem zapadalności wyniósł 123 966 tys. zł.

W 2017 r. Bank wyemitował 2 035 195 tys. zł bankowych papierów wartościowych (BPW), wykup przed terminem zapadalności wyniósł 112 682 tys. zł.

26 Zobowiązania finansowe

26.1 Zasady rachunkowości – wpływ MSSF 9

Zastosowanie MSSF 9 nie miało istotnego wpływu na zakres instrumentów rozpoznanych jako zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu. Kategoria obejmuje instrumenty pochodne oraz zobowiązania finansowe z tytułu krótkiej sprzedaży. Instrumenty te wyceniane są do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

Poniższa tabela prezentuje zmianę w klasyfikacji pomiędzy MSR 39 oraz MSSF 9 na dzień 1 stycznia 2018 roku.

	Klasyfikacja zgodnie z MSR 39	Klasyfikacja zgodnie z MSSF 9
Zobowiązania finansowe	Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat

Do kategorii zobowiązań finansowych na dzień 31 grudnia 2018 r. i 31 grudnia 2017 r. (przeznaczone do obrotu) Bank zaklasyfikował instrumenty pochodne oraz papiery wartościowe (obligacje). Transakcje pochodne zawierane są w celach handlowych oraz w celu zarządzania ryzykiem rynkowym. Bank zawiera następujące rodzaje transakcji pochodnych: FX-Forward, FX-Swap, IRS, CIRS, FRA, Futures na towary, Forward na towary, terminowe transakcje papierami wartościowymi. Bank codziennie dokonuje wyceny instrumentów pochodnych, stosując model zdyskontowanych przepływów pieniężnych. Bank zawiera również transakcje opcyjne, które wyceniane są na podstawie modeli wyceny opcji.

26.2 Dane finansowe

	31.12.2018	31.12.2017
Obligacje	0	58 333
Transakcje stopy procentowej	290 875	164 276
SWAP	289 975	162 185
Opcje Cap Floor	900	2 091
Transakcje walutowe	55 226	133 598
FX swap	12 170	63 816
FX forward	13 117	37 675
CIRS	5 586	16 601
Opcje FX	24 353	15 506
Pozostałe opcje	36 028	52 448
Pozostałe instrumenty	34 278	27 223
Zobowiązania finansowe	416 407	435 878

Według terminów zapadalności	31.12.2018	31.12.2017
Bez określonego terminu	0	18 730
≤ 1W	2 196	9 103
> 1W ≤ 1M	49 495	43 737
> 1M ≤ 3M	26 668	47 647
> 3M ≤ 6M	47 403	27 894
> 6M ≤ 1Y	74 129	29 779
> 1Y ≤ 2Y	116 795	118 914
> 2Y ≤ 5Y	72 815	110 142
> 5Y ≤ 10Y	26 906	29 932
Razem	416 407	435 878

27 Rezerwy

27.1 Zasady rachunkowości

Rezerwy są to zobowiązania o niepewnym terminie zapłaty bądź niepewnej kwocie. Bank tworzy rezerwy wtedy, gdy na jednostce ciąży obecny obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje wypływ środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne oraz można dokonać wiarygodnego szacunku kwoty tego obowiązku. Jeśli warunki te nie są spełnione, nie tworzy się rezerwy.

Rezerwy na odprawy emerytalne i rentowe

Rezerwę na odprawy emerytalne i rentowe tworzy się indywidualnie dla każdego pracownika, na podstawie wyceny aktuarialnej sporządzanej przez niezależną firmę doradztwa aktuarialnego. Podstawą do wyznaczania wartości rezerw jest przewidywana kwota odprawy emerytalnej lub rentowej, jaką Bank zobowiązuje się wypłacić na podstawie regulaminu wynagradzania pracowników.

Zgodnie z wymogami MSR 19 stopa dyskonta finansowego do obliczania wartości rezerw została ustalona na podstawie rynkowych stóp zwrotu z obligacji skarbowych, których waluta i termin wykupu są zbieżne z walutą i szacunkowym terminem realizacji zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych.

Rezerwa na sprawy sporne

Jest to rezerwa na sprawy sporne z pracownikami, kontrahentami, klientami oraz instytucjami zewnętrznymi (np. UOKiK), tworzona ze względu na duże prawdopodobieństwo przegrania sprawy sądowej przez Bank.

Szczegóły zostały opisane w notcie 37.

Rezerwy na sprawy sporne tworzone są w wysokości oczekiwanych wpływów korzyści ekonomicznych.

Rezerwy na udzielone zobowiązania o charakterze finansowym i gwarancyjnym

Rezerwę na pozabilansowe ekspozycje kredytowe tworzy się zgodnie z MSSF 9. Szczegółowe zasady oceny ryzyka zostały opisane w notcie 20. Rezerwy pozabilansowe tworzone są z uwzględnieniem modelu EAD, gdzie rezerwa wyceniana jest w oparciu o nadwyżkę EAD nad zaangażowanie bilansowe. W procesie wyceny rezerw Bank stosuje parametry ryzyka i zasady oszacowania tożsame z wyceną należności.

Rezerwa restrukturyzacyjna

Rezerwa restrukturyzacyjna przeznaczona jest na wypłaty odpraw ustawowych w związku z rozwiązaniem stosunku pracy w ramach zwolnienia grupowego oraz na tzw. dodatkowe odszkodowanie wynikające z porozumienia zawartego z organizacjami związkowymi oraz rezerwę przeznaczoną na koszty związane z restrukturyzacją sieci oddziałów i opuszczeniem zlokalizowanych w zbyt bliskiej odległości placówek franczyzowych (rezerwa obejmuje koszty odszkodowań oraz wydatki związane z fizycznym opuszczeniem placówki i przywróceniem jej do stanu pierwotnego). Program restrukturyzacji został ogłoszony przez Bank i rozpoczęto jego realizację w grudniu 2016r.

27.2 Dane finansowe

	Rezerwy na sprawy sporne	Rezerwy na odprawy emerytalne i rentowe	Rezerwy na udzielone zobowiązania o charakterze pozabilansowym	Rezerwy na restrukturyzację	Rezerwy ogółem
Stan 1 stycznia 2018 r.	16 024	13 314	23 677	37 418	90 433
Wpływ MSSF 9	0	0	121 926	0	121 926
Utworzenie rezerw	35 484	7 188	243 103	0	285 775
Rozwiązanie rezerw	-7 750	-12 887	-316 969	-6 800	-344 406
Wykorzystanie rezerw	-8 698	-427	0	-21 090	-30 215
Inne zmiany	4	0	2 655	0	2 659
Stan 31 grudnia 2018 r.	35 064	7 188	74 392	9 528	126 172

	Rezerwy na sprawy sporne	Rezerwy na odprawy emerytalne i rentowe	Rezerwy na udzielone zobowiązania o charakterze pozabilansowym	Rezerwy na restrukturyzację	Rezerwy ogółem
Stan 1 stycznia 2017 r.	8 700	10 730	17 586	249 775	286 791
Utworzenie rezerw	8 254	10 453	41 130	0	59 837
Rozwiązanie rezerw	-636	-7 825	-34 823	-28 143	-71 427
Wykorzystanie rezerw	-1 337	-44	0	-184 214	-185 595
Inne zmiany	1 043	0	-216	0	827
Stan 31 grudnia 2017 r.	16 024	13 314	23 677	37 418	90 433

Podział rezerwy restrukturyzacyjnej na 31.12.2018 r. zaprezentowano poniżej:

	31.12.2017	wykorzystanie	rozwiązanie	31.12.2018
Odprawy dla pracowników	815	-815	0	0
Reorganizacja sieci placówek	36 603	-20 275	-6 800	9 528
	37 418	-21 090	-6 800	9 528

27.3 Istotne szacunki i osądy - Rezerwa aktuarialna

Wycena rezerw na świadczenia pracownicze dokonywana jest z zastosowaniem technik i założeń aktuarialnych. W kalkulacji rezerwy uwzględniono wszystkie odprawy emerytalne i rentowe, które mogą być w przyszłości wypłacone. Rezerwę utworzono na podstawie listy osób zawierającej wszystkie niezbędne dane o pracownikach, ze szczególnym uwzględnieniem stażu pracy, wieku oraz płci. Naliczone rezerwy są równe zdyskontowanym płatnościom, które w przyszłości zostaną dokonane, z uwzględnieniem rotacji zatrudnienia i dotyczą okresu do końca okresu sprawozdawczego.

27.4 Analiza wrażliwości istotnych szacunków i osądów

Bank dokonał aktualizacji szacunków na dzień 31 grudnia 2018 roku wykorzystując kalkulacje przeprowadzone przez zewnętrznego niezależnego aktuarium. Naliczone rezerwy są równe zdyskontowanym płatnościom, które w przyszłości zostaną dokonane, z uwzględnieniem rotacji zatrudnienia i dotyczą okresu do dnia kończącego okres sprawozdawczy. Istotnym elementem wpływającym na wysokość rezerwy jest przyjęta stopa dyskonta finansowego, która została przyjęta przez Bank na poziomie 2,80%. W 2017 roku przyjęta stopa dyskonta finansowego wynosiła 3,25%.

Wpływ zwiększenia/zmniejszenia stopy dyskonta finansowego oraz podstawowych założeń aktuarialnych o 1 p.p. na zmniejszenie/zwiększenie wartości rezerwy na odprawy emerytalne i rentowe na dzień 31 grudnia 2018 roku oraz na dzień 31 grudnia 2017 roku przedstawiają poniższe tabele:

Szacunkowa zmiana rezerwy na 31.12.2018	Stopa dyskonta finansowego		Planowane wzrosty podstaw	
	scenariusz +1pp	scenariusz -1pp	scenariusz +1pp	scenariusz -1pp
Rezerwa na odprawy emerytalne oraz rentowe	6 560	7 919	8 010	6 538

Szacunkowa zmiana rezerwy na 31.12.2017	Stopa dyskonta finansowego		Planowane wzrosty podstaw	
	scenariusz +1pp	scenariusz -1pp	scenariusz +1pp	scenariusz -1pp
Rezerwa na odprawy emerytalne oraz rentowe	14 283	12 097	12 033	14 477

28 Pozostałe zobowiązania

28.1 Zasady rachunkowości

Zobowiązania ujęte w tej pozycji wycenia się w kwocie wymaganej zapłaty obejmującej ewentualne odsetki od tych zobowiązań, natomiast rezerwy na przyszłe płatności w uzasadnionej wiarygodnie oszacowanej wartości niezbędnej do wypełnienia obecnego obowiązku na koniec okresu sprawozdawczego. Zobowiązania niefinansowe wycenia się zgodnie z zasadami wyceny obowiązującymi dla poszczególnych kategorii zobowiązań ujętych w tej pozycji.

28.2 Dane finansowe

	31.12.2018	31.12.2017 dane przekształcone
Rozrachunki międzybankowe	354 356	723 937
Zobowiązania z tytułu podatków, ceł, ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych oraz innych rozrachunków publiczno-prawnych	38 441	35 999
Zobowiązania z tytułu rozliczenia kart płatniczych	117 620	150 699
Pozostałe rozrachunki, w tym:	124 214	190 053

	31.12.2018	31.12.2017 dane przekształcone
rozrachunki z ubezpieczycielami	20 118	16 668
Rozliczenie z emisji bankowych certyfikatów depozytowych	42 902	91 048
Rozliczenia międzyokresowe bierne	164 247	144 098
Przychody pobrane z góry	72 995	81 240
Rezerwa na odstąpienia	28 300	38 679
Rezerwa na premie	102 469	110 473
Rezerwa na niewykorzystane urlopy	23 237	28 238
Zobowiązania z tytułu programu na akcjach fantomowych	15 355	16 885
Rezerwa na programy retencyjne	6 326	18 118
Aktualizacja programu opcji menedżerskich - część rozliczana w środkach pieniężnych	1 068	6 422
Pozostałe rezerwy pracownicze	2 870	1 663
Pozostałe zobowiązania	17 057	10 031
Pozostałe zobowiązania	1 111 457	1 647 583
w tym zobowiązania finansowe	596 190	1 064 689

29 Zobowiązania podporządkowane

29.1 Opis instrumentu

W dniu 23 sierpnia 2017 r. Rada Nadzorcza Banku, zgodnie z wnioskiem Zarządu Banku, wyraziła zgodę na otwarcie Drugiego Publicznego Programu Emisji Obligacji Alior Bank SA "Drugi Publiczny Program Emisji" oraz upoważniła Zarząd Banku do wielokrotnego zaciągania zobowiązań finansowych w drodze emisji przez Bank niezabezpieczonych, zwykłych lub podporządkowanych, obligacji na okaziciela. Ponadto Rada Nadzorcza Banku upoważniła Zarząd Banku do określania warunków emisji poszczególnych serii Obligacji emitowanych w ramach Drugiego Publicznego Programu Emisji, dokonywania przydziału Obligacji na rzecz inwestorów oraz podjęcia wszelkich innych czynności mających na celu realizację Drugiego Publicznego Programu Emisji.

Zarząd Banku wystąpił do Komisji Nadzoru Finansowego z wnioskiem o zatwierdzenie prospektu emisyjnego. W dniu 6 listopada 2017 r. Komisja Nadzoru Finansowego zatwierdziła aneks nr 2 do Prospektu dotyczący zmiany intencji Zarządu Banku w zakresie ustalania jednostkowej wartości nominalnej obligacji podporządkowanych emitowanych na podstawie Prospektu. Zgodnie z treścią Aneksu, Zarząd Banku będzie ustalał warunki emisji poszczególnych serii obligacji podporządkowanych emitowanych na podstawie Prospektu w taki sposób, aby jednostkowa wartość nominalna obligacji podporządkowanych wynosiła 400 000 złotych.

29.2 Dane finansowe

Zobowiązania podporządkowane wyceniane są według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej.

	Wartość nominalna w walucie (tys.)	Waluta	Okres	Warunki szczególne	Stan zobowiązań	
					31.12.2018	31.12.2017
Zobowiązania zaliczane do funduszy własnych						
Pożyczka podporządkowana	10 000	EUR	12.10.2011- 12.10.2019	Splata pożyczki może nastąpić wcześniej pod warunkiem pisemnego poinformowania na 30 dni przed planowaną płatnością.	43 189	41 892
Obligacje serii F	321 700	PLN	26.09.2014- 26.09.2024		325 914	325 930
Obligacje serii G	192 950	PLN	31.03.2015- 31.03.2021		195 551	195 560

				31.12.2018	31.12.2017
Obligacje serii I	150 000	PLN	04.12.2015-06.12.2021	150 591	150 594
Obligacje serii I1	33 350	PLN	04.12.2015-06.12.2021	33 482	33 482
Obligacje serii B (Meritum Bank)	67 200	PLN	29.04.2013-29.04.2021	67 885	67 796
Obligacje serii C (Meritum Bank)	80 000	PLN	21.10.2014-21.10.2022	80 582	80 494
Obligacje serii EUR001	10 000	EUR	04.02.2016-04.02.2022	44 060	42 738
Obligacje serii P1A	150 000	PLN	14.04.2016-16.05.2022	150 957	150 006
Obligacje serii P1B	70 000	PLN	21.04.2016-16.05.2024	70 424	70 427
Obligacje serii K	400 000	PLN	20.10.2017-20.10.2025	403 600	403 600
Obligacje serii K1	200 000	PLN	20.10.2017-20.10.2025	201 800	201 800
Obligacje serii P2A	150 000	PLN	27.11.2017-29.12.2025	150 058	150 657
Zobowiązania podporządkowane				1 918 093	1 914 976

Zarówno obligacje podporządkowane jak i pożyczka podporządkowana zostały za zgodą Komisji Nadzoru Finansowego zaliczone do funduszy własnych uzupełniających Banku.

30 Kapitały

30.1 Zasady rachunkowości

Na kapitał własny składa się kapitał akcyjny, kapitał zapasowy, kapitał z aktualizacji wyceny, pozostałe kapitały (w tym kapitał rezerwowy na świadczenia pracownicze rozliczane instrumentami kapitałowymi) oraz wynik roku bieżącego i lat ubiegłych.

Kapitał akcyjny

Kapitał zakładowy wykazany jest w wartości nominalnej zgodnie ze statutem oraz wpisem do Krajowego Rejestru Sądowego.

Kapitał zapasowy

Kapitał zapasowy tworzony jest z odpisów z zysku, na podstawie uchwały Walnego Zgromadzenia. Na kapitał zapasowy odnoszone są także nadwyżki osiągnięte przy emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej, pomniejszone o koszty przeprowadzenia emisji. Kapitał zapasowy przeznaczony jest na pokrycie strat bilansowych, jakie mogą wyniknąć w związku z działalnością Banku.

Kapitał z aktualizacji wyceny

Kapitał z aktualizacji wyceny tworzony jest w wyniku wyceny:

- instrumentów finansowych zakwalifikowanych jako wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody,
- efektywnej części zabezpieczenia dla programu rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych,
- odroczonego podatku dochodowego utworzonego w związku z tymi pozycjami.

Kapitał z aktualizacji wyceny nie podlega dystrybucji.

Pozostałe kapitały

Pozostały kapitał tworzony jest z odpisów z zysku. Jest przeznaczony na cele określone w statucie Banku lub w przepisach prawa.

Wynik roku bieżącego i lat ubiegłych

Wynik finansowy netto przypadający na jednostkę dominującą to wynik brutto z rachunku zysków i strat roku bieżącego skorygowany o obciążenie z tytułu podatku dochodowego i wynik przypadający na udziały niekontrolujące.

Dywidendy

Dywidendy za dany rok obrotowy, które zostały zatwierdzone przez Walne Zgromadzenie, ale nie zostały wypłacone do dnia bilansowego, ujawnia się w pozycji zobowiązania z tytułu dywidendy w ramach pozostałych zobowiązań.

30.2 Dane finansowe

Kapitał własny	31.12.2018	31.12.2017 Dane przekształcone
Kapitał akcyjny	1 305 540	1 292 636
Kapitał zapasowy	5 382 819	4 817 331
Pozostałe kapitały rezerwowe	184 284	184 894
Niepodzielony wynik z lat ubiegłych	-1 104 855	-69 870
Kapitał z aktualizacji wyceny	52 164	13 944
Kapitał z tytułu wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	n/d	22 969
Kapitał z tytułu wyceny aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	26 940	n/d
Kapitał z tytułu wyceny instrumentów zabezpieczających	25 224	-9 025
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek działających za granicą	-202	594
Zysk roku bieżącego	731 074	494 848
Kapitały razem	6 550 824	6 734 377

Kapitał z aktualizacji wyceny	31.12.2018	31.12.2017
Wycena aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	n/d	22 969
obligacje skarbowe	n/d	27 803
pozostałe instrumenty dłużne	n/d	-5 509
instrumenty kapitałowe	n/d	5 686
podatek odroczony	n/d	-5 011
Wycena aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	26 940	n/d
obligacje skarbowe	31 624	n/d
pozostałe instrumenty dłużne	1 446	n/d
instrumenty kapitałowe	189	n/d
podatek odroczony	-6 319	n/d
Wycena instrumentów zabezpieczających	25 224	-9 025
IRS	31 141	-11 142
podatek odroczony	-5 917	2 117
Kapitał z aktualizacji wyceny	52 164	13 944

30.3 Akcjonariusze Alior Banku Spółki Akcyjnej

Według aktualnych informacji na dzień 31 grudnia 2018 r. akcjonariuszami posiadającymi 5 i więcej procent ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu były następujące podmioty:

Akcjonariusz	Liczba akcji	Wartość nominalna akcji (zł)	Udział akcji w kapitale zakładowym	Liczba głosów	Udział głosów w ogólnej liczbie głosów
31.12.2018					
PZU SA	41 658 850	416 588 500	31,91%	41 658 850	31,91%
Aviva OFE Aviva BZ WBK	9 467 000	94 670 000	7,25%	9 467 000	7,25%
Nationale-Nederlanden PTE SA	7 600 000	76 000 000	5,82%	7 600 000	5,82%
BlackRock, Inc.	7 392 649	73 926 490	5,66%	7 392 649	5,66%
Pozostali akcjonariusze	64 435 492	644 354 920	49,36%	64 435 492	49,36%
Razem	130 553 991	1 305 539 910	100,00%	130 553 991	100,00%
31.12.2017					
PZU SA	41 658 850	416 588 500	32,23%	41 658 850	32,23%
Aviva OFE Aviva BZ WBK	11 562 000	115 620 000	8,94%	11 562 000	8,94%
Nationale-Nederlanden PTE SA	6 600 000	66 000 000	5,11%	6 600 000	5,11%
Pozostali akcjonariusze	69 442 774	694 427 740	53,72%	69 442 774	53,72%
Razem	129 263 624	1 292 636 240	100,00%	129 263 624	100,00%

30.4 Struktura kapitału akcyjnego

Seria	Rodzaj akcji	Liczba akcji	Liczba akcji	Wartość nominalna akcji	Wartość serii według wartości nominalnej (w złotych)	
		31.12.2018	31.12.2017		31.12.2018	31.12.2017
Seria A	Zwykłe	50 000 000	50 000 000	10	500 000 000	500 000 000
Seria B	Zwykłe	1 250 000	1 250 000	10	12 500 000	12 500 000
Seria C	Zwykłe	12 332 965	12 332 965	10	123 329 650	123 329 650
Seria D	Zwykłe	863 827	413 480	10	8 638 270	4 134 800
Seria E	Zwykłe	524 404	2 785	10	5 244 040	27 850
Seria F	Zwykłe	318 701	300	10	3 187 010	3 000
Seria G	Zwykłe	6 358 296	6 358 296	10	63 582 960	63 582 960
Seria H	Zwykłe	2 355 498	2 355 498	10	23 554 980	23 554 980
Seria I	Zwykłe	56 550 249	56 550 249	10	565 502 490	565 502 490
Seria J	Zwykłe	51	51	10	510	510
Razem		130 553 991	129 263 624		1 305 539 910	1 292 636 240

W ramach realizacji Programu Opcji Menedżerskich za lata 2013, 2014 i 2015, Bank dokonał podwyższenia kapitału zakładowego Banku w drodze warunkowego podwyższenia kapitału poprzez emisję nowych akcji zwykłych na okaziciela serii D, E i F o łącznej wartości nominalnej 11 798 750 zł, stanowiących 39,6% wszystkich możliwych do realizacji praw z przyznanych uczestnikom Programu Warrantów Subskrypcyjnych (nominalna wartość programu to 29 792 660,00 zł). Nowa emisja stanowić będzie 0,91% obecnie wyemitowanych akcji i dotyczy menedżerów. W dniu 29 marca 2018 r. w KDPW nastąpiła rejestracja powyższych akcji zwykłych na okaziciela Banku, o wartości nominalnej 10 zł oznaczonych kodem "PLNALIOR00045":

- 347 296 (trzysta czterdzieści siedem tysięcy dwieście dziewięćdziesiąt sześć) akcji serii D;
- 514 178 (pięćset czternaście tysięcy sto siedemdziesiąt osiem) akcji serii E;

- 318 401 (trzysta osiemnaście tysięcy czterysta jeden) akcji serii F.

W tym samym dniu akcje te zostały wprowadzone w trybie zwykłym do obrotu giełdowego na rynku głównym.

W dniu 25 maja 2018 r. Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy, XIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego w Warszawie dokonał rejestracji podwyższenia kapitału zakładowego w drodze emisji akcji zwykłych serii D, E i F oraz zmiany Statutu Banku.

W dniu 1 czerwca 2018 r. w ramach realizacji tego samego programu Bank rozpoczął kolejną procedurę podwyższenia kapitału zakładowego Banku w drodze warunkowego podwyższenia kapitału poprzez emisję nowych akcji zwykłych na okaziciela serii D o łącznej wartości nominalnej 600 000 zł (sześćset tysięcy złotych), stanowiących 2% wszystkich możliwych do realizacji praw z przyznanych uczestnikom Programu Warrantów Subskrypcyjnych (nominalna wartość programu to 29 792 660,00 zł). Nowa emisja stanowić będzie 0,05% obecnie wyemitowanych akcji i dotyczy Osób zatrudnionych na stanowiskach menedżerskich w Banku.

W dniu 28 czerwca 2018 r. w KDPW nastąpiła rejestracja powyższych akcji zwykłych na okaziciela Banku, o wartości nominalnej 10 zł oznaczonych kodem "PLNALIOR00045":

- 60 000 (sześćdziesiąt tysięcy) akcji serii D.

W tym samym dniu akcje te zostały wprowadzone w trybie zwykłym do obrotu giełdowego na rynku głównym.

W dniu 24 sierpnia 2018 r. Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy, XIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego w Warszawie, dokonał podwyższenia kapitału zakładowego w drodze emisji akcji zwykłych serii D oraz zmiany Statutu Banku.

W dniu 3 września 2018 r. w ramach realizacji tego samego programu Bank rozpoczął kolejną procedurę podwyższenia kapitału zakładowego Banku w drodze warunkowego podwyższenia kapitału poprzez emisję nowych akcji zwykłych na okaziciela serii D i E o łącznej wartości nominalnej 352 750 zł, stanowiących 1,2% wszystkich możliwych do realizacji praw z przyznanych uczestnikom Programu Warrantów Subskrypcyjnych (nominalna wartość programu to 29 792 660,00 zł). Nowa emisja stanowić będzie 0,03% obecnie wyemitowanych akcji.

W dniu 27 września 2018 r. w KDPW nastąpiła rejestracja powyższych akcji zwykłych na okaziciela Banku, o wartości nominalnej 10 zł oznaczonych kodem "PLNALIOR00045":

- 146 (trzydzieści dwa tysiące sto czterdzieści sześć) akcji zwykłych na okaziciela serii D
- 3 129 (trzy tysiące sto dwudzieścia dziewięć) akcji zwykłych na okaziciela serii E.

W tym samym dniu akcje te zostały wprowadzone w trybie zwykłym do obrotu giełdowego na rynku głównym.

W dniu 26 listopada 2018 r. Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy, XIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego w Warszawie, dokonał podwyższenia kapitału zakładowego w drodze emisji akcji zwykłych serii D, serii E oraz zmiany Statutu Banku.

Ponadto w dniu 29 marca 2018 r. Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy, XIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego w Warszawie, dokonał podwyższenia kapitału zakładowego w drodze emisji akcji zwykłych serii D(10 905) i E(4 312), których emisja miała miejsce w grudniu 2017 roku.

Pozostałe informacje dodatkowe

31 Pozycje pozabilansowe

31.1 Zasady rachunkowości

W ramach działalności operacyjnej Bank zawiera transakcje, które w momencie ich zawarcia nie są ujmowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako aktywa lub zobowiązania, lecz powodują powstanie zobowiązań warunkowych. Zgodnie z MSR 37 zobowiązanie warunkowe jest:

- możliwym obowiązkiem, który powstaje na skutek zdarzeń przeszłych, których istnienie zostanie potwierdzone dopiero w momencie wystąpienia lub niewystąpienia jednego lub większej ilości niepewnych przyszłych zdarzeń, które nie w pełni podlegają kontroli Banku,

- obecnym obowiązkiem, który powstaje na skutek zdarzeń przeszłych, ale nie jest ujmowany w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, ponieważ nie jest prawdopodobne, aby konieczne było wydatkowanie środków pieniężnych lub innych aktywów w celu wypełnienia obowiązku lub kwoty zobowiązania nie można oszacować w sposób wiarygodny.

Wartości gwarancji pokazane w tabeli odzwierciedlają maksymalną możliwą do poniesienia stratę, jaka zostałaby ujawniona w dniu bilansowym, gdyby wszyscy klienci nie wywiązali się ze swoich zobowiązań.

31.2 Dane finansowe

Pozabilansowe zobowiązania warunkowe udzielone klientom	31.12.2018	31.12.2017
Pozabilansowe zobowiązania udzielone	11 172 589	12 746 826
Dotyczące finansowania	10 088 350	11 329 663
Gwarancyjne	1 084 239	1 417 163
Gwarancje dobrego wykonania	215 724	277 904
Gwarancje finansowe	868 515	1 139 259

Według terminów zapadalności - gwarancyjne	31.12.2018	31.12.2017
≤ 1W	3 739	2 509
> 1W ≤ 1M	41 872	32 410
> 1M ≤ 3M	87 232	81 054
> 3M ≤ 6M	91 220	135 398
> 6M ≤ 1Y	89 439	305 783
> 1Y ≤ 2Y	177 330	143 214
> 2Y ≤ 5Y	430 609	261 531
> 5Y ≤ 10Y	156 653	441 259
> 10Y ≤ 20Y	6 145	14 005
Zobowiązania pozabilansowe udzielone, gwarancyjne	1 084 239	1 417 163

Według terminów zapadalności - finansowe	31.12.2018	31.12.2017
≤ 1W	3 593 426	3 248 225
> 1W ≤ 1M	30 134	113 029
> 1M ≤ 3M	150 796	341 114
> 3M ≤ 6M	195 163	447 740
> 6M ≤ 1Y	1 366 269	1 173 020
> 1Y ≤ 2Y	1 802 079	2 093 611
> 2Y ≤ 5Y	1 757 212	2 094 891
> 5Y ≤ 10Y	819 124	1 297 487
> 10Y ≤ 20Y	180 927	319 545
> 20Y	193 220	201 001
Zobowiązania pozabilansowe udzielone, dotyczące finansowania	10 088 350	11 329 663

32 Informacje dodatkowe do sprawozdania z przepływów pieniężnych

32.1 Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Na środki pieniężne oraz ekwiwalenty środków pieniężnych składają się gotówka w kasie oraz środki pieniężne na rachunku nostro i lokata w Narodowym Banku Polskim, a także należności od banków w rachunku bieżącym oraz inne środki pieniężne o terminie wymagalności do 3 miesięcy licząc od daty nabycia.

	31.12.2018	31.12.2017
Kasa i środki w banku centralnym	1 639 033	965 391
Rachunki bieżące w innych bankach	428 851	627 261
Rachunki terminowe w innych bankach	9 746	19 062
Razem	2 077 630	1 611 714

32.2 Dane finansowe

Bank sporządza sprawozdanie dotyczące przepływów pieniężnych z działalności operacyjnej metodą pośrednią, w której wynik netto z danego okresu sprawozdawczego koryguje się o skutki transakcji mających charakter bezgotówkowy, o czynne i bierne rozliczenia międzyokresowe dotyczące przyszłych lub przeszłych wpływów lub płatności środków pieniężnych dotyczących działalności operacyjnej.

Działalność operacyjna

Przepływy pieniężne z działalności operacyjnej Banku obejmują, przede wszystkim, działalność kredytową, depozytową, transakcje wymiany walut oraz zakup i sprzedaż papierów wartościowych.

Zmiana stanu kredytów i innych należności

	01.01.2018 - 31.12.2018	01.01.2017 - 31.12.2017
Zmiana stanu należności od klientów - bilans	-2 170 247	-4 995 470
Zmiana stanu należności od banków - bilans	287 541	465 249
Wpływ zastosowania MSSF 9	-824 832	n/d
Bilansowa zmiana środków pieniężnych – rachunki nostro	-198 410	240 495
Bilansowa zmiana środków pieniężnych – lokaty do 3 miesięcy	-9 316	-218 334
Zmiana stanu kredytów i innych należności	-2 915 264	-4 508 060

Zmiana stanu innych zobowiązań

	01.01.2018 - 31.12.2018	01.01.2017 - 31.12.2017 Dane przekształcone
Zmiana stanu innych zobowiązań - bilans	-536 126	200 561
Zmiana kapitału z aktualizacji wyceny - bilans	38 220	67 323
Zmiana stanu pozostałych zobowiązań wycenianych wg zamortyzowanego kosztu – bilans	10 693	-36 990
Zmiana odpisu z tytułu podatku odroczonego w kapitale z aktualizacji wyceny	0	18 236
Rezerwa na wydatki związane z nabyciem środków trwałych	404	-8 494
Rezerwa na wydatki związane z nabyciem wartości niematerialnych	13 731	-12 276
Inne dochody całkowite	-1 145 612	131 649
Zmiana stanu innych zobowiązań	-1 618 690	360 009

Zmiana stanu innych aktywów

	01.01.2018 - 31.12.2018	01.01.2017 - 31.12.2017 Dane przekształcone
Zmiana stanu pozostałych aktywów - bilans	6 164	138 048
Zmiana stanu innych aktywów	6 164	138 048

Działalność inwestycyjna

Działalność inwestycyjna Banku obejmuje zakup i sprzedaż środków trwałych oraz wartości niematerialnych.

Nabycie rzeczowych aktywów trwałych

	01.01.2018 - 31.12.2018	01.01.2017 - 31.12.2017
Zmiana stanu - bilans	-91 092	-100 448
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych	-91 092	-100 448

Nabycie wartości niematerialnych

	01.01.2018 - 31.12.2018	01.01.2017 - 31.12.2017
Zmiana stanu - bilans	-107 315	-95 259
Nabycie wartości niematerialnych	-107 315	-95 259

Działalność finansowa

Do przepływów działalności finansowej Bank zalicza wpływy i wydatki związane zarówno z pozyskaniem, jak i spłatą własnych i obcych źródeł finansowania, w tym wpływy i wydatki powodujące zwiększenie lub zmniejszenie kapitału (funduszu) własnego, a także wpływy z emisji długo- i krótkoterminowych dłużnych instrumentów finansowych.

	31.12.2017	Przepływy środków pieniężnych		Zmiany niepieniężne,		31.12.2018
		Wpływ	Wypływ	Odsetki naliczone	Różnice kursowe	
zobowiązania podporządkowane	1 914 976	0	-95 531	96 005	2 643	1 918 093

33 Hierarchia wartości godziwej

33.1 Zasady rachunkowości oraz szacunki i osądy

Wartość godziwa to cena, którą otrzymano by za sprzedaż składnika aktywów lub zapłacono by za przeniesienie zobowiązania w transakcji przeprowadzonej na zwykłych warunkach na głównym (lub najkorzystniejszym) rynku na dzień wyceny w aktualnych warunkach rynkowych (tj. cena wyjścia) bez względu na to, czy cena ta jest bezpośrednio obserwowalna lub oszacowana przy użyciu innej techniki wyceny.

W zależności od kategorii klasyfikacji aktywów i zobowiązań finansowych do danego poziomu hierarchii, stosuje się przy tym różnorodne metody ustalania ich wartości godziwej.

Poziom 1: Na podstawie cen kwotowanych na głównym (lub najkorzystniejszym) rynku

Aktywa i zobowiązania finansowe, których wartość godziwa wyceniana jest bezpośrednio w oparciu o ceny notowane (nieskorygowane) z aktywnych rynków dla identycznych aktywów lub zobowiązań. Do tej kategorii Bank klasyfikuje instrumenty finansowe i kapitałowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat oraz dostępne do sprzedaży, dla których istnieje aktywny rynek i dla których wartość godziwa ustalana jest w oparciu o wartość rynkową, będącą ceną kupna:

- dłużne skarbowe papiery wartościowe wyceniane do fixingu z platformy Bondspot lub serwisów informacyjnych Bloomberg oraz Reuters,
- dłużne i kapitałowe papiery wartościowe będące przedmiotem obrotu na rynku regulowanym, w tym w portfelu Domu Maklerskiego,
- instrumenty pochodne będące przedmiotem obrotu na rynku regulowanym

Poziom 2: Na podstawie technik wyceny opartych na założeniach wykorzystujących informacje pochodzące z głównego (lub najkorzystniejszego) rynku;

Aktywa i zobowiązania finansowe, których wartość godziwa wyceniana jest za pomocą modeli wyceny, w przypadkach których wszystkie znaczące dane wejściowe są obserwowalne na rynku w sposób bezpośredni (jako ceny) lub pośrednio (bazujące na cenach). Do tej kategorii Bank klasyfikuje instrumenty finansowe dla których brak jest aktywnego rynku:

Metoda(technik)wyceny		Istotne obserwowalne dane wejściowe
POCHODNE INSTRUMENTY FINANSOWE – CIRS, IRS, FRA, TRANSAKCJE FX, FORWARD, FX SWAP	Model zdyskontowanych przyszłych przepływów pieniężnych w oparciu o krzywe rentowności.	Krzywe rentowności zbudowane w oparciu o stawki rynkowe, dane rynkowe rynku pieniężnego, rynku transakcji FRA, IRS, OIS basis swap. Do wyceny instrumentów walutowych wykorzystuje się kursy fixingowe NBP oraz rynkowe stawki punktów swapowych.
OPCJE WALUTOWE, OPCJE NA STOPE PROCENTOWĄ,	Wycena opcji walutowych i opcji na stopę procentową odbywa się według określonych modeli wyceny charakterystycznych dla danego typu opcji.	Dla instrumentów opcyjnych dodatkowo pobierane są rynkowe kwotowania zmienności par walutowych i stóp procentowych.
BONY PIENIĘŻNE NBP	Metoda krzywej rentowności	Krzywe rentowności zbudowane w oparciu o dane rynku pieniężnego.
COMMODITY FORWARD/SWAP	Wycena instrumentów towarowych odbywa się w oparciu o przyszłe przepływy obliczone na podstawie krzywych terminowych charakterystycznych dla danego towaru.	Krzywe terminowe zbudowane w oparciu o kwotowania kontraktów commodity futures.

Poziom 3: Dla których przynajmniej jeden z czynników wpływających na cenę nie jest obserwowany na rynku.

Aktywa i zobowiązania finansowe, których wartość godziwa wyceniana jest za pomocą modeli wyceny, w przypadku których dane wejściowe nie są oparte na możliwych do zaobserwowania danych rynkowych (dane wejściowe nieobserwowalne).

Do instrumentów z tego poziomu należą opcje wbudowane w certyfikaty depozytowe wyemitowane przez Bank oraz opcje zawarte na rynku międzybankowym w celu zabezpieczenia pozycji z tytułu opcji wbudowanych. Wartość godziwa wyznaczona jest na podstawie cen rynkowych tych opcji lub modelu wewnętrznego z uwzględnieniem zarówno parametrów obserwowalnych (np. cena instrumentu bazowego, kwotowania z rynku wtórego opcji) jak i nieobserwowalnych (np. zmienności, korelacje między instrumentami bazowymi w opcjach opartych na koszyku walorów). Parametry modelu są wyznaczone na podstawie analizy statystycznej. Na koniec okresu sprawozdawczego pozycja w wyżej wymienionych instrumentach była domknięta na zasadzie back-to-back co oznacza, że zmiana wycen opcji wbudowanych w produkty strukturyzowane jest równoważona przez zmiany wycen opcji zawieranych na rynku międzybankowym. W tej grupie wykazano również pozycję Banku w dłużnych komercyjnych papierach wartościowych, w przypadku których oprócz parametrów pochodzących z kwotowań rynkowych na wartość godziwą ma wpływ nieobserwowalna wysokość spreadu kredytowego. Spread ustalany jest na podstawie ceny rynku pierwotnego lub z momentu zawarcia transakcji. Podlega on okresowej aktualizacji w okresach wystąpienia wiarygodnych kwotowań rynkowych, bądź pozyskania cen z transakcji o porównywalnym wolumenie. Wysokość spreadu ulega również zmianie na podstawie informacji o zmianie standingu finansowego

emitenta papieru. Na koniec 2018 r. wrażliwość zmiany wyceny tych aktywów w przypadku wzrostu spreadu kredytowego o 1 punkt bazowy wynosiła 37 tys. zł.

Metoda(techniki)wyceny		Istotne obserwowalne dane wejściowe
OBLIGACJE KORPORACYJNE	Model krzywej rentowności oraz marży ryzyka	Krzywe rentowności zbudowane w oparciu o stawki z rynku obligacji
OPCJE EGZOTYCZNE	Ceny egzotycznych opcji wbudowanych w produkty strukturyzowane pozyskiwane są z rynku lub wyceniane z modelu wewnętrznego z uwzględnieniem zarówno parametrów obserwowalnych (np. cena instrumentu bazowego, kwotowania z rynku wtórego opcji) jaki i nieobserwowalnych (np. zmienności, korelacje między instrumentami bazowymi)	Ceny egzotycznych opcji wbudowanych w produkty strukturyzowane pozyskiwane są z rynku.
AKCJE VISA INC SERII C UPRZYWILEJOWANE	Obecną wartość rynkową notowanych akcji zwykłych Visa Inc. z uwzględnieniem współczynnika konwersji i dyskonta biorącego pod uwagę zmian cen akcji Visa Inc	Wartość rynkowa notowanych akcji zwykłych Visa Inc

Przeniesienia instrumentów pomiędzy poziomami wyceny następują wg stanu na koniec okresu sprawozdawczego. Przesłankami przeniesienia są warunki opisane w międzynarodowych standardach sprawozdawczości finansowej, tj. m.in. dostępność kwotowań instrumentu z aktywnego rynku, dostępność kwotowań czynników wyceny, bądź występowanie wpływu czynników nieobserwowalnych na wartość godziwą.

33.2 Dane finansowe

Poniżej zaprezentowano wartości bilansowe aktywów i zobowiązań finansowych w rozbiciu na poszczególne kategorie (poziomy) wyceny.

W porównaniu do poprzedniego okresu sprawozdawczego nie uległy zmianie zasady klasyfikacji i wyceny dla poszczególnych poziomów hierarchii wartości godziwej.

31.12.2018	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	Razem
Aktywa finansowe				
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	24 724	411 197	79 217	515 138
SWAP	0	286 014	0	286 014
Opcje Cap Floor	0	903	0	903
FX swap	0	40 353	0	40 353
FX forward	0	32 310	0	32 310
CIRS	0	11 723	0	11 723
Opcje FX	0	23 819	0	23 819
Pozostałe opcje	0	0	36 028	36 028
Pozostałe instrumenty	19 039	16 075	0	35 114
Pochodne instrumenty finansowe	19 039	411 197	36 028	466 264
Instrumenty kapitałowe	248	0	26 812	27 060
Obligacje skarbowe	5 254	0	0	5 254
Obligacje pozostałe	183	0	16 377	16 560
Papiery wartościowe	5 685	0	43 189	48 874
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	7 183 621	0	96 459	7 280 080

31.12.2018	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	Razem
Instrumenty kapitałowe	0	0	22 935	22 935
Obligacje skarbowe	7 109 317	0		7 109 317
Obligacje pozostałe	74 304	0	73 524	147 828
Pochodne instrumenty zabezpieczające	0	112 400	0	112 400
Transakcje stopy procentowej-SWAP	0	112 400	0	112 400

Emitent	Klasyfikacja instrumentu wg MSSF 9	Poziom wartości godziwej	Wartość bilansowa brutto /godziwa na 31.12.2018
PSP Sp.z o.o.	Aktywa finansowe wyceniane do	III	21 797
SWIFT	wartości godziwej przez inne	III	1 120
Pozostałe udziały w spółdzielniach	całkowite dochody	III	18
Razem			22 935

Korzystając z możliwości dopuszczanej przez MSSF 9, Alior Bank podjął nieodwołalną decyzję o wyznaczeniu inwestycji z portfela inwestycji kapitałowych dostępnych do sprzedaży, jako wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody. Inwestycje kapitałowe, w stosunku, do których Bank wybrał opcję wyceny w wartości godziwej przez inne dochody całkowite zostały nabyte z celem długoterminowego i strategicznego utrzymywania ich w portfelu inwestycyjnym bez intencji realizacji zysku na sprzedaży w krótkim lub średnim horyzoncie czasowym.

31.12.2017	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	Razem
Aktywa finansowe				
Akcje	294	0	0	294
Obligacje	85 735	0	0	85 735
Certyfikaty	89	0	0	89
SWAP	0	187 694	0	187 694
Opcje Cap Floor	0	2 100	0	2 100
FX swap	0	18 059	0	18 059
FX forward	0	44 851	0	44 851
CIRS	0	15 984	0	15 984
Opcje FX	0	16 766	0	16 766
Pozostałe opcje	0	730	51 720	52 450
Pozostałe instrumenty	9 874	18 655	0	28 529
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	95 992	304 839	51 720	452 551
Bony pieniężne	0	1 999 666	0	1 999 666
Instrumenty kapitałowe	0	0	41 546	41 546
Obligacje skarbowe	9 651 360	0	0	9 651 360
Obligacje pozostałe	179 051	0	200 701	379 752
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	9 830 411	1 999 666	242 247	12 072 324
Transakcje stopy procentowej-SWAP	0	87 785	0	87 785
Pochodne instrumenty zabezpieczające	0	87 785	0	87 785

31.12.2018	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	Razem
Zobowiązania finansowe				
Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	17 709	362 670	36 028	416 407
SWAP	0	289 975	0	289 975
Opcje Cap Floor	0	900	0	900
FX swap	0	12 170	0	12 170
FX forward	0	13 117	0	13 117
CIRS	0	5 586	0	5 586
Opcje FX	0	24 353	0	24 353
Pozostałe opcje	0	0	36 028	36 028
Pozostałe instrumenty	17 709	16 569	0	34 278
Pochodne instrumenty zabezpieczające	0	9 381	0	9 381
Transakcje stopy procentowej-IRS	0	9 381	0	9 381

31.12.2017	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	Razem
Zobowiązania finansowe				
Obligacje	58 333	0	0	58 333
SWAP	0	162 185	0	162 185
Opcje Cap Floor	0	2 091	0	2 091
FX swap	0	63 816	0	63 816
FX forward	0	37 675	0	37 675
CIRS	0	16 601	0	16 601
Opcje FX	0	15 506	0	15 506
Pozostałe opcje	0	729	51 719	52 448
Pozostałe instrumenty	20 671	6 552	0	27 223
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	79 004	305 155	51 719	435 878
Transakcje stopy procentowej-IRS	0	5 419	0	5 419
Pochodne instrumenty zabezpieczające	0	5 419	0	5 419

Uzgodnienie zmian na poziomie 3 hierarchii wartości godziwej

	Aktywa		Zobowiązania	
	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Bilans otwarcia	293 967	401 012	51 719	25 492
Zwiększenia, w tym:	29 357	67 882	14 238	43 148
Wycena ujęta w pozostałych całkowitych dochodach	15 633	6 336	0	0
Wycena ujęta w rachunku zysków i strat	3 405	19 581	3 784	19 659
Odsetki ujęte w rachunku zysków i strat	0	16 921	0	0
Zawarte transakcje	10 319	25 044	10 454	23 489
Zmniejszenia, w tym:	-147 648	-191 839	-29 929	-16 921
Odsetki ujęte w pozostałych całkowitych dochodach	-1 641	-6 156	0	0
Wycena ujęta w rachunku zysków i strat	-15 327	-1 541	-13 136	-693
Odsetki ujęte w rachunku zysków i strat	-117	0	0	0
Rozliczenie/wykup	-130 563	-184 142	-16 793	-16 228
Razem	175 676	277 055	36 028	51 719

Na koniec 2018 r. wpływ spreadu kredytowego na wycenę instrumentów dłużnych wycenianych w wartości godziwej przez inne dochody całkowite (FVOCI) wynosił ok. 14,7 mln zł natomiast dla instrumentów dłużnych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat ok. 2,6 mln zł.

W 2018 roku Bank nie dokonywał reklasyfikacji instrumentów finansowych do poziomu 3 hierarchii wartości godziwej.

Wycena według wartości godziwej na potrzeby ujawnień

Poniżej zaprezentowano wartości bilansową i godziwą aktywów i zobowiązań, które nie są prezentowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej według wartości godziwej.

31.12.2018	Wartość bilansowa		Wartość godziwa			
		Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	Razem	
Aktywa						
Kasa i środki w banku centralnym	1 639 033	1 639 033	0	0	1 639 033	
Należności od banków	611 436	0	611 436	0	611 436	
Należności od klientów	54 239 172	0	0	53 657 140	53 657 140	
Segment detaliczny	29 443 496	0	0	28 967 837	28 967 837	
Kredyty konsumpcyjne	16 528 475	0	0	16 696 138	16 696 138	
Kredyty na nieruchomości mieszkaniowe	10 352 136	0	0	9 705 977	9 705 977	
Kredyty consumer finance	2 562 885	0	0	2 565 722	2 565 722	
Segment biznesowy	24 795 676	0	0	24 689 303	24 689 303	
Kredyty operacyjne	13 112 560	0	0	13 133 540	13 133 540	
Kredyty inwestycyjne	8 313 536	0	0	8 186 184	8 186 184	
Pozostałe	3 369 580	0	0	3 369 579	3 369 579	
Aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań	333 286	336 665	0	0	336 665	
Aktywa finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	5 932 352	5 994 085	0	0	5 994 085	
Pozostałe aktywa	550 532	0	0	550 532	550 532	
Zobowiązania						
Zobowiązania wobec banków	473 842	0	473 842	0	473 842	
Depozyty bieżące	4 991	0	4 991	0	4 991	
Depozyty terminowe	2 770	0	2 770	0	2 770	
Emisja własna obligacji	22 761	0	22 761	0	22 761	
Kredyt otrzymany	106 838	0	106 838	0	106 838	
Pozostałe zobowiązania	336 482	0	336 482	0	336 482	
Zobowiązania wobec klientów	62 427 865	0	0	62 468 585	62 468 585	
Depozyty bieżące	38 704 322	0	0	38 704 322	38 704 322	
Depozyty terminowe	20 296 385	0	0	20 296 385	20 296 385	
Emisja własna bankowych papierów wartościowych	2 809 479	0	0	2 850 199	2 850 199	
Emisja własna obligacji	245 367	0	0	245 367	245 367	
Pozostałe zobowiązania	372 312	0	0	372 312	372 312	
Pozostałe zobowiązania	596 190	0	0	596 190	596 190	
Zobowiązania podporządkowane	1 918 093	0	0	1 918 093	1 918 093	

31.12.2017 Dane przekształcone	Wartość bilansowa	Wartość godziwa			
		Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	Razem
Aktywa					
Kasa i środki w banku centralnym	965 391	965 391	0	0	965 391
Należności od banków	898 977	0	898 977	0	898 977
Należności od klientów	51 244 093	0	0	50 226 240	50 226 240
Segment detaliczny	28 234 726	0	0	27 253 218	27 253 218
Kredyty konsumpcyjne	16 541 861	0	0	16 145 458	16 145 458
Kredyty na nieruchomości mieszkaniowe	9 547 786	0	0	8 942 186	8 942 186
Kredyty consumer finance	2 145 079	0	0	2 165 574	2 165 574
Segment biznesowy	23 009 367	0	0	22 973 022	22 973 022

		Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	Razem
Kredyty operacyjne	12 836 975	0	0	12 863 879	12 863 879
Kredyty inwestycyjne	8 624 788	0	0	8 561 217	8 561 217
Pozostałe	1 547 604	0	0	1 547 926	1 547 926
Aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań	408 911	408 911	0	0	408 911
Inwestycyjne papiery wartościowe utrzymywane do terminu zapadalności	1 117 894	1 122 170	0	0	1 122 170
Pozostałe aktywa	560 836	0	0	560 836	560 836
Zobowiązania					
Zobowiązania wobec banków	743 911	0	743 911	0	743 911
Depozyty bieżące	673	0	673	0	673
Depozyty jednodniowe	1 949	0	1 949	0	1 949
Depozyty terminowe	300 044	0	300 044	0	300 044
Emisja własna obligacji	22 766	0	22 766	0	22 766
Kredyt otrzymany	120 194	0	120 194	0	120 194
Pozostałe zobowiązania	220 749	0	220 749	0	220 749
Repo	77 536	0	77 536	0	77 536
Zobowiązania wobec klientów	57 698 144	0	0	57 698 934	57 698 934
Depozyty bieżące	32 132 056	0	0	32 132 056	32 132 056
Depozyty terminowe	21 878 516	0	0	21 878 516	21 878 516
Emisja własna bankowych papierów wartościowych	3 070 928	0	0	3 071 718	3 071 718
Emisja własna obligacji	230 184	0	0	230 184	230 184
Pozostałe zobowiązania	386 460	0	0	386 460	386 460
Pozostałe zobowiązania	1 064 689	0	0	1 064 689	1 064 689
Zobowiązania podporządkowane	1 914 976	0	0	1 914 976	1 914 976

Dla wielu instrumentów finansowych wartości rynkowe są niedostępne, stąd wartości godziwe są oszacowane przy zastosowaniu szeregu technik wyceny. Do wyceny wartości godziwej instrumentów finansowych zastosowano model oparty na oszacowaniach wartości bieżącej przyszłych przepływów pieniężnych poprzez zdyskontowanie przepływów pieniężnych przy zastosowaniu odpowiednich stóp dyskontowych.

Wszystkie wyliczenia modelowe zawierają pewne uproszczenia i są wrażliwe na przyjmowane założenia. Poniżej przedstawiono podsumowanie głównych metod i założeń wykorzystywanych podczas szacowania wartości godziwej instrumentów finansowych niewycenianych do wartości godziwej.

Należności od klientów:

W stosowanej przez Bank metodzie wyliczania wartości godziwej należności od klientów (z pominięciem kredytów w rachunku bieżącym) Bank porównuje marże osiągnięte na nowo udzielonych kredytach (w miesiącu poprzedzającym datę sprawozdawczą) z marżami na całym portfelu kredytowym. Jeśli marże na nowo przyznawanych kredytach są wyższe niż marże na dotychczasowym portfelu, wartość godziwa kredytu jest niższa od jego wartości bilansowej.

Należności od klientów zostały zaklasyfikowane w całości do poziomu 3 hierarchii wartości godziwej ze względu na fakt zastosowania modelu wyceny z istotnymi nieobserwowanymi danymi wejściowymi, czyli bieżącymi marżami osiąganymi na nowo udzielanych kredytach.

Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu:

Bank przyjął, że wartość godziwa depozytów klientów i bankowych oraz innych zobowiązań finansowych o zapadalności do 1 roku jest w przybliżeniu równa ich wartości bilansowej. Depozyty są przyjmowane w ramach bieżącej działalności banku na bazie dziennej, zatem ich warunki są zbliżone do aktualnych warunków rynkowych identycznych transakcji. Czas do zapadalności tych pozycji jest krótki, stąd nie ma istotnej różnicy między wartością bilansową a wartością godziwą.

Na potrzeby ujawnień Bank wyznacza wartość godziwą zobowiązań finansowych o zapadalności rezydualnej (lub przeszacowaniu stopy zmiennej) powyżej 1 roku. Do tej grupy pasywów należą emisje własne oraz pożyczki

podporządkowane. Wyznaczając wartość godziwą tej grupy zobowiązań Bank wyznacza wartość bieżącą oczekiwanych płatności w oparciu o bieżące krzywe procentowe oraz pierwotny spread emisji.

Emisje własne oraz pożyczki podporządkowane zostały zaklasyfikowane w całości do poziomu 3 hierarchii wartości godziwej ze względu na fakt zastosowania modelu wyceny z istotnymi nieobserwowanymi danymi wejściowymi, w tym pierwotnego spreadu emisji ponad krzywą rynkową. W odniesieniu do emisji i pożyczek podporządkowanych o zapadalności rezydualnej (lub przeszacowaniu stopy) poniżej 1 roku wartość bilansowa w sposób odpowiedni odzwierciedlała wartość godziwą instrumentu.

Dla pozostałych instrumentów finansowych Bank przyjmuje, że wartość bilansowa jest w przybliżeniu równa wartości godziwej. Dotyczy to następujących pozycji: kasa i operacje z Bankiem Centralnym, aktywa przeznaczone do sprzedaży, pozostałe aktywa finansowe oraz pozostałe zobowiązania finansowe.

34 Transakcje z jednostkami powiązanymi

Jednostką dominującą wobec Banku jest Powszechny Zakład Ubezpieczeń SA. Jednostkami powiązanymi z Bankiem są PZU SA oraz jednostki z nią powiązane oraz jednostki powiązane z członkami Zarządu oraz Rady Nadzorczej Banku. Poprzez PZU, Bank jest pośrednio kontrolowany przez Skarb Państwa.

W zamieszczonych poniżej tabelach przedstawiono rodzaj i wartość transakcji z podmiotami powiązanymi oraz zależnymi.

Jednostki zależne i stowarzyszone Banku to:

Nazwa spółki - jednostki zależne	31.12.2018	31.12.2017
Alior Services sp. z o.o.	100%	100%
Centrum Obrotu Wierzytelnościami sp. z o.o. (zlikwidowana)	-	100%
Alior Leasing sp. z o.o.	100%	100%
- Serwis Ubezpieczeniowy sp. z o.o.	100%	100%
Meritum Services ICB SA	100%	100%
NewCommerce Services sp. z o.o.	100%	100%
Alior TFI SA/Money Makers TFI SA	100%	60,16%
Absource sp. z o.o.	100%	100%
Nazwa spółki - jednostka stowarzyszona	31.12.2018	31.12.2017
GTR Finanse sp. z o.o.	20%	-

W 2018 roku nastąpiła zmiana w bilansie Banku w pozycji Inwestycje w jednostkach zależnych i stowarzyszonych o wartość 56 656 tys. zł. Zmiana ta wynika:

- z podwyższenia kapitału w spółkach zależnych
 - Alior Leasing sp. z o.o.- w wysokości 30 000 tys. zł,
 - NewCommerce Services sp. z o.o. – w wysokości 10 000 tys. zł;
- zmiany z tytułu nabycia/likwidacji udziałów w spółkach zależnych i stowarzyszonych
 - Money Makers TFI SA – 12 808 tys. zł.
 - Centrum Obrotu Wierzytelnościami sp. z o.o. – likwidacja – 152 tys. zł.
 - GTR Finanse sp. z o.o.- 4 000 tys. zł.

Jednostki zależne	31.12.2018	31.12.2017
Aktywa		
Należności od klientów	1 540 046	1 025 491
Pozostałe aktywa	1 484	4 540
Aktywa razem	1 541 530	1 030 031
Zobowiązania		
Zobowiązania wobec klientów	57 427	55 778
Rezerwy	27	212
Pozostałe zobowiązania	3 723	2 426
Zobowiązania razem	61 177	58 416

Jednostka dominująca	31.12.2018	31.12.2017
Zobowiązania		
Zobowiązania wobec klientów	78	76
Rezerwy	4	6
Zobowiązania razem	82	82

Spółki zależne jednostki dominującej	31.12.2018	31.12.2017
Aktywa finansowe	199 700	81 656
wyceniane w zamortyzowanym koszcie	149 289	n/d
wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	50 180	n/d
wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	231	n/d
przeznaczone do obrotu	n/d	1 382
dostępne do sprzedaży	n/d	80 274
Pochodne instrumenty zabezpieczające	476	483
Należności od banków	224	247
Należności od klientów	0	44
Pozostałe aktywa	0	38
Aktywa razem	200 400	82 468
Zobowiązania i kapitał		
Zobowiązania finansowe	178	458
wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	178	n/d
Pochodne instrumenty zabezpieczające	205	0
Zobowiązania wobec klientów	313 933	183 763
Rezerwy	5	4
Pozostałe zobowiązania	3 757	41
Kapitał z aktualizacji wyceny	-1 348	1 306
Zobowiązania razem	316 730	185 572

Jednostki zależne	31.12.2018	31.12.2017
Pozabilansowe zobowiązania udzielone klientom	270 537	248 789
dotyczące finansowania	92 194	75 801
Gwarancyjne	178 343	172 988

Jednostka dominująca	31.12.2018	31.12.2017
Pozabilansowe zobowiązania udzielone klientom	116	15 000
Gwarancyjne	116	15 000

Spółki zależne jednostki dominującej	31.12.2018	31.12.2017
Pozabilansowe zobowiązania udzielone klientom	0	10 000
Gwarancyjne	0	10 000

Jednostki współzależne przez osoby powiązane z Grupą	31.12.2018	31.12.2017
Aktywa		
Należności od klientów	0	7
Aktywa, razem	0	7
Zobowiązania		
Zobowiązania wobec klientów	31 277	24 386
Zobowiązania razem	31 277	24 386

Jednostki współzależne przez osoby powiązane z Grupą	31.12.2018	31.12.2017
Pozabilansowe zobowiązania udzielone klientom	0	0
dotyczące finansowania	0	0

Jednostki zależne	01.01.2018 – 31.12.2018	01.01.2017 – 31.12.2017
Przychody z tytułu odsetek	43 495	22 425
Koszty z tytułu odsetek	-121	-75
Przychody z tytułu dywidend	7 322	0
Przychody z tytułu prowizji i opłat	3 550	7 636
Koszty z tytułu prowizji i opłat	-295	-250
Pozostałe przychody operacyjne	544	369
Pozostałe koszty operacyjne	0	-1
Koszty działania	-6 123	-5 677
Wynik z odpisów na straty oczekiwane, odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości i rezerw	12 089	-795
Razem	60 461	23 632

Jednostka dominująca	01.01.2018 – 31.12.2018	01.01.2017 – 31.12.2017
Koszty z tytułu odsetek	0	-8
Przychody z tytułu prowizji i opłat	14	4
Koszty z tytułu prowizji i opłat	-169	0
Wynik z tytułu pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych	-1 180	0
Koszty działania grupy	-2	0
Razem	-1 337	-4

Spółki zależne jednostki dominującej	01.01.2018 – 31.12.2018	01.01.2017 – 31.12.2017
Przychody z tytułu odsetek	49	1 747
Koszty z tytułu odsetek	-7 466	-4 792
Przychody z tytułu opłat i prowizji	5 567	12 241
Koszty z tytułu prowizji i opłat	-6	-7
Wynik na instrumentach wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat i wynik z rewaluacji	-1 115	115
Wynik zrealizowany na pozostałych instrumentach finansowych	1 371	0
Razem	-1 601	9 304

Jednostki współzależne przez osoby powiązane z Bankiem	01.01.2018 – 31.12.2018	01.01.2017 – 31.12.2017
Koszty z tytułu odsetek	-361	-623
Przychody z tytułu opłat i prowizji	1	15
Razem	-360	-608

Charakter transakcji z podmiotami powiązanymi

Wszystkie transakcje z podmiotami powiązanymi odbywają się zgodnie z regulaminami korzystania z produktów bankowych, przy zastosowaniu stawek rynkowych.

Oprocentowanie depozytów udzielonych podmiotom powiązanym zawierało się w przedziale 0 % - 2,0 %.

Transakcje ze Skarbem Państwa i jednostkami powiązanymi

Komisja Nadzoru Finansowego w komunikacie z dnia 6 grudnia 2016 r. pkt. 5 jednogłośnie uznała Skarb Państwa Rzeczypospolitej Polskiej za podmiot dominujący wobec Alior Banku SA w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 8 lit. b i pkt 14 ustawy Prawo bankowe stwierdzając, że ma możliwość wywierania znaczącego wpływu na Alior Bank SA za pośrednictwem Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń SA.

Poniżej zaprezentowano istotne transakcje ze Skarbem Państwa i jego podmiotami powiązanymi zgodnie z wyjątkiem zawartym w MSR 24.25.

Skarb Państwa i jednostki powiązane	31.12.2018	31.12.2017
Aktywa finansowe	0	11 447 187
dostępne do obrotu	n/d	85 459
dostępne do sprzedaży	n/d	10 022 542
utrzymywane do terminu wymagalności	n/d	1 339 186
wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	7 250 424	n/d
wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	21 631	n/d
wyceniane według zamortyzowanego kosztu	6 265 518	n/d
Należności od banków	628	293
Należności od klientów	23 416	33 241
Aktywa razem	13 561 617	11 480 721
Zobowiązania finansowe	0	58 333
przeznaczone do obrotu	n/d	58 333
wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	0	n/d
Zobowiązania wobec banków	127 772	339 798
Zobowiązania wobec klientów	934 724	1 248 970
Zobowiązania razem	1 062 496	1 647 101

Transakcje ze Skarbem Państwa i jednostkami powiązanymi	01.01.2018 – 31.12.2018	01.01.2017 – 31.12.2017
Przychody z tytułu odsetek	255 384	151 142
Koszty z tytułu odsetek	-35 343	-18 101
Koszty zapłaconych podatków	-421 075	-443 710
Razem	-201 034	-310 669

Wszystkie transakcje ze Skarbem Państwa i jego podmiotami powiązanymi zawierane są na zasadach rynkowych.

35 Świadczenia dla kluczowego personelu Banku

35.1 Zasady rachunkowości

Krótkoterminowe świadczenia pracownicze to świadczenia pracownicze, które podlegają w całości rozliczeniu przed upływem 12 miesięcy od końca rocznego okresu sprawozdawczego, w którym pracownicy wykonywali związaną z nimi pracę. Jako krótkoterminowe świadczenie pracownicze obok wynagrodzenia zasadniczego ujęta została nieodroczonego część składnika zmiennego wynagrodzenia w formie gotówkowej oraz nieodroczonego spieniężona część wynagrodzenia zmiennego przyznana w akcjach fantomowych

Jako długoterminowe świadczenia pracownicze ujęte zostały spieniężone akcje fantomowe przyznane w poprzednich okresach oraz wartość wydanych transz odroczonego warrantów subskrypcyjnych przyznanych w poprzednich okresach.

Zasady ustalania polityki wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku

W Banku obowiązuje Polityka Wynagrodzeń, obejmująca swoimi postanowieniami wszystkich pracowników. Polityka Wynagrodzeń Alior Bank SA została zatwierdzona Uchwałą Rady Nadzorczej Banku nr 72/2017. W zakresie dotyczącym osób zajmujących stanowiska kierownicze, mających wpływ na profil ryzyka zasady Polityki ustalono m. in. w oparciu o postanowienia:

- rozporządzenia Delegowanego Komisji (UE) nr 604/2014 z dnia 4 marca 2014 r. uzupełniającego dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE w odniesieniu do regulacyjnych standardów technicznych w odniesieniu do kryteriów jakościowych i właściwych kryteriów ilościowych ustalania kategorii pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka instytucji (Tekst mający znaczenie dla EOG);
- rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 6 marca 2017 r. w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach.

Zakwalifikowanie danej osoby do grona Osób Mających Wpływ na Profil Ryzyka opiera się na ustaleniu istnienia istotnego wpływu danej osoby na profil ryzyka Banku w rozumieniu Rozporządzenia Delegowanego.

Wynagrodzenie Osób Mających Wpływ na Profil Ryzyka składa się z wynagrodzenia stałego i wynagrodzenia zmiennego. Bank nie przyznaje osobom na stanowiskach kierowniczych nieokreślonych z góry świadczeń emerytalnych. Osoby Mające Wpływ na Profil Ryzyka zobowiązują się do niekorzystania z indywidualnych strategii hedgingowych lub ubezpieczeń dotyczących wynagrodzenia i odpowiedzialności w celu podważania skutków uwzględniania ryzyka w mającym do nich zastosowanie systemie wynagradzania.

Za wyjątkiem Osób Sprawujących Funkcje Kontrolne, podstawą do określenia łącznej wysokości wynagrodzenia zmiennego jest ocena wyników Osoby Mającej Wpływ na Profil Ryzyka i danej jednostki organizacyjnej oraz wyników Banku w obszarze odpowiedzialności tej osoby, z uwzględnieniem wyników całego Banku.

Co najmniej 50% wynagrodzenia zmiennego przyznawanego danej Osobie Mającej Wpływ na Profil Ryzyka ma stanowić zachętę do szczególnej dbałości o długoterminowe dobro Banku i składa się w związku z tym z instrumentów finansowych powiązanych z akcjami Banku. Pozostała część wynagrodzenia zmiennego wypłacana jest w formie pieniężnej jako pieniężne wynagrodzenie zmienne.

Co najmniej 40% wynagrodzenia zmiennego Osób Mających Wpływ na Profil Ryzyka za dany Okres Oceny, a w przypadku gdy wynagrodzenie zmienne tych Osób za dany Okres Oceny opiewa na szczególnie wysoką kwotę, co najmniej 60% wynagrodzenia zmiennego - jest odroczonym wynagrodzeniem.

35.2 Dane finansowe

Wszystkie transakcje z osobami nadzorującymi i zarządzającymi odbywają się zgodnie z regulaminami korzystania z produktów bankowych, przy zastosowaniu stawek rynkowych.

	Osoby nadzorujące, zarządzające	Rada Nadzorcza	Zarząd Banku
Aktywa			
Należności od klientów	40	0	40
Aktywa razem	40	0	40
Zobowiązania			
Zobowiązania wobec klientów	2 543	38	2 505
Zobowiązania razem	2 543	38	2 505

	Osoby nadzorujące, zarządzające	Rada Nadzorcza	Zarząd Banku
Pozabilansowe zobowiązania udzielone klientom			
dotyczące finansowania	33	0	33

Koszty wynagrodzeń Rady Nadzorczej i Zarządu w okresie sprawozdawczym	01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2017- 31.12.2017
Zarząd Banku		
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze	11 350	18 768
Świadczenia długoterminowe	2 840	10 494
Świadczenia po okresie zatrudnienia	9 290	-
Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy	8 733	5 716
Zarząd Banku razem	32 212	34 977
Rada Nadzorcza		
krótkoterminowe świadczenia pracownicze	1 106	1 024
Rada Nadzorcza razem	1 106	1 024

Kwoty w tabeli powyżej obejmują wypłacone wynagrodzenia należne za dany okres, jak również koszty rezerw zawiązanych w danym okresie na poczet przyszłych potencjalnych świadczeń.

Liczba akcji w posiadaniu członków Zarządu	31.12.2018	31.12.2017
Krzysztof Bachta	2 168	-
Filip Gorczyca	4 000	-
Katarzyna Sułkowska	-	28 612
Razem	6 168	28 612

W odniesieniu do Członków Zarządu Banku koszt wynagrodzeń obejmuje również koszt wypłaconych w tym okresie gotówkowych transz wynagrodzenia zmiennego oraz transz w akcjach fantomowych wydanych i spieniężonych w 2018.

Z Członkami Zarządu pełniącymi funkcję na 31.12.2018 zostały zawarte kontrakty menedżerskie, przewidujące:

- zawarcie umowy na czas pełnienia funkcji w Zarządzie;
- okres wypowiedzenia: 1 - miesięczny termin wypowiedzenia w przypadku pełnienia przez Członka Zarządu funkcji przez okres krótszy niż 12 miesięcy, ze skutkiem na koniec miesiąca kalendarzowego; 3 - miesięczny termin wypowiedzenia w przypadku pełnienia przez Członka Zarządu funkcji przez co najmniej 12 miesięcy;
- odpłatność w wysokości 3-krotności wynagrodzenia stałego w razie rozwiązania umowy albo wypowiedzenia przez Spółkę umowy z innych przyczyn niż naruszenie przez Członka Zarządu podstawowych obowiązków, pod warunkiem pełnienia przez Członka Zarządu funkcji przez okres co najmniej 12 miesięcy przed rozwiązaniem umowy;
- zakaz konkurencji, na podstawie którego Członek Zarządu zobowiązuje się, iż po rozwiązaniu umowy, pod warunkiem pełnienia funkcji przez Członka Zarządu przez okres co najmniej 3 miesięcy, w okresie 6 miesięcy od dnia ustania pełnienia przez niego funkcji albo rozwiązania umowy nie będzie prowadził działalności konkurencyjnej, w związku z tym będzie mu przysługiwało odszkodowanie w łącznej wysokości obliczonej jako 6-krotność miesięcznego wynagrodzenia stałego.

35.3 Program opcji menedżerskich

Na podstawie uchwały nr 28/2012 Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Alior Bank SA z dnia 19 października 2012 r. w sprawie warunkowego podwyższenia kapitału zakładowego Banku oraz emisji warrantów subskrypcyjnych oraz regulaminu programu motywacyjnego przyjętego uchwałą Rady Nadzorczej Alior Bank SA z dnia 27 marca 2013r uruchomiono program motywacyjny na lata 2013-15. Plan objął Członków Zarządu oraz grupę kluczowych menedżerów Banku, którzy nie byli Członkami Zarządu.

Założenia Programu Opcji Menedżerskich przewidywały emisję trzech transz warrantów subskrypcyjnych (serie A, B i C) oraz odpowiadających im trzech transz nowych akcji Banku (serie D, E i F) o łącznej wartości nominalnej nieprzekraczającej 33 312 500 zł, w tym:

- do 1 110 417 warrantów subskrypcyjnych serii A, uprawniających posiadaczy do objęcia do 1 110 417 akcji serii D Alior Banku w okresie 5 lat, począwszy od dnia pierwszej rocznicy dnia pierwszego notowania Akcji na GPW;
- do 1 110 416 warrantów subskrypcyjnych serii B, uprawniających ich posiadaczy do objęcia do 1 110 416 akcji serii E Alior Banku w okresie 5 lat, począwszy od dnia drugiej rocznicy dnia pierwszego notowania Akcji na GPW;
- do 1 110 417 warrantów subskrypcyjnych serii C, uprawniających ich posiadaczy do objęcia do 1 110 417 akcji serii F Alior Banku w okresie 5 lat, począwszy od dnia trzeciej rocznicy dnia pierwszego notowania Akcji na GPW.

W dniu 15 grudnia 2018 wygasły warrant serii A.

W związku z emisją akcji z prawem poboru Rada Nadzorcza w dniu 27 lipca 2016 r. uchwaliła korektę techniczną Programu Opcji Menedżerskich mającą na celu zapewnienie neutralności ekonomicznej programu dla osób uprawnionych. Korekta polega na wyliczeniu spadku wartości teoretycznej Programu Opcji Menedżerskich i wydaniu osobom objętym tym programem odpowiedniej liczby akcji fantomowych o parametrach zbliżonych do warrantów.

Korekta programu rozliczana jest w środkach pieniężnych.

	Liczba warrantów subskrypcyjnych	Średnia cena akcji dla wykonanych warrantów	Liczba akcji fantomowych	Średnia cena akcji dla wykonanych akcji fantomowych
Występujące na początek okresu (01.01.2018)	2 547 486	-	242 953	-
Przyznane w danym okresie	-	-	-	-
Umorzone w danym okresie	111 924	-	-	-
Wykonane w danym okresie	1 275 150	64	151 481	53
Występujące na koniec okresu (31.12.2018)	1 160 412	-	91 472	-
Możliwe do wykonania na koniec okresu (31.12.2018)	1 011 219	-	-	-

	Warranty subskrypcyjne	Akcje fantomowe
Średnia wartość godziwa instrumentu występującego na koniec okresu (zł)	5,98	9,99
Cena wykonania instrumentu (dla instrumentów występujących na koniec okresu) (zł)	65,98	53,80
Średnia data zapadalności instrumentu występującego na koniec okresu	23.11.2021	22.11.2021

Wartość godziwa akcji fantomowych (W ramach programu SOP) została ustalona w oparciu o model wyceny opcji Blacka-Scholesa. Przyjęto, że ceny akcji zmieniają się w czasie zgodnie z procesem geometrycznego ruchu Browna, przy założeniu długoterminowej zmienności cen akcji Banku oraz stopą wolną od ryzyka. Oszacowania zmienności dokonano na podstawie danych historycznych. Model uwzględnia prawo wykonania akcji fantomowych przypisanych do warrantów serii A, B i C przez okres 5 lat odpowiednio od 1, 2 i 3 roku od pierwotnej daty emisji. Transze odroczone są wydawane zgodnie z Polityką Wynagrodzeń po potwierdzeniu, że nie zaistniały zdarzenia powodujące ich zmniejszenie lub wstrzymanie.

35.4 Systemy Premiowe dla Kadry Zarządzającej

Od 2016 roku Zarząd objęty jest Programem Premiowym dla Zarządu. Celem Programu jest stworzenie dodatkowych bodźców motywujących jego uczestników do efektywnego wykonania powierzonych obowiązków w szczególności kierowania Bankiem oraz podejmowania wysiłków nakierowanych na dalszy trwały rozwój Banku i jego grupy kapitałowej przy jednoczesnym zachowaniu prawidłowego i skutecznego zarządzania ryzykiem w Banku, stabilizacji kadry zarządzającej Banku oraz realizacji długoterminowych interesów akcjonariuszy poprzez doprowadzenie do trwałego wzrostu giełdowej wyceny akcji Banku przy jednoczesnym utrzymaniu wzrostu wartości aktywów netto Banku i jego spółek.

Pozostali członkowie Kadry Zarządzającej, za szczególnym uwzględnieniem Osób Mających Wpływ na Profil Ryzyka objęci są premią roczną. Za wyjątkiem Osób Sprawujących Funkcje Kontrolne, podstawą do określenia łącznej wysokości wynagrodzenia zmiennego jest ocena wyników Osoby Mającej Wpływ na Profil Ryzyka i danej jednostki organizacyjnej oraz wyników Banku w obszarze odpowiedzialności tej osoby, z uwzględnieniem wyników całego Banku.

Zgodnie z Polityką wynagrodzeń obowiązującą w momencie przyznania, wynagrodzenia zmienne Zarządu i pozostałych Osób Mających Wpływ na Profil Ryzyka zostały przyznane częściowo w instrumentach finansowych w postaci akcji fantomowych.

Rozliczenie akcji fantomowych następuje w środkach pieniężnych:

	Liczba akcji fantomowych	Średnia cena akcji dla wykonanych akcji fantomowych
Występujące na początek okresu (01.01.2018)	196 385	-
Przyznane w danym okresie	71 617	-
Umorzone w danym okresie	-	-
Wykonane w danym okresie	110 704	0,01
Występujące na koniec okresu (31.12.2018)	156 814	-
Możliwe do wykonania na koniec okresu (31.12.2018)	0	-

	Akcje fantomowe
Średnia wartość godziwa instrumentu występującego na koniec okresu (zł)	53,15
Cena wykonania instrumentu (dla instrumentów występujących na koniec okresu) (zł)	0,01
Średnia data zapadalności instrumentu występującego na koniec okresu	23.01.2020

Wartość godziwa akcji fantomowych jest równa średniej bieżącej cenie akcji.

Transze odroczone są wypłacane zgodnie z Polityką Wynagrodzeń po potwierdzeniu, że nie zaistniały zdarzenia powodujące ich zmniejszenie lub wstrzymanie.

35.5 Program objęcia akcji w ramach programu menedżerskiego w Alior Leasing sp. z o.o.

W marcu 2017 decyzją Zarządu Alior Bank SA, Rady Nadzorczej oraz Zarządu Alior Leasing Sp z o.o. uruchomiono w spółce Alior Leasing sp. z o.o. program menedżerski.

Celem programu jest zapewnienie realizacji planów finansowych na lata 2017-21 poprzez utrzymanie i zmotywowanie kadry zarządzającej Spółki. Program opiera się na umowach opcji objęcia akcji, podpisanych między Uczestnikiem, Spółką i Bankiem oraz umowach opcji kupna-sprzedaży akcji między Uczestnikiem i Bankiem. Program zakłada przekształcenie Spółki w spółkę akcyjną. Emisja akcji w ramach realizacji umów następowałaby w przypadku realizacji budżetu i spełnienia się warunków określonych w umowach w latach 2022-25.

Następnie, w wyniku realizacji opcji kupna-sprzedaży akcji Bank odkupowałby akcje po cenie wynikającej z wyceny spółki według określonej metodologii.

	Liczba opcji	Średnia cena akcji dla wykonanych opcji
Występujące na początek okresu (01.01.2018)	2 799 033	-
Przyznane w danym okresie	0	-
Umorzone w danym okresie	1 726 247	-
Wykonane w danym okresie	0	n/d
Występujące na koniec okresu (31.12.2018)	1 072 786	-
Możliwe do wykonania na koniec okresu (31.12.2018)	0	-

Rozliczenie opcji kupna-sprzedaży akcji następuje w środkach pieniężnych.

Średnia wartość godziwa instrumentu występującego na koniec okresu* (zł)	12,36
Cena wykonania instrumentu (dla instrumentów występujących na koniec okresu) (zł)	1
Średnia data zapadalności instrumentu występującego na koniec okresu	21.10.2022

*liczona jako wartość programu dzielona przez liczbę opcji na koniec okresu

Kwota wartości planu została określona w oparciu o model wartości godziwej. Wartość godziwa opcji na akcje została ustalona w oparciu o model wyceny opcji Black - Scholes. Przyjęto, że cena akcji zmienia się w czasie zgodnie z procesem geometrycznego ruchu Browna, przy założeniu długoterminowej zmienności ceny akcji Alior Leasing oraz stopy wolnej od ryzyka. Oszacowania zmienności dokonano na podstawie danych historycznych o cenach akcji referencyjnych notowanych spółek leasingowych.

Warunkiem realizacji opcji jest zrealizowanie budżetowanego zysku netto spółki w latach 2017-2021 oraz określone warunki retencyjne.

36 Kompensowanie aktywów i zobowiązań finansowych

36.1 Zasady rachunkowości

Bank kompensuje aktywa i zobowiązania finansowe i wykazuje je w sprawozdaniu z sytuacji finansowej netto, jeżeli występuje możliwe do wyegzekwowania na drodze prawnej prawo do skompensowania ujętych kwot oraz zamiar rozliczenia ich w kwocie netto lub jednoczesna realizacja danego składnika aktywów i uregulowanie zobowiązania. Bank zawiera porozumienia dotyczące kompensowania, czyli umowy ISDA (International Swaps and Derivatives Association Master Agreements) oraz GMRA (Global Master Repurchase Agreement), które umożliwiają kompensowanie aktywów i zobowiązań finansowych (końcowe potrącenie i rozliczenie transakcji, tzw. close out

netting) w przypadku zaistnienia przypadku naruszenia w stosunku do którejś ze stron umowy. Umowy te mają szczególne znaczenie dla ograniczania ryzyka związanego z instrumentami pochodnymi, gdyż umożliwiają kompensowanie zarówno wymagalnych (redukcja ryzyka rozliczeniowego), jak i niewymagalnych zobowiązań stron (redukcja ryzyka przedrozliczeniowego). Umowy te nie spełniają jednak wymogów określonych w MSR 32, dotyczących ujmowania efektu kompensowania w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, gdyż tytuł kompensaty uwarunkowany jest wystąpieniem określonego zdarzenia w przyszłości (przypadki naruszenia).

Dodatkowym zabezpieczeniem ekspozycji wynikającej z instrumentów pochodnych są depozyty zabezpieczające składane przez kontrahentów w ramach realizacji umów CSA (Credit Support Annex).

36.2 Dane finansowe

31.12.2018	Razem aktywa finansowe	Instrumenty pochodne	Transakcje z przyrzeczeniem odkupu
Aktywa			
Wartość brutto ujętych aktywów finansowych	610 283	578 664	31 619
Wartość brutto zobowiązań finansowych podlegających kompensowaniu			
Wartości netto aktywów finansowych wykazanych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	610 283	578 664	31 619
Wartość instrumentów finansowych niepodlegających kompensowaniu w sprawozdaniu finansowym	-137 978	-137 978	0
Otrzymane zabezpieczenia pieniężne	-93 421	-93 421	0
Wartość zobowiązań finansowych, które nie spełniają kryteriów kompensowania w sprawozdaniu finansowym (z tytułu podpisanych umów ISDA)	-44 557	-44 557	0
Wartość netto aktywów finansowych	472 305	440 686	31 619

31.12.2018	Razem zobowiązania finansowe	Instrumenty pochodne	Transakcje z przyrzeczeniem odkupu
Zobowiązania			
Wartość brutto zobowiązań finansowych	425 788	425 788	0
Wartość brutto aktywów finansowych podlegających kompensacji			
Wartości netto zobowiązań finansowych wykazanych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	425 788	425 788	0
Wartość instrumentów finansowych niepodlegających kompensowaniu w sprawozdaniu finansowym	-54 412	-54 412	0
Otrzymane zabezpieczenia pieniężne	-9 855	-9 855	0
Wartość zobowiązań finansowych, które nie spełniają kryteriów kompensowania w sprawozdaniu finansowym (z tytułu podpisanych umów ISDA)	-44 557	-44 557	0
Wartość netto zobowiązań finansowych	371 376	371 376	0

Uzgodnienie pozycji kompensowanych i kompensowanych warunkowo do linii sprawozdania z sytuacji finansowej

31.12.2018	wartość bilansowa netto	pozycja ze sprawozdania finansowego	Wartość bilansowa pozycji ze sprawozdania finansowego	Wartość bilansowa pozycji niepodlegających ujawnieniu w nocy dotyczącej kompensowania
Aktywa finansowe				
Instrumenty pochodne	112 400	Pochodne instrumenty zabezpieczające	112 400	0
Instrumenty pochodne	315 932	Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	515 138	199 206
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	0	Aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań	333 286	333 286
Otrzymane zabezpieczenia pieniężne	132 595	Należności od banków	611 436	478 841
Zobowiązania finansowe				
Instrumenty pochodne	9 381	Pochodne instrumenty zabezpieczające	9 381	0
Instrumenty pochodne	347 135	Zobowiązania finansowe	416 407	69 272
Otrzymane zabezpieczenia pieniężne	54 027	Zobowiązania wobec banków	473 842	419 815

31.12.2017	Razem aktywa finansowe	Instrumenty pochodne	Transakcje z przyrzeczeniem odkupu
Aktywa			
Wartość brutto ujętych aktywów finansowych	617 767	540 336	77 431
Wartość brutto zobowiązań finansowych podlegających kompensowaniu	0	0	0
Wartości netto aktywów finansowych wykazanych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	617 767	540 336	77 431
Wartość instrumentów finansowych niepodlegających kompensowaniu w sprawozdaniu finansowym	-531 766	-454 230	-77 536
Otrzymane zabezpieczenia pieniężne	-179 283	-179 283	0
Wartość zobowiązań finansowych, które nie spełniają kryteriów kompensowania w sprawozdaniu finansowym (z tytułu podpisanych umów ISDA)	-352 483	-274 947	-77 536
Wartość netto aktywów finansowych	86 001	86 106	-105

31.12.2017	Razem zobowiązania finansowe	Instrumenty pochodne	Transakcje z przyrzeczeniem odkupu
Zobowiązania			
Wartość brutto zobowiązań finansowych	518 833	441 297	77 536
Wartość brutto aktywów finansowych podlegających kompensacji	0	0	0
Wartości netto zobowiązań finansowych wykazanych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	518 833	441 297	77 536
Wartość instrumentów finansowych niepodlegających kompensowaniu w sprawozdaniu finansowym	-516 253	-438 717	-77 536
Otrzymane zabezpieczenia pieniężne	-163 770	-163 770	0
Wartość zobowiązań finansowych, które nie spełniają kryteriów kompensowania w sprawozdaniu finansowym (z tytułu podpisanych umów ISDA)	-352 483	-274 947	-77 536
Wartość netto zobowiązań finansowych	2 580	2 580	0

Uzgodnienie pozycji kompensowanych i kompensowanych warunkowo do linii sprawozdania z sytuacji finansowej

31.12.2017	wartość bilansowa netto	pozycja ze sprawozdania finansowego	Wartość bilansowa pozycji ze sprawozdania finansowego	Wartość bilansowa pozycji niepodlegających ujawnieniu w notcie dotyczącej kompensowania
Aktywa finansowe				
Instrumenty pochodne	87 785	Pochodne instrumenty zabezpieczające	87 785	0
Instrumenty pochodne	452 551	Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	452 551	0
Transakcje z przyrzeczeniem odkupu	77 431	Aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań	408 911	331 480
Otrzymane zabezpieczenia pieniężne	163 770	Należności od banków	898 977	735 207
Zobowiązania finansowe				
Instrumenty pochodne	5 419	Pochodne instrumenty zabezpieczające	5 419	0
Instrumenty pochodne	435 878	Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	435 878	0
Otrzymane zabezpieczenia pieniężne	179 283	Zobowiązania wobec banków	743 911	564 628

37 Sprawy sporne

Żadne z pojedynczych postępowań toczących się w ciągu 2018 r. przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej, jak również wszystkie postępowania łącznie nie

stwarzają zagrożenia dla płynności finansowej Banku. Istotne w ocenie Zarządu Banku postępowania zostały zaprezentowane poniżej:

- sprawa z powództwa klienta - spółki z o.o. o zapłatę kwoty 102 738 tys. zł z tytułu odszkodowania za szkodę poniesioną w związku z zawieraniem i rozliczaniem transakcji skarbowych. Pozew z 27 kwietnia 2017 roku, wniesiony przeciwko Alior Bank SA oraz Bank BPH SA. W ocenie Banku, powództwo nie ma uzasadnionych podstaw faktycznych i prawnych.
- sprawa z powództwa klienta - spółki z o.o. o zapłatę kwoty 17 843 tys. zł z tytułu rozliczenia umów opcji walutowych. Pozew z 10 lutego 2015 roku, wniesiony pierwotnie przeciwko Bankowi BPH SA. W ocenie Banku, powództwo nie ma uzasadnionych podstaw faktycznych i prawnych.
- sprawa z powództwa klienta - osoby fizycznej - reprezentanta grupy 84 osób fizycznych i prawnych o ustalenie odpowiedzialności Banku za szkodę. Pozew zbiorowy został wniesiony w dniu 5 marca 2018 r. przeciwko Alior Bankowi w przedmiocie ustalenia odpowiedzialności Banku za szkodę spowodowaną nienależytym wykonywaniem obowiązków informacyjnych przez Bank wobec klientów oraz nienależytym wykonywaniem umów o świadczenie usług przyjmowania i przekazywania zleceń nabycia lub zbycia certyfikatów inwestycyjnych funduszy inwestycyjnych zarządzanych poprzednio przez Fincrea TFI S.A., a obecnie Raiffeisen Bank International AG (Spółka Akcyjna) Oddział w Polsce. W ocenie powodów, Bank nie przekazał klientom informacji o rzeczywistym ryzyku inwestycji w produkty inwestycyjne, przez co naraził klientów na szkodę wynikającą z utraty wartości certyfikatów inwestycyjnych oraz utraty gwarantowanych zysków. Zdaniem Banku, pozew zbiorowy nie ma uzasadnionych podstaw faktycznych ani prawnych i z tego względu nie powinien być rozstrzygnięty na korzyść klientów.

Na datę sporządzenia sprawozdania finansowego, sąd do którego wniesiony został pozew zbiorowy nie wydał rozstrzygnięcia o dopuszczalności rozpoznania pozwu zbiorowego. Ponadto Alior Bank przyjmuje, że ryzyko niekorzystnego dla Banku rozstrzygnięcia z tytułu pozwu oraz istotnej straty z tego tytułu jest szacowane na poziomie niższym niż średni, wobec tego na dzień 31 grudnia 2018 r. Bank nie utworzył rezerw w odniesieniu do wniesionego pozwu. Na obecnym etapie nie jest możliwe oszacowanie ewentualnych skutków finansowych dla Banku w przypadku innego rozstrzygnięcia przez sąd niż zakładane przez Bank.

Ponadto wobec Alior Banku zostało wszczęte postępowanie w dniu 14 września 2018 r. przez Komisję Nadzoru Finansowego w przedmiocie nałożenia na Bank kary pieniężnej na podstawie art. 167 ust. 2 pkt 1 w zw. z art. 167 ust. 1 pkt 1 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami. Postępowanie jest związane z przeprowadzoną kontrolą Komisji Nadzoru Finansowego w okresie od listopada 2017 do maja 2018 r., która dotyczyła prawidłowości działania Alior Banku i Biura Maklerskiego Banku w zakresie dystrybucji certyfikatów inwestycyjnych funduszy zarządzanych poprzednio przez Fincrea TFI S.A., a obecnie Raiffeisen Bank International AG (Spółka Akcyjna) Oddział w Polsce. Na dzień sporządzenia sprawozdania Komisja Nadzoru Finansowego nie zakończyła postępowania w przedmiocie nałożenia kary.

W sprawach, w których Bank był pozwany wartość przedmiotu sporu na dzień 31.12.2018 r. wyniosła 258 700 tys. zł a na dzień 31.12.2017 r. 220 598 tys. zł. Wartość rezerw na sprawy sporne na koniec 2018 r. wyniosła 35 064 tys. zł a na koniec 2018 r. 16 024 tys. zł.

Noty objaśniające dotyczące ryzyka

Cele i zasady zarządzania ryzykiem

Zarządzanie ryzykiem jest jednym z najważniejszych procesów wewnętrznych w Alior Banku SA. Zarządzanie ryzykiem wspiera realizację strategii Banku i ma na celu zapewnienie odpowiedniego poziomu rentowności i bezpieczeństwa działalności biznesowej, przy zapewnieniu kontroli poziomu ryzyka i jego utrzymaniu w ramach przyjętej tolerancji na ryzyko i systemu limitów, w zmieniającym się otoczeniu makroekonomicznym i prawnym. Nadrzędnym celem polityki zarządzania ryzykiem jest zapewnienie wczesnego rozpoznawania i odpowiedniego zarządzania wszystkimi istotnymi rodzajami ryzyka związanymi z prowadzoną działalnością.

Celem zarządzania ryzykiem poprzez dążenie do utrzymywania poziomu ryzyka w ramach przyjętego poziomu tolerancji jest:

- ochrona wartości kapitału akcjonariuszy,
- ochrona depozytów klientów,
- wsparcie Grupy Kapitałowej w prowadzeniu efektywnej działalności.

Zarządzanie ryzykiem w Alior Banku opiera się w szczególności na następujących zasadach:

- Bank zarządza wszystkimi rodzajami ryzyka zidentyfikowanymi w ramach działalności,
- struktura organizacyjna oraz sposób przypisania funkcji do poszczególnych jednostek Banku zapewniają precyzyjny podział obowiązków oraz mitygują ryzyko powstawania konfliktu interesów,
- proces i metody zarządzania ryzykiem są adekwatne do skali działalności Banku oraz dostosowane do istotności, skali i złożoności danego ryzyka,
- proces zarządzania ryzykiem jest regularnie dostosowywany do nowych czynników i źródeł ryzyka oraz zmieniającego się otoczenia ekonomicznego i regulacyjnego,
- metody zarządzania ryzykiem są okresowo weryfikowane i walidowane,
- zarządzanie ryzykiem jest zintegrowane z procesami planistycznymi i kontrolingowymi,
- poziom ryzyka jest regularnie monitorowany i odnoszony do systemu limitów obowiązujących w Banku, a Zarząd i Rada Nadzorcza Banku otrzymują regularnie informacje na temat profilu i poziomu ryzyka.

Bank przeprowadza cykliczny proces przeglądu ryzyk identyfikowanych w ramach działalności oraz dokonuje regularnej oceny istotności poszczególnych rodzajów ryzyka.

Przy określaniu kryteriów uznawania danego rodzaju ryzyka za istotne uwzględniany jest wpływ danego rodzaju ryzyka na działalność Banku, przy czym rozróżniane są trzy typy rodzajów ryzyka:

- ryzyka istotne – podlegające aktywnemu zarządzaniu,
- ryzyka potencjalnie istotne – dla których przeprowadza się monitoring istotności,
- inne niezdefiniowane lub niewystępujące w Banku rodzaje ryzyka (nieistotne i niemonitorowane).

W poniższych notach Bank zaprezentował szczegóły dotyczące zarządzania wybranymi rodzajami ryzyka

Rodzaj ryzyka	numer noty
Ryzyko kredytowe,	38
Ryzyko rynkowe w księdze handlowej w tym: ryzyko stopy procentowej w księdze handlowej i ryzyko walutowe	39,40
Ryzyko płynności	41
Ryzyko operacyjne	42

Proces zarządzania ryzykiem odbywa się w ramach przyjętych przez Bank polityk zarządzania ryzykiem i obejmuje jego identyfikację, pomiar, kontrolę, monitorowanie i raportowanie. Dotyczy również kontroli transakcji skarbowych przez ustalanie i weryfikację zasad ich zawierania, organizacji i wyceny.

W obrębie poszczególnych funkcji istnieje jasny rozdział kompetencji i odpowiedzialności oraz zasad określonych wewnętrznymi regulacjami.

Proces zarządzania ryzykiem jest nadzorowany przez Radę Nadzorczą Banku, która regularnie otrzymuje informacje o profilu ryzyka w Banku oraz o najważniejszych działaniach podejmowanych w zakresie zarządzania

ryzykiem. Radę Nadzorczą Banku wspierają m.in. Komitet ds. Wynagrodzeń Rady Nadzorczej, Komitet ds. Ryzyka Rady Nadzorczej i Komitet Audytu Rady Nadzorczej.

Zarząd Alior Banku SA w zakresie zarządzania ryzykiem, odpowiada za strategiczne zarządzanie ryzykiem, w tym za nadzorowanie i monitorowanie działań podejmowanych przez Bank w zakresie zarządzania ryzykiem. Podejmuje najważniejsze decyzje mające wpływ na profil ryzyka Banku oraz uchwała przepisy wewnętrzne Banku dotyczące zarządzania ryzykiem. W zarządzaniu ryzykiem Zarząd wspierają następujące komitety działające w Banku:

- Komitet Ryzyka Kredytowego (ICAAP),
- Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami (ALCO),
- Komitet Kredytowy Banku (KKB),
- Komitet Ryzyka Operacyjnego (KRO).

Komitet ALCO sprawuje bieżącą kontrolę nad zarządzaniem ryzykiem rynkowym, w tym ryzykiem płynności. Podejmuje wszelkie decyzje z tym związane, jeśli nie zostały one uprzednio zakwalifikowane do wyłącznych kompetencji Zarządu bądź Rady Nadzorczej.

Do obowiązków ALCO należą m.in.:

- sprawowanie bieżącej kontroli nad zarządzaniem ryzykiem rynkowym związanym z księgą handlową i księgą bankową, w tym wydawanie decyzji w zakresie zarządzania ryzykiem dotyczącym obu ksiąg;
- akceptacja limitów operacji Banku na rynkach pieniężnych i kapitałowych;
- sprawowanie bieżącej kontroli nad zarządzaniem płynnością w Banku związanej z księgą handlową i księgą bankową;
- zlecanie działań związanych z pozyskiwaniem źródeł finansowania działalności Banku oraz nadzór nad realizacją planu finansowania;
- wydawanie decyzji w zakresie zarządzania portfelami modelowymi.

W Banku ekspozycja na ryzyko jest formalnie ograniczana przez system limitów, okresowo aktualizowanych, wprowadzanych uchwałą Rady Nadzorczej lub Komitetu ALCO, obejmujących wszystkie miary ryzyka, których poziom jest monitorowany i raportowany przez niezależne od biznesu jednostki organizacyjne Banku. W Banku funkcjonują trzy rodzaje limitów, różniące się zakresem oraz sposobem funkcjonowania: limity podstawowe (ustalane na poziomie Rady Nadzorczej), limity uzupełniające, limity dodatkowe. Zarządzanie ryzykiem skupia się na potencjalnych zmianach wyniku ekonomicznego; poprzez funkcjonujące w Banku wymagania jakościowe związane z procesem zarządzania ryzykiem (system kontroli wewnętrznej, wdrażanie nowych produktów, analiza ryzyka prawnego, analiza ryzyka operacyjnego) ograniczane są również ryzyka niekwantyfikowalne, związane z prowadzeniem działalności skarbowej.

Bank szacuje na potrzeby ryzyka rynkowego Value-at-Risk wykorzystując moduł analityczny systemu skarbowego. Bank wykorzystuje parametryczny model VaR zgodnie z metodyką JP Morgana (RiskMetrics). Szacowany 99% 1-dniowy VaR może być przeskalowany na inne terminy poprzez mnożenie zmienności przez pierwiastek wielokrotności terminu 1-dniowego (np. VaR 10-dniowy wyznacza się przemnażając VaR 1-dniowy przez $\sqrt{10}$).

Poniższa tabela prezentuje VaR 10-dniowy dla Banku w podziale na księgę bankową i handlową na koniec lat 2018 i 2017.

VaR	31.12.2018	31.12.2017
Księga bankowa	36 860	14 430
Księga handlowa	3 422	928
Razem	37 675	14 985

38 Ryzyko kredytowe

38.1 Opis ryzyka

Definicja ryzyka kredytowego

Ryzyko kredytowe jest rozumiane jako ryzyko poniesienia straty w wyniku niewywiązania się klienta z zobowiązań wobec Banku lub jako ryzyko spadku wartości ekonomicznej wierzytelności Banku w wyniku pogorszenia się zdolności klienta do obsługi zobowiązań.

Cel zarządzania ryzykiem kredytowym

Celem zarządzania ryzykiem kredytowym jest ograniczenie strat na portfelu kredytowym oraz minimalizacja ryzyka wystąpienia ekspozycji kredytowych zagrożonych utratą wartości, przy zachowaniu oczekiwanego poziomu dochodowości i wartości portfela kredytowego.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym i utrzymywanie go na bezpiecznym poziomie ma fundamentalne znaczenie dla stabilności działania Banku. Kontroli ryzyka kredytowego służą obowiązujące w Banku regulacje, w szczególności metodyki kredytowania i modele wyceny ryzyka dostosowane do segmentu klienta, rodzaju produktu i transakcji, zasady ustanawiania i monitorowania prawnych zabezpieczeń kredytów oraz procesy monitoringu i windykacji należności. Bank dąży do pełnej centralizacji i optymalizacji procesów w ramach infrastruktury systemowej, przy jednoczesnym wykorzystaniu dostępnych informacji zewnętrznych i wewnętrznych o klientach.

System zarządzania ryzykiem kredytowym ma charakter kompleksowy i jest zintegrowany z procesami operacyjnymi Banku. Podstawowe etapy procesu zarządzania ryzykiem kredytowym stanowią:

- pidentyfikacja,
- pomiar,
- kontrola,
- monitoring,
- raportowanie.

Pomiar i ocena ryzyka kredytowego

Poziom ryzyka kredytowego jest limitowany zgodnie z ograniczeniami wynikającymi z przepisów zewnętrznych i wewnętrznych zasad ustalanych przez Bank, szczególnie dotyczących ograniczeń zaangażowania kredytowego wobec jednego klienta, grupy podmiotów powiązanych kapitałowo i organizacyjnie oraz branż gospodarki.

Bank dokonuje analizy ryzyka zarówno w ujęciu indywidualnym, jak i portfelowym, w związku z czym podejmuje działania, które prowadzą do:

- minimalizacji poziomu ryzyka kredytowego pojedynczego kredytu przy założonym poziomie zwrotu;
- redukcji łącznego ryzyka kredytowego wynikającego z posiadania przez Bank określonego portfela kredytowego.

W ramach minimalizacji poziomu ryzyka pojedynczego zaangażowania Bank każdorazowo przy udzielaniu kredytu lub innego produktu kredytowego:

- ocenia wiarygodność oraz zdolność kredytową z uwzględnieniem m.in. szczegółowej analizy źródła spłaty ekspozycji;
- ocenia zabezpieczenia, w tym weryfikuje ich stan formalno-prawny oraz ekonomiczny, z uwzględnieniem m.in. adekwatności LTV.

Ponadto w ramach wzmocnienia kontroli ryzyka indywidualnych ekspozycji Bank cyklicznie monitoruje klientów podejmując stosowne działania minimalizujące w przypadku zidentyfikowania czynników podwyższonego ryzyka.

W zakresie minimalizacji poziomu ryzyka kredytowego wynikającego z posiadania określonego portfela, Bank:

1. wyznacza i kontroluje limity koncentracji;
2. monitoruje sygnały wczesnego ostrzegania w ramach systemu EWS;

3. regularnie monitoruje portfel kredytowy kontrolując wszystkie istotne parametry ryzyka kredytowego (m.in. PD, LTV, DTI, CoR, LGD, NPL, Coverage);
4. przeprowadza regularne testy warunków skrajnych.

Udzielanie produktów kredytowych przez Bank realizowane jest zgodnie z metodykami kredytowania właściwymi dla segmentu klienta i rodzaju produktu. Ocena zdolności kredytowej klienta poprzedzająca wydanie decyzji o udzieleniu produktu kredytowego przeprowadzana jest z wykorzystaniem systemu wspierającego proces kredytowy, narzędzi: scoringowego lub ratingowego; zewnętrznych informacji (np. bazy CBD DZ, CBD BR, BIK, Biur Informacji Gospodarczych) i wewnętrznych baz Banku. Udzielanie produktów kredytowych przebiega zgodnie z obowiązującymi w Banku procedurami operacyjnymi wskazującymi właściwe czynności wykonywane w procesie kredytowym, odpowiedzialne za nie jednostki Banku oraz wykorzystywane narzędzia.

Decyzje kredytowe zapadają zgodnie z obowiązującym w Banku systemem podejmowania decyzji kredytowych (szczegółowe kompetencyjne dopasowane do poziomu ryzyka związanego z klientem oraz transakcją).

W celu regularnej oceny podejmowanego ryzyka kredytowego oraz mitygowania ewentualnych strat na ekspozycjach kredytowych, w okresie kredytowania Bank monitoruje sytuację Klienta poprzez identyfikację sygnałów wczesnego ostrzegania, oraz okresowe, indywidualne przeglądy ekspozycji kredytowych.

Bank realizuje politykę rozdzielania funkcji związanych z pozyskaniem Klienta i sprzedaży produktów kredytowych od funkcji związanych z oceną ryzyka kredytowego, podejmowaniem decyzji kredytowych oraz monitorowaniem ekspozycji kredytowej.

Monitoring i raportowanie ryzyka kredytowego

Stałą ochronę jakości portfela kredytowego zapewniają:

- bieżące monitorowanie terminowej obsługi kredytów;
- okresowe przeglądy, w szczególności sytuacji finansowo-ekonomicznej klientów i wartości przyjętych zabezpieczeń.

Monitoring klienta indywidualnego zawiera następujące obszary:

- klienta;
- produkty kredytowe przyznane dłużnikowi;
- umowę, z tytułu której powstała ekspozycja kredytowa;
- przyjęte zabezpieczenia;
- wysokości utworzonych odpisów aktualizacyjnych i rezerw.

Monitoring klienta biznesowego dotyczy przede wszystkim:

- klienta i podmiotów z nim powiązanych;
- branży prowadzonej działalności;
- produktów kredytowych przyznanych dłużnikowi;
- weryfikacji spełnienia przez Klienta klauzul umownych zawartych w umowie, z tytułu której powstała ekspozycja kredytowa;
- przyjętych zabezpieczeń (weryfikacja ustanowienia i wartości zabezpieczeń);
- warunków rynkowych wpływających na zdolność kredytową klienta;
- wysokości utworzonych odpisów aktualizacyjnych i rezerw.

Wszystkie ekspozycje kredytowe w segmencie klienta biznesowego obejmowane są dodatkowo monitoringiem portfelowym, tj.:

- oceną na podstawie dedykowanego modelu oceny behawioralnej oraz
- procesem identyfikacji sygnałów wczesnego ostrzegania.

Wszystkie ekspozycje kredytowe klientów indywidualnych i biznesowych podlegają monitoringowi oraz bieżącej klasyfikacji do właściwych ścieżek procesowych. W celu usprawnienia monitoringu i kontroli ryzyka operacyjnego zostały wdrożone adekwatne rozwiązania w systemach kredytowych Banku. Narzędzia systemowe zostały

skonsolidowane w celu efektywnego wykonywania procedur monitoringu, którymi objęte zostaną wszystkie rachunki.

Regularnie wykonywany jest monitoring zaangażowań klasyfikowanych jako normalne i jako zagrożone, które mogłyby powodować intensyfikację działań na etapie postępowania przedegzekucyjnego lub windykacyjnego. Rachunki poddawane są ocenie pod względem przekształcenia zadłużenia w ramach procedury restrukturyzacyjnej, w celu minimalizacji strat Banku z tytułu niespłacanych terminowo zobowiązań kredytowych.

Proces monitoringu kończy się wydaniem rekomendacji dotyczącej strategii dalszej współpracy z Klientem.

W Alior Banku sporządzane są miesięczne i kwartalne raporty na temat ryzyka kredytowego. Raportowanie ryzyka kredytowego obejmuje cykliczne informowanie o skali narażenia na ryzyko portfela kredytowego.

Narzędzia zarządzania ryzykiem kredytowym

Scoring kredytowy jest narzędziem wspierającym decyzje kredytowe dla Klientów indywidualnych i mikroprzedsiębiorstw, a rating kredytowy stanowi instrument wspierania procesu podejmowania decyzji w segmencie małych, średnich i dużych przedsiębiorstw.

System scoringowy i ratingowy umożliwia:

- kontrolę ryzyka kredytowego dzięki uzyskaniu oceny wiarygodności kredytowej klientów;
- ujednolicenie kryteriów podejmowania decyzji kredytowych z zachowaniem bezstronności i obiektywizmu;
- skrócenie czasu podejmowania decyzji kredytowych i zagwarantowanie większej skuteczności ocen wniosków kredytowych (zwiększenie wydajności pracy i zmniejszenie kosztów obsługi);
- uproszczenie oceny wniosków kredytowych dzięki automatyzacji procesu;
- segmentację klientów ze względu na ryzyko;
- monitorowanie i prognozowanie jakości portfela kredytowego;
- ułatwienie oceny dotychczasowej polityki kredytowej i szybsze wprowadzanie zmian w procesach decyzyjnych służących do oceny ryzyka kredytowego klientów biznesowych oraz indywidualnych.

W Banku regularnie przeprowadza się proces monitorowania poprawności funkcjonowania modeli scoringowych i ratingowych. Jego celem jest stwierdzenie, czy stosowane modele właściwie różnicują ryzyko, a oszacowania parametrów ryzyka właściwie odzwierciedlają odpowiednie aspekty ryzyka. Ponadto, podczas kontroli funkcjonalnych weryfikuje się poprawność zastosowania modeli w procesie kredytowym.

Stosowane obecnie modele scoringowe zostały zbudowane wewnętrznie w Banku. W celu wzmocnienia procesu zarządzania ryzykiem modeli wykorzystywanych w Banku funkcjonuje zespół pełniący funkcję niezależnej jednostki weryfikacyjnej.

Wynikami zastosowania modelu scoringowego są:

- wartość score decyzyjnego danego klienta/wniosku;
- klasa scoringowa z przypisaną wartością teoretycznego PD;
- rekomendacja scoringowa do wniosku kredytowego w postaci: „Akceptacja” lub „Odrzucenie”.

Rodzaj modelu, którym oceniani są klienci indywidualni, zależy od typu i specyfiki wnioskowanego produktu kredytowego, historii kredytowej oraz historii współpracy z Bankiem. Wybór modelu do oceny Klientów Biznesowych zależy od przynależności danego Klienta do jednego z segmentów ze względu na osiągnięte przychody ze sprzedaży. Ocena scoringowa/ratingowa wpływa na wysokość standardowych kosztów ryzyka pobieranych od danej transakcji.

Znajomość skali potencjalnych niebezpieczeństw związanych z koncentracją zaangażowań w Banku umożliwia prawidłowe zarządzanie aktywami i zobowiązaniami, a przede wszystkim tworzenie bezpiecznej struktury portfela kredytowego. W celu zapobiegania niekorzystnym zdarzeniom wynikającym z nadmiernej koncentracji Bank ogranicza ryzyko koncentracji, ustanawiając limity i stosując normy koncentracji wynikające z przepisów zewnętrznych oraz norm koncentracji przyjętych wewnętrznie.

Bank wprowadził:

- zasady identyfikacji obszarów wystąpienia ryzyka koncentracji z tytułu działalności kredytowej;
- proces ustalania i aktualizowania wysokości limitów;
- proces zarządzania limitami wraz z ustaleniem sposobu postępowania w przypadku przekroczenia dozwolonego poziomu limitu;
- proces monitorowania ryzyka koncentracji, w tym sprawozdawczość;
- kontrolę procesu zarządzania ryzykiem koncentracji.

W procesie ustalenia i aktualizacji limitów koncentracji bierze się pod uwagę:

- informacje o poziomie ryzyka kredytowego limitowanych segmentów portfela i ich wpływie na realizację założeń apetytu na ryzyko w zakresie jakości portfela kredytowego i pozycji kapitałowej Banku;
- wrażliwość limitowanych segmentów portfela na zmiany w otoczeniu makroekonomicznym ocenianą w ramach cyklicznie przeprowadzanych testów warunków skrajnych;
- wiarygodne informacje ekonomiczne i rynkowe dotyczące każdego z obszarów koncentracji zaangażowań, w szczególności wskaźniki makroekonomiczne, branżowe, informacje dotyczące trendów gospodarczych, z uwzględnieniem projekcji wysokości stóp procentowych, kursów wymiany, analizy ryzyka politycznego, ratingi rządów oraz instytucji finansowych;
- wiarygodne informacje na temat sytuacji ekonomicznej podmiotów, branż, gałęzi, sektorów gospodarki, informacji ogólnogospodarczych, w tym o sytuacji gospodarczej i politycznej krajów, oraz inne informacje potrzebne do oceny występującego w Banku ryzyka koncentracji;
- interakcje między różnymi rodzajami ryzyka, tj.: ryzykiem kredytowym, rynkowym, płynności i operacyjnym.

Stosowanie technik ograniczenia ryzyka kredytowego - zabezpieczenia

Zabezpieczenia ustanawia się w sposób odpowiedni w stosunku do ponoszonego przez Bank ryzyka kredytowego i elastyczny wobec możliwości klienta. Jego ustanowienie nie zwalnia Bank z obowiązku badania zdolności kredytowej klienta.

Zabezpieczenie kredytu ma na celu zapewnienie Bankowi zwrotu udzielonego kredytu wraz z należnymi odsetkami i kosztami, jeśli kredytobiorca nie ureguluje należności w terminach ustalonych umową kredytu, a działania restrukturyzacyjne nie przyniosą oczekiwanych efektów.

Bank akceptuje w szczególności następujące formy prawne zabezpieczeń:

- gwarancje, regwarancje i poręczenia;
- blokady;
- zastawy rejestrowe;
- przewłaszczenia;
- cesje wierzytelności;
- cesje z ubezpieczenia kredytu;
- weksle;
- hipoteki;
- pełnomocnictwa do rachunku bankowego;
- kaucje (jako szczególną formę zabezpieczenia).

Przedmioty zabezpieczeń są weryfikowane w procesie kredytowym pod kątem prawnych możliwości skutecznego zabezpieczenia Banku oraz oceniana jest ich wartość rynkowa jak również wartość możliwa do odzyskania w ew. procesie egzekucji.

38.2 Dane finansowe

Maksymalne narażenie na ryzyko kredytowe

Pozycje sprawozdania z sytuacji finansowej	31.12.2018	31.12.2017 Dane przekształcone
Rachunek bieżący w banku centralnym	706 079	253 092
Aktywa finansowe	13 727 570	12 483 329
wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	7 280 080	n/d
wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	515 138	n/d
wyceniane według zamortyzowanego kosztu	5 932 352	n/d
dostępne do sprzedaży	n/d	12 030 778
przeznaczone do obrotu	n/d	452 551
Pochodne instrumenty zabezpieczające	112 400	87 785
Należności od banków	611 436	898 977
Należności od klientów	54 239 172	51 244 093
Segment detaliczny	29 443 496	28 234 726
Kredyty konsumpcyjne	16 528 475	16 541 861
Kredyty na nieruchomości mieszkaniowe	10 352 136	9 547 786
Kredyty consumer finance	2 562 885	2 145 079
Segment biznesowy	24 795 676	23 009 367
Kredyty operacyjne	13 112 560	12 836 975
Kredyty inwestycyjne	8 313 536	8 624 788
Pozostałe	3 369 580	1 547 604
Aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań	333 286	408 911
Inne aktywa finansowe	550 532	560 836
Razem	70 280 475	65 937 023

Aktywa finansowe nieprzeterminowane

Wewnętrzne klasy ratingowe

Segment klienta indywidualnego objęty jest spójnym systemem scoringowym, w którym wykorzystywana jest jedna wspólna masterskala. Widoczne przesunięcia rozkładu wg prawdopodobieństwa defaultu na dzień 31.12.2018 roku względem 31.12.2017 roku wynikają z zastosowanej rekaliibracji modeli monitorujących ze względu na poprawę jakości aktywnego portfela kredytowego.

Systemem ratingowym objęty jest segment klienta biznesowego, w którym wprowadzono jedną wspólną skalę ratingową parametru PD składającą się z 25 klas (Q01-Q25). Widoczne przesunięcia rozkładu wg prawdopodobieństwa defaultu na dzień 31.12.2018 roku względem 31.12.2017 roku wynika z systematycznie poprawiającej się struktury jakości nowej akcji kredytowej.

	31.12.2018	31.12.2017
Segment detaliczny		
< 0,18%	4 374 795	2 428 007
0,18% - 0,28%	2 806 173	2 891 279
0,28% - 0,44%	2 753 314	2 761 293
0,44% - 0,85%	2 735 092	2 182 814
0,85% - 1,33%	2 896 555	2 558 541
1,33% - 2,06%	3 121 644	2 898 034
2,06% - 3,94%	4 580 940	5 255 601

	31.12.2018	31.12.2017
3,94% - 9,10%	1 752 115	2 280 823
> 9,1%	1 113 627	1 581 786
Brak scoringu	369 126	480 032
Razem segment detaliczny	26 503 381	25 318 211
Segment biznesowy		
< 0,28%	19 729	9 278
0,28% - 0,44%	94 379	101 150
0,44% - 0,85%	2 546 042	1 604 515
0,85% - 1,33%	1 607 851	1 034 512
1,33% - 2,06%	2 340 865	2 146 927
2,06% - 3,94%	3 797 760	5 238 124
3,94% - 9,1%	4 492 548	5 891 949
> 9,1%	2 906 547	2 550 970
Brak ratingu	2 348 161	1 395 306
Razem segment biznesowy	20 153 882	19 972 731
Razem należności nieprzeterminowane i bez utraty wartości	46 657 263	45 290 942
Należności nieprzeterminowane w utracie wartości	858 092	988 015
Segment detaliczny	49 717	68 199
Segment biznesowy	808 375	919 816
Razem należności od klientów nieprzeterminowane	47 515 355	46 278 957
	31.12.2018	31.12.2017
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody / dostępne do sprzedaży		
emitowane przez podmioty niefinansowe	73 524	115 194
emitowane przez inne podmioty finansowe	0	91 387
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody / dostępne do sprzedaży nieprzeterminowane i bez utraty wartości	73 524	206 581
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody / dostępne do sprzedaży nieprzeterminowane w utracie wartości	74 304	85 506
Razem aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody / dostępne do sprzedaży nieprzeterminowane	147 828	292 087

Maksymalne narażenie na ryzyko w zakresie instrumentów pochodnych zostało zaprezentowane w nocie 18.2.3.

Zewnętrzne klasy ratingowe

Portfel/Rating Dane przekształcone	AAA	AA- do AA+	A- do A+	BBB- do BBB+	BB- do BB+	B- do B+	bez ratingu	31.12.2018
Należności od banków	0	204 840	234 338	3 166	873		168 219	611 436
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	0	0	7 206 524	0	0	0	32	7 206 556
Dłużne papiery wartościowe	0	0	7 183 589	0	0	0	32	7 183 621
emitowane przez Bank Centralny	0	0	0	0	0	0	0	0
emitowane przez Skarb Państwa	0	0	7 109 285	0	0	0	0	7 109 285
emitowane przez banki	0	0	74 304	0	0	0	0	74 304
emitowane przez inne podmioty finansowe	0	0	0	0	0	0	32	32
Instrumenty kapitałowe	0	0	22 935	0	0	0	0	22 935
emitowane przez inne podmioty finansowe	0	0	22 935	0	0	0	0	22 935
Aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	0	0	5 932 352	0	0	0	0	5 932 352
Aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań	0	0	333 198	0	0	0	88	333 286
Instrumenty pochodne	0	20 274	273 402	16 146	0	0	17 070	326 892
Razem	0	225 114	13 979 814	19 312	873	0	185 409	14 410 522

Portfel/Rating	AAA	AA- do AA+	A- do A+	BBB- do BBB+	BB- do BB+	B- do B+	bez ratingu	31.12.2017
Należności od banków	0	117 650	568 505	6 544	14 585	0	191 693	898 977
Dostępne do sprzedaży w tym:	0	0	11 946 993	0	0	0	91 387	12 038 380
Dłużne papiery wartościowe	0	0	11 925 588	0	0	0	91 387	12 016 975
emitowane przez Bank Centralny	0	0	1 999 666	0	0	0	0	1 999 666
emitowane przez Skarb Państwa	0	0	9 838 257	0	0	0	0	9 838 257
emitowane przez banki	0	0	87 665	0	0	0	0	87 665
emitowane przez inne podmioty finansowe	0	0	0	0	0	0	91 387	91 387
Instrumenty kapitałowe	0	0	21 405	0	0	0	0	21 405
emitowane przez inne podmioty finansowe	0	0	21 405	0	0	0	0	21 405
Inwestycyjne papiery wartościowe utrzymywane do terminu zapadalności	0	0	1 117 894	0	0	0	0	1 117 894
Aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań	0	0	408 188	0	0	0	723	408 911
Instrumenty pochodne	0	25	202 732	9 019	0	0	10 012	221 788
Razem	0	117 675	14 244 312	15 563	14 585	0	293 815	14 685 950

Aktywa finansowe przeterminowane

31.12.2018	do 1 miesiąca	powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	powyżej 3 miesięcy do 1 roku	powyżej 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
Należności bez utraty wartości	3 445 862	383 763	368 025	185 194	10 713	4 393 557
Segment detaliczny	1 479 895	251 035	172 254	4 247	809	1 908 240
Segment biznesowy	1 965 967	132 728	195 771	180 947	9 904	2 485 317
Należności z utratą wartości	191 515	123 638	663 789	865 019	148 724	1 992 686
Segment detaliczny	55 634	43 157	337 905	394 011	49 715	880 422
Segment biznesowy	135 881	80 482	325 885	471 009	99 009	1 112 264
Należności razem	3 637 377	507 401	1 031 814	1 050 213	159 437	6 386 243

31.12.2017	do 1 miesiąca	powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	powyżej 3 miesięcy do 1 roku	powyżej 1 roku do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
Należności bez utraty wartości	2 080 147	714 088	119 320	197 063	15 805	3 126 422
Segment detaliczny	1 487 219	472 567	8 479	15 142	1 408	1 984 814
Segment biznesowy	592 928	241 520	110 842	181 922	14 396	1 141 608
Należności z utratą wartości	79 040	132 754	668 644	865 626	92 650	1 838 713
Segment detaliczny	36 012	72 653	316 053	423 481	15 303	863 502
Segment biznesowy	43 028	60 100	352 591	442 145	77 347	975 211
Należności razem	2 159 187	846 841	787 964	1 062 689	108 455	4 965 135

Kredyty podlegające praktykom forbearance

Bank jako forbearance traktuje działania mające na celu dokonanie uzgodnionych z dłużnikiem lub emitentem zmian warunków umowy, wymuszonych jego trudną sytuacją finansową (działania restrukturyzacyjne wprowadzające udogodnienia, które w innym przypadku nie byłyby przyznane). Celem działań forbearance jest przywrócenie dłużnikowi lub emitentowi zdolności wywiązania się ze zobowiązań wobec Banku oraz maksymalizacja efektywności zarządzania wierzytelnościami trudnymi, tj. uzyskanie możliwie najwyższych odzysków, przy jednoczesnym ograniczaniu do minimum ponoszonych w związku z tym kosztów.

W procesie restrukturyzacji klienta indywidualnego Bank wykorzystuje następujące narzędzia:

- wydłużenie okresu kredytowania. Wydłużenie okresu kredytowania skutkuje zmniejszeniem wysokości miesięcznych rat kapitałowo-odsetkowych i jest możliwe do maksymalnie 120 miesięcy (dla produktów niezabezpieczonych), niezależnie od pierwotnego okresu kredytowania. Jeżeli w ramach restrukturyzacji okres kredytowania zostanie wydłużony jednorazowo na maksymalny okres, nie ma możliwości zastosowania tego narzędzia w przyszłości. Przy wydłużeniu okresu kredytowania brane pod uwagę są ograniczenia wynikające z metryki produktu np. wiek kredytobiorcy.
- udzielenie karencji w spłacie (pełnej raty lub części raty). W okresie karencji w spłacie rat kapitałowo-odsetkowych kredytobiorca nie jest zobowiązany do jakichkolwiek płatności z tytułu zawartej umowy. Okres spłaty kredytu może ulec wydłużeniu, o tyle miesięcy na ile została przyznana karencja (nie jest to tożsame z zastosowaniem narzędzia wydłużenie okresu kredytowania). Karencja pełnej raty stosowana jest do 3 miesięcy, karencja części kapitałowej raty maksymalnie do 6 miesięcy. Maksymalny łączny okres karencji może wynieść 6 miesięcy w ciągu 2 kolejnych lat (24 miesięcy), licząc od daty podpisania aneksu restrukturyzacyjnego,
- konsolidacja kilku zobowiązań w Alior Banku, w tym zamiana limitu w rachunku LOR/nieuprawnionego debetu w ROR/KK, na kredyt spłacany w ratach. Konsolidacja skutkuje przekształceniem kilku wierzytelności wynikających z różnych umów w jedną wierzytelność. Uruchomiony w wyniku konsolidacji produkt jest spłacany w miesięcznych ratach na podstawie ustalonego harmonogramu. Parametry produktu uruchamianego w wyniku zastosowania danego narzędzia zgodne z Metryką produktu: pożyczka gotówkowa/kredyt konsolidacyjny.

W szczególnie uzasadnionych sytuacjach istnieje możliwość zastosowania innych narzędzi.

W procesie restrukturyzacji klienta biznesowego nie wprowadzono ograniczeń dotyczących form stosowanych praktyk typu *forbearance*. Z uwagi na specyfikę klientów, najczęściej stosowanymi narzędziami są:

- porozumienie poprzez zmianę harmonogramu zapadłych ekspozycji (po dacie zapadalności lub wypowiedzeniu). Polega to na przeniesieniu zadłużenia z jednej lub więcej ekspozycji na rachunek nieodnawialny z możliwymi wariantami harmonogramu: rozliczającym całe zadłużenie w czasie lub rozliczającym część zadłużenia w czasie, a część w formie płatności na końcu okresu.
- aneks zmniejszający limit w kredytach odnawialnych. Polega na systematycznym zmniejszaniu limitu kredytowego (najczęściej z częstotliwością miesięczną) o określoną w aneksie kwotę.
- aneks zmieniający warunki w zakresie terminu spłaty/wysokości raty lub karencji na kapitał/odsetki.

Raportowanie jakości portfela kredytów zrestrukturyzowanych obejmuje raportowanie na poziomie poszczególnych przedziałów przeterminowania, przy których podjęta była decyzja o restrukturyzacji oraz na poziomie zagregowanym. Podstawowym okresem raportowania jest miesiąc kalendarzowy.

Bank dla ekspozycji podlegających praktykom *forbearance* przyjmuje zaostrzone kryteria identyfikacji przesłanek utraty wartości. Poza standardowym katalogiem przesłanek, w odniesieniu do tych ekspozycji stosowane są dodatkowe kryteria, zdefiniowane jako wystąpienie na moment decyzji o udzieleniu klientowi udogodnienia jednej z poniższych sytuacji:

- opóźnienie powyżej 30 dni,
- inna przesłanka utraty wartości,
- ocena analityka o zagrożeniu terminowości obsługi (w przypadku Klientów Indywidualnych),
- ocena sytuacji ekonomiczno-finansowej jako Poniżej Standardu lub gorszej (w przypadku Klientów Biznesowych).

Ekspozycja wobec której w wyniku klasyfikacji jako *forbearance* zidentyfikowana została przesłanka utraty wartości (default) utrzymuje taką przesłankę przez co najmniej 12 miesięcy. Po tym okresie ekspozycja ta może wyjść ze statusu default jeżeli nie ma istotnych opóźnień ani żadnych innych przesłanek utraty wartości. Ekspozycja taka pozostaje w statucie *forbearance* jeszcze przez 24 miesiące. W tym okresie indetyfikacja przesłanek utraty wartości jest realizowana wg zaostrzonych kryteriów wymienionych powyżej.

Bank nie różnicuje podejścia do rozpoznania utraty wartości w zależności od typu udogodnienia udzielonego klientowi. Wszystkie typy udogodnień podlegają dodatkowym zastrzonym kryteriom identyfikacji utraty wartości.

Kredyty udzielone klientom podlegające forbearance	31.12.2018	31.12.2017
Segment detaliczny	355 720	139 173
bez rozpoznanej utraty wartości	192 311	42 547
z rozpoznaną utratą wartości	222 516	203 210
IBNR	n/d	-229
odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości	-59 107	-106 355
oceniane metodą indywidualną	0	0
oceniane metodą portfelową	-59 107	-106 355
Segment biznesowy	719 310	484 955
bez rozpoznanej utraty wartości	299 789	231 164
z rozpoznaną utratą wartości	677 526	442 811
IBNR	n/d	-203
odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości	-258 006	-188 817
oceniane metodą indywidualną	-211 392	-141 409
oceniane metodą portfelową	-46 613	-47 408
POCI	402	n/d
Razem należności netto	1 075 432	624 128

Kredyty udzielone klientom podlegające forbearance	31.12.2018	31.12.2017
z rozpoznaną utratą wartości	585 010	350 849
w tym wartość zabezpieczenia	364 860	204 822
bez rozpoznanej utraty wartości	490 020	273 279
w tym wartość zabezpieczenia	267 169	206 068
nieprzeterminowane	304 382	105 620
przeterminowane	185 638	167 659
POCI	402	n/d
Razem należności netto	1 075 432	624 128

Kredyty udzielone klientom podlegające forbearance według regionu geograficznego	31.12.2018	31.12.2017
Dolnośląski	78 816	25 915
Kujawsko-pomorski	29 590	36 477
Lubelski	24 200	18 510
Lubuski	40 752	52 510
Łódzki	56 564	40 351
Małopolski	132 654	112 763
Mazowiecki	348 632	156 129
Opolski	18 839	13 149
Podkarpacki	11 943	10 734
Podlaski	11 358	8 109
Pomorski	57 168	30 521
Śląski	80 858	43 813
Świętokrzyski	8 269	5 028
Warmińsko-mazurski	18 764	16 587
Wielkopolski	72 337	48 167
Zachodniopomorski	84 688	5 365
Razem należności netto	1 075 432	624 128

Zmiana wartości bilansowej kredytów udzielonych klientom podlegających forbearance	31.12.2018	31.12.2017
Wartość bilansowa netto na początek okresu	624 128	799 736
Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	-21 508	86 559
Wartość bilansowa brutto kredytów i pożyczek wyłączonych w okresie	-249 648	-398 100
Wartość bilansowa brutto kredytów i pożyczek nowo ujętych w okresie	823 765	196 655
Inne zmiany	-101 305	-60 722
Wartość bilansowa netto na koniec okresu	1 075 432	624 128

W latach 2018 i 2017 wartość przychodów odsetkowych od kredytów, które podlegały forbearance wynosiła odpowiednio 51 734 tys. zł i 34 977 tys. zł.

Koncentracja

Dziesięciu największych kredytobiorców	Waluta	31.12.2018	Waluta	31.12.2017
Firma 1	EUR,PLN	1 505 867	EUR,PLN	932 642
Firma 2	PLN	332 890	PLN	240 000
Firma 3	PLN	258 231	PLN	234 010
Firma 4	PLN	240 741	PLN	229 973
Firma 5	PLN	231 548	PLN	223 184
Firma 6	EUR,PLN	212 366	EUR,PLN	216 398
Firma 7	PLN	209 828	PLN	199 979
Firma 8	PLN	204 275	PLN	145 032
Firma 9	PLN	189 650	EUR	136 358
Firma 10	EUR	175 120	EUR	132 064

W poniższej tabeli przedstawiono zaangażowania klientów biznesowych Alior Banku w podziale na branże.

Sekcja według PKD 2007	Nazwa sekcji	31.12.2018	31.12.2017
Sekcja A	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	688 584	577 801
Sekcja B	Górnictwo i wydobywanie	207 454	208 747
Sekcja C	Przetwórstwo przemysłowe	5 277 228	5 900 601
Sekcja D	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	1 386 121	1 582 734
Sekcja E	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	141 960	142 655
Sekcja F	Budownictwo	5 172 308	5 738 267
Sekcja G	Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, w tym motocykli	6 241 749	6 073 200
Sekcja H	Transport i gospodarka magazynowa	2 421 691	1 392 438
Sekcja I	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	1 790 921	1 789 713
Sekcja J	Informacja i komunikacja	1 058 685	1 241 417
Sekcja K	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	3 059 703	3 171 579
Sekcja L	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	6 221 402	5 831 925
Sekcja M	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	1 200 695	1 030 381
Sekcja N	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	899 530	744 037

Sekcja według PKD 2007	Nazwa sekcji	31.12.2018	31.12.2017
Sekcja O	Administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe zabezpieczenie społeczne	13 445	6 297
Sekcja P	Edukacja	146 726	121 337
Sekcja Q	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	668 363	638 378
Sekcja R	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	736 090	512 359
Sekcja S	Pozostała działalność usługowa	187 932	147 915
Sekcja U	Organizacje i zespoły eksterytorialne	4	4
Razem		37 520 591	36 851 785

Powyższe zaangażowania wobec klientów biznesowych zawierają:

- kwotę kredytu (zaangażowanie bilansowe oraz pozabilansowe bez odsetek i opłat oraz uwzględniania odpisów) pomniejszoną o wniesione kaucje pieniężne;
- nieautoryzowane debety na rachunkach bieżących;
- limity skarbowe pomniejszone o wniesione kaucje, z uwzględnieniem papierów dłużnych na księgach Banku, których emitentem jest podmiot z danej sekcji.

Na koniec 2018 r. wartość ekspozycji obciążająca wewnętrzne limity koncentracji wynosi 72 244 150 tys. zł, z czego 37 520 591 tys. zł to ekspozycja wobec klientów biznesowych, natomiast 34 723 559 tys. zł - wobec klientów indywidualnych. Natomiast na koniec 2017 r. wartość ekspozycji obciążająca wewnętrzne limity koncentracji wynosi 67 514 919 tys. zł, z czego 36 851 785 tys. zł to ekspozycja wobec klientów biznesowych, natomiast 30 663 134 tys. zł wobec klientów indywidualnych.

Kraj	31.12.2018	31.12.2017
Polska	70 003 479	66 603 948
Wielka Brytania	289 493	220 924
Luksemburg	426 111	464 062
Cypr	20 589	101 683
Szwecja	781	85 564
Węgry	457	59 581
Szwajcaria	25 783	23 557
Niemcy	24 885	19 387
Irlandia	25 877	20 242
Holandia	14 643	12 293
Pozostałe kraje	1 412 052	26 445
RAZEM	72 244 150	67 514 919

39 Ryzyko stopy procentowej

39.1 Opis ryzyka

Definicja ryzyka stopy procentowej

Ryzyko stopy procentowej (w tym ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej) definiowane jest jako ryzyko negatywnego wpływu zmiany poziomu rynkowych stóp procentowych na bieżący wynik lub wartość bieżącą netto kapitałów Banku. Ze względu na politykę ograniczania ryzyka w księdze handlowej, Bank przywiązuje szczególną wagę do specyficznych aspektów ryzyka stopy procentowej związanych z księgą bankową, takich jak:

- ryzyko niedopasowania terminów przeszacowania;

- ryzyko bazowe, czyli wpływ nierównoległej zmiany różnych indeksów referencyjnych o zbliżonym terminie przeszacowania na wynik Banku;
- ryzyko krzywej dochodowości;
- ryzyko opcji klienta.

Ponadto w zakresie ryzyka stopy procentowej Bank zwraca szczególną uwagę na modelowanie produktów o nieokreślonym terminie zapadalności oraz wysokości oprocentowania ustalanego przez Bank (np. dla depozytów bieżących), a także wpływ na ryzyko pozycji pozaodsetkowych (np. kapitał, majątek trwały).

Cel zarządzania ryzykiem stopy procentowej

Celem zarządzania ryzykiem stopy procentowej jest ograniczanie ewentualnych strat z tytułu zmian rynkowych stóp procentowych do akceptowalnego poziomu poprzez odpowiednie kształtowanie struktury pozycji bilansowych i pozabilansowych.

Do celów zarządzania ryzykiem stopy procentowej Bank wyróżnia działalność handlową, obejmującą papiery wartościowe i instrumenty pochodne, zawarte w celach handlowych, oraz działalność bankową, obejmującą pozostałe papiery wartościowe, emisje własne, pożyczki, depozyty, kredyty oraz transakcje pochodne służące zabezpieczeniu ryzyka księgi bankowej.

Pomiar i ocena ryzyka stopy procentowej

Pomiar i ocena ryzyka stopy procentowej portfela bankowego odbywa się poprzez ograniczenie zmienności wyniku odsetkowego (NII) oraz ograniczanie zmian wartości ekonomicznej kapitałów własnych Banku (EVE). Oprócz miar NII oraz EVE w pomiarze ryzyka stopy procentowej Bank wykorzystuje miarę BPV i VaR oraz testy warunków skrajnych. Miara BPV określa szacowaną zmianę wyceny danej transakcji/pozycji w wyniku przesunięcia krzywej dochodowości w danym jej punkcie o 1 punkt bazowy. Wartości BPV mierzy się codziennie w każdym punkcie krzywej, w odniesieniu do każdej waluty.

Miara VaR, określa potencjalną wartość straty na utrzymywanych pozycjach-związanych ze zmianami stóp procentowych, przy zachowaniu założonego poziomu ufności oraz okresu utrzymania pozycji. Do wyznaczenia VaR Bank stosuje metodę wariancji-kowariancji przy zachowaniu poziomu ufności równego 99%. Wielkość jest ustalana codziennie dla poszczególnych obszarów odpowiedzialnych za podejmowanie i zarządzanie ryzykiem, indywidualnie oraz łącznie.

Monitoring i raportowanie ryzyka stopy procentowej

W Alior Banku regularnie monitoruje się i raportuje:

- poziom miar ryzyka stopy procentowej,
- stopień wykorzystania kapitału wewnętrznego alokowanego na ryzyko stopy procentowej,
- stopień wykorzystania wewnętrznych limitów i wartości progowych na ryzyko stopy procentowej,
- wyniki testów warunków skrajnych.

Raporty dotyczące ryzyka stopy procentowej opracowywane są w trybie dziennym, tygodniowym, miesięcznym oraz kwartalnym.

Narzędzia zarządzania ryzykiem stopy procentowej

Główne narzędzia zarządzania ryzykiem stopy procentowej w Alior Banku to:

- wewnętrzne procedury dotyczące zarządzania ryzykiem stopy procentowej;
- miary ryzyka stopy procentowej takie jak NII, EVE, VaR, BPV;
- limity i wartości progowe na poszczególne miary ryzyka stopy procentowej;

- testy warunków skrajnych (w tym analiza scenariuszy obejmująca m.in. wpływ określonych zmian stóp procentowych na przyszły wynik odsetkowy, wartość ekonomiczną kapitału, testy odwrócone oraz dynamiczne prognozy wrażliwości na zmiany stóp procentowych).

39.2 Dane finansowe

Miary wrażliwości

Oszacowanie BPV w dniu 31 grudnia 2018 r. oraz 31 grudnia 2017 r. przedstawiają tabele:

BPV na koniec 2018 r. rozbiecie na tenory:

Waluta	Do 6 miesięcy	6 miesięcy - 1 rok	1 - 3 lata	3 - 5 lat	5 - 10 lat	Łącznie
PLN	-33,2	285,2	445	1 002,6	-121,7	1 577,9
EUR	-38,8	41,7	258,1	359,3	13,3	633,6
USD	16,3	21,8	4	-0,3	-1,6	40
CHF	-2,4	-0,3	0	0,2	0,7	-1,7
GBP	-1,2	2,2	0,1	0	0	1
Inne	-0,4	0	0	0	0	-0,4
Razem	-59,6	350,6	707	1 361,7	-109,3	2 250,6

BPV na koniec 2017 r. rozbiecie na tenory:

Waluta	Do 6 miesięcy	6 miesięcy - 1 rok	1 - 3 lata	3 - 5 lat	5 - 10 lat	Łącznie
PLN	3,4	192,5	195,7	95,1	-90	396,7
EUR	-0,5	-8,1	61,3	90	-4,5	138,2
USD	1	8,1	-2,2	-0,2	-1	5,6
CHF	-1	0,1	-1	0	0	-1,8
GBP	-4	2	0	0	0	-2
Inne	-1	2,1	-1	-0,2	0	-0,3
Razem	-1,8	196,7	253	184,7	-96	536,5

Statystyka BPV

Księga	01.01.2018-31.12.2018			01.01.2017-31.12.2017		
	Minimalny	Średni	Maksymalny	Minimalny	Średni	Maksymalny
Księga bankowa	-543	-105	298	-1 298,3	-575	138,8
Księga handlowa	-70,2	-3,7	80	-75,6	5,9	70
ALCO	846,7	1 397,7	2 285	419,6	1440,6	2 225,1
Razem	431,3	1 288,9	2 476,5	212	872	1 611

Kształtowanie się miary VaR w latach 2018 i 2017 prezentuje poniższa tabela (99% VaR o horyzoncie 10 dni).

Księga	01.01.2018-31.12.2018			01.01.2017-31.12.2017		
	Minimalny	Średni	Maksymalny	Minimalny	Średni	Maksymalny
Księga bankowa	7 597	21 691	39 735	6 346	18 123	31 068
Księga handlowa	738	2 636	4 580	870	2 208	4 009
Razem	8 085	22 961	40 362	6 046	19 398	32 043

Zmiana wartości ekonomicznej kapitału

Zmianę wartości ekonomicznej kapitału przy przesunięciu równoległym krzywych procentowych o +/- 200 p.b. oraz przesunięciach nierównoległych przy scenariuszach +/- 100/400 p.b. (w tenorach 1M/10Y, pomiędzy nimi interpolacja liniowa przesunięcia) na koniec grudnia 2018 r. i 2017 r., przedstawiono poniżej:

Scenariusz (1M/10Y)	Zmiana wartości ekonomicznej kapitału 31.12.2018	Zmiana wartości ekonomicznej kapitału 31.12.2017
+400 /+ 100	385 451	188 906
+100 /- 400	306 878	67 831
+200 /+ 200	281 218	102 857
-200 /- 200	-204 040	-84 863
- 100 /- 400	-204 476	-42 814
- 400 /- 100	-218 768	-94 591

Zmienność wyniku odsetkowego

Zmienność wyniku odsetkowego w horyzoncie do 1 roku przy zmianie stóp procentowych o 100 p.b. (negatywny scenariusz) na koniec 2018 r. i na koniec 2017 r. przedstawiono poniżej.

	31.12.2018	31.12.2017
NII	5,98%	6,96%

Luka przeszacowań

Luka przeszacowań prezentuje różnicę między wartością bieżącą pozycji aktywnych oraz pasywnych narażonych na ryzyko stopy procentowej, podlegających przeszacowaniu w danym przedziale czasowym, przy czym pozycje te ujmowane są w dacie transakcji.

Lukę przeszacowania w PLN, EUR i USD na koniec 2018 r. przedstawiono poniżej.

Luka przeszacowania w PLN

	1M	3M	6M	1Y	2Y	5Y	>5Y	Razem
Luka okresowa	1 854 930	12 208 612	4 109 608	-4 410 765	-1 812 471	-2 755 112	-1 048 521	8 146 281
Luka skumulowana	1 854 930	14 063 543	18 173 151	13 762 385	11 949 914	9 194 802	8 146 281	

Luka przeszacowania w USD

	1M	3M	6M	1Y	2Y	5Y	>5Y	Razem
Luka okresowa	- 559 903	186 237	- 208 214	- 149 556	- 97 201	- 68 548	- 14 602	- 911 788
Luka skumulowana	- 559 903	- 373 666	- 581 880	- 731 436	- 828 638	- 897 186	- 911 788	

Luka przeszacowania w EUR

	1M	3M	6M	1Y	2Y	5Y	>5Y	Razem
Luka okresowa	189 829	126 160	569 229	- 60 658	- 70 758	- 278 570	- 64 265	410 967
Luka skumulowana	189 829	315 989	885 218	824 560	753 802	475 232	410 967	

40 Ryzyko walutowe

40.1 Opis ryzyka

Definicja ryzyka walutowego

Ryzyko walutowe definiowane jest jako ryzyko wystąpienia straty spowodowanej zmianą kursów walutowych. Bank dodatkowo wyróżnia wpływ kursu walutowego na swoje wyniki w perspektywie długookresowej, na skutek przewalutowania przyszłych przychodów i kosztów walutowych po potencjalnie bardziej niekorzystnym kursie. Ryzyko związane z przyszłymi wynikami może być zarządzane w ramach walutowego portfela modelowego.

Cel zarządzania ryzykiem walutowym

Podstawowym celem zarządzania ryzykiem walutowym jest identyfikacja obszarów działalności Banku, które mogą być na nie narażone, i podejmowanie przedsięwzięć maksymalnie ograniczających ewentualne straty z tego tytułu. Zarząd Banku określa profil ryzyka walutowego, który musi cechować się zgodnością z obowiązującym planem finansowym Banku.

Pomiar i ocena ryzyka walutowego

Pomiar i ocena ryzyka walutowego odbywa się poprzez ograniczenie pozycji walutowych zajmowanych przez Bank. W pomiarze ryzyka walutowego Bank wykorzystuje miarę VaR i testy warunków skrajnych.

Miara VaR określa potencjalną wartość straty na utrzymywanych pozycjach związanych ze zmianami kursów walutowych, przy zachowaniu założonego poziomu ufności oraz okresu utrzymania pozycji. Do wyznaczenia VaR Bank stosuje metodę wariancji–kowariancji przy zachowaniu poziomu ufności równego 99%. Wielkość jest ustalana codziennie dla poszczególnych obszarów odpowiedzialnych za podejmowanie i zarządzanie ryzykiem, indywidualnie oraz łącznie.

Monitoring i raportowanie ryzyka walutowego

W Alior Banku regularnie monitoruje się i raportuje:

- poziom miar ryzyka walutowego,
- stopień wykorzystania wewnętrznych limitów i wartości progowych na ryzyko walutowe,
- wyniki testów warunków skrajnych.

Raporty dotyczące ryzyka walutowego opracowywane są w trybie dziennym, tygodniowym, miesięcznym oraz kwartalnym.

Limity ryzyka walutowego ustalane są w taki sposób aby ryzyko to pozostawało na ograniczonym poziomie.

Bank może także przeprowadzać transakcje zabezpieczania przyszłych przepływów walutowych o odpowiednio wysokiej pewności realizacji (np. koszt czynszu, dochód odsetkowy netto denominowany w walutach obcych). Ich celem jest ograniczanie zmienności wyniku w bieżącym roku kalendarzowym.

Narzędzia zarządzania ryzykiem walutowym

Główne narzędzia zarządzania ryzykiem walutowym w Alior Banku to:

- wewnętrzne procedury dotyczące zarządzania ryzykiem walutowym;
- wewnętrzne modele i miary ryzyka walutowego;
- limity i wartości progowe na ryzyko walutowe;
- ograniczenia dopuszczalnych transakcji walutowych;
- testy warunków skrajnych.

40.2 Dane finansowe

Miary wrażliwości

Na koniec grudnia 2018 r. maksymalna strata na posiadanym przez Bank portfelu walutowym (zarządzanym w ramach księgi handlowej), wyznaczona w oparciu o VaR w horyzoncie czasowym 10 dni, mogła wynieść 153 954,14 zł, przy zakładanym poziomie ufności 99%.

	31.12.2018	31.12.2017
Horyzont [dni]	10	10
VaR [zł]	153 954,14	157 474,83

Statystyka VaR na portfelu walutowym Banku w latach 2018 i 2017

VaR	31.12.2018	31.12.2017
Min	50,92	29,26
Średni	540,58	309,69
Max	1 604,13	1 648,53

Założenie normalności rozkładu zmian wartości czynników ryzyka w modelu VaR może w praktyce prowadzić do niedoszacowania strat w skrajnych scenariuszach (zjawisko „grubych ogonów”). W związku z tym Bank przeprowadza testy warunków skrajnych.

W pomiarze narażenia Banku na ryzyko zmian kursów walutowych Bank przeprowadza testy warunków skrajnych. Poniżej przedstawiono wyniki testów warunków skrajnych badających wpływ zmian kursów walutowych w relacji do PLN o +/- 20%.

	31.12.2018	31.12.2017
kursy + 20%	-1 318,28	29 930,08
kursy -20%	7 831,01	15 521,79

Pozycja walutowa

Wielkość pozycji walutowych w Alior Banku na dzień 31.12.2018 r. i 31.12.2017 r. prezentują poniższe tabele:

31.12.2018	Pozycje bilansowe		Pozycje pozabilansowe		Pozycje netto	
Pozycja walutowa	Długa	Krótka	Długa	Krótka	Długa	Krótka
EUR	6 723 487	-4 782 194	4 303 872	-6 231 419	13 746	0
USD	704 922	-3 463 976	3 816 409	-1 084 899	0	-27 544
CHF	238 614	-235 133	93 115	-97 762	0	-1 166
GBP	398 418	-674 659	764 619	-485 946	2 432	0
Pozostałe waluty	145 245	-346 985	877 940	-674 337	1 863	0
Globalna	8 210 686	-9 502 947	9 855 955	-8 574 363	18 041	-28 710

31.12.2017	Pozycje bilansowe		Pozycje pozabilansowe		Pozycje netto	
Pozycja walutowa	Długa	Krótka	Długa	Krótka	Długa	Krótka
EUR	4 147 141	-3 394 589	4 841 224	-5 578 618	15 158	0
USD	58 657	-2 500 921	3 453 122	-1 040 447	0	-29 589
CHF	224 426	-192 012	52 536	-85 856	0	-906
GBP	337 222	-628 890	382 798	-90 771	360	0
Pozostałe waluty	301 809	-491 210	465 151	-286 307	0	-10 556
Globalna	5 069 255	-7 207 622	9 194 831	-7 081 999	15 518	-41 051

Wielkość pozycji walutowych jest kluczowym (poza zmiennościami kursów walutowych) czynnikiem determinującym poziom ryzyka walutowego, na jaki narażony jest Bank. Na poziom pozycji walutowych wpływają wszystkie zawarte transakcje walutowe, bilansowe i pozabilansowe. Narażenie Banku na ryzyko walutowe jest niskie (w odniesieniu do funduszy własnych VaR 10-dniowy dla pozycji walutowej Banku na dzień 31 grudnia 2018 roku wynosił ok 0,0023%, oraz odpowiednio na dzień 31 grudnia 2017 roku 0,0023%,).

Struktura walutowa

Aktywa	Waluta w przeliczeniu na PLN – 31.12.2018			
	PLN	EUR	USD	Inne
Kasa i środki w banku centralnym	833 698	327 063	309 200	169 072
Należności od banków	2 687	283 533	208 683	116 533
Aktywa finansowe	13 317 806	370 787	38 902	75
wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	6 937 092	305 515	37 473	0
wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	448 362	65 272	1 429	75
wyceniane według zamortyzowanego kosztu	5 932 352	0	0	0
Pochodne instrumenty zabezpieczające	112 400	0	0	0
Należności od klientów	47 897 440	5 722 297	146 972	472 463
Aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań	333 286	0	0	0
Rzeczowe aktywa trwałe	447 207	0	0	3 197
Wartości niematerialne	518 181	0	0	10 320
Inwestycje w jednostkach zależnych i stowarzyszonych	158 681	0	0	0
Aktywa przeznaczone do sprzedaży	146	0	0	0
Aktywa z tytułu podatku dochodowego	915 014	0	0	9 369
odroczone	915 014	0	0	9 369
Pozostałe aktywa	495 663	19 807	1 165	1 248
AKTYWA RAZEM	65 032 209	6 723 487	704 922	782 277

ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁY	PLN	EUR	USD	Inne
Zobowiązania wobec banków	407 494	60 794	1	5 553
Zobowiązania wobec klientów	53 279 361	4 490 019	3 421 822	1 236 663
Zobowiązania finansowe	385 977	28 606	1 520	304
Pochodne instrumenty zabezpieczające	9 381	0	0	0
Rezerwy	118 462	7 492	177	41
Pozostałe zobowiązania	951 210	105 429	40 602	14 216
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego	208 854	0	0	0
bieżące	208 854	0	0	0
Zobowiązania podporządkowane	1 830 844	87 249	0	0
Zobowiązania, razem	57 191 583	4 779 589	3 464 122	1 256 777
Kapitał akcyjny	1 305 540	0	0	0
Kapitał zapasowy	5 382 819	0	0	0
Kapitał z aktualizacji wyceny	49 705	2 605	-146	0
Pozostałe kapitały rezerwowe	184 284	0	0	0
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek działających za granicą	-202	0	0	0
Niepodzielony wynik z lat ubiegłych	-1 104 855	0	0	0
Zysk/strata bieżącego roku	731 074	0	0	0
Kapitał własny	6 548 365	2 605	-146	0
ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁY RAZEM	63 739 948	4 782 194	3 463 976	1 256 777

Dane przekształcone	Waluta w przeliczeniu na PLN – 31.12.2017			
	PLN	EUR	USD	Inne
Aktywa				
Kasa i środki w banku centralnym	661 251	139 371	83 488	81 281
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	405 808	43 457	3 157	129
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	11 756 707	279 607	36 010	0
Inwestycyjne papiery wartościowe utrzymywane do terminu zapadalności	1 117 894	0	0	0
Pochodne instrumenty zabezpieczające	87 785	0	0	0
Należności od banków	70 860	355 942	91 347	380 828
Należności od klientów	45 414 627	5 135 031	176 766	517 669
Aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań	408 911	0	0	0
Rzeczowe aktywa trwałe	465 025	0	0	1 933
Wartości niematerialne	503 011	0	0	7 095
Inwestycje w jednostkach zależnych	102 025	0	0	0
Aktywa przeznaczone do sprzedaży	357	0	0	0
Aktywa z tytułu podatku dochodowego	548 522	0	0	4 439
odroczone	548 522	0	0	4 439
Pozostałe aktywa	496 774	25 980	612	681
Aktywa razem	62 039 557	5 979 388	391 380	994 055

ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁY	PLN	EUR	USD	Inne
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	409 705	23 127	2 522	524
Zobowiązania wobec banków	700 079	43 750	65	17
Zobowiązania wobec klientów	48 562 070	4 925 670	2 782 222	1 428 182
Pochodne instrumenty zabezpieczające	5 419	0	0	0
Rezerwy	87 407	2 978	38	10
Pozostałe zobowiązania	1 448 133	136 279	49 102	14 069
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego	133 659	0	0	0
bieżące	133 659	0	0	0
Zobowiązania podporządkowane	1 830 346	84 630	0	0
Zobowiązania, razem	53 176 818	5 216 434	2 833 949	1 442 802
Kapitał akcyjny	1 292 636	0	0	0
Kapitał zapasowy	4 817 331	0	0	0
Kapitał z aktualizacji wyceny	5 156	10 421	-305	-1 328
Pozostałe kapitały rezerwowe	184 894	0	0	0
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek działających za granicą	0	0	0	594
Niepodzielony wynik z lat ubiegłych	-69 870	0	0	0
Zysk bieżącego roku	494 848	0	0	0
Kapitał własny	6 724 995	10 421	-305	-734
ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁY RAZEM	59 901 813	5 226 855	2 833 644	1 442 068

41 Ryzyko płynności

41.1 Opis ryzyka

Definicja ryzyka płynności

Ryzyko płynności oznacza ryzyko niemożności zrealizowania, na dogodnych dla Banku warunkach i po rozsądnej cenie, zobowiązań płatniczych wynikających z pozycji bilansowych i pozabilansowych, które Bank posiada.

W ramach ryzyka płynności wyróżnia się ryzyko finansowania, które jest ryzykiem utraty posiadanych źródeł finansowania oraz ryzyko braku możliwości odnowienia wymagalnych środków finansowania lub utraty dostępu do nowych źródeł finansowania.

Celem zarządzania ryzykiem płynności jest zapewnienie niezbędnej wysokości środków finansowych niezbędnych do wywiązywania się z bieżących i przyszłych (również potencjalnych) zobowiązań, z uwzględnieniem specyfiki prowadzonej działalności oraz potrzeb mogących się pojawić w wyniku zmiany warunków rynkowych lub makroekonomicznych.

Zarządzanie ryzykiem płynności

Polityka zarządzania ryzykiem płynności w Banku polega zatem na utrzymaniu własnych pozycji płynnościowych tak, aby w każdym momencie można było wypełnić zobowiązania płatnicze za pomocą dostępnych środków w kasie, wpływów z transakcji o danej dacie zapadalności lub za pomocą sprzedaży zbywalnych aktywów, przy jednoczesnym minimalizowaniu kosztów utrzymania płynności.

W Banku funkcjonuje proces oceny adekwatności zasobów płynności (ILAAP) realizujący następujące cele:

- zapewnienie zdolności do terminowego regulowania wszelkich zobowiązań w każdej chwili;
- utrzymanie na odpowiednim poziomie bufora płynności tj. wysokiej jakości aktywów płynnych;
- ustalenie skali podejmowanego przez Bank ryzyka płynności, poprzez ustanowienie wewnętrznych limitów płynności, horyzontu przeżycia w warunkach skrajnych;
- minimalizowanie ryzyka przekroczenia zdefiniowanych w Banku limitów płynności;
- monitorowanie sytuacji płynnościowej Banku pod kątem wystąpienia sytuacji awaryjnej w celu uruchomienia Planu Awaryjnego utrzymania płynności oraz Planu Naprawy;
- zapewnienie zgodności funkcjonujących w Banku procesów z wymogami regulacyjnymi dotyczącymi zarządzania ryzykiem płynności.

W ramach ILAAP Bank:

- identyfikuje ryzyka oraz istotne czynniki ryzyka;
- dokonuje pomiaru i raportuje ryzyko płynności;
- pracuje nad procedurami i politykami płynności, w tym plan finansowania na kolejne lata działalności Banku;
- zarządza Planami Awaryjnymi i Planem Naprawy w zakresie płynności;
- utrzymuje bufor płynności składający się z wysokiej jakości aktywów płynnych;
- opracowuje system limitów płynności zgodny z apetytem na ryzyko, monitoruje limity płynności oraz wskaźniki wczesnego ostrzegania identyfikujące negatywne trendy mogące mieć wpływ na wzrost ryzyka płynności;
- okresowo przeprowadza (w postaci raportów) analizy kategorii i czynników mających wpływ na aktualny i przyszły poziom płynności;
- przeprowadza testy warunków skrajnych ryzyka płynności, na podstawie których m.in. wylicza wymagany bufor płynności.

Pomiar i ocena ryzyka płynności

Wśród wykorzystywanych miar zarządzania płynnością Banku wyróżnia współczynniki i powiązane z nimi limity następujących rodzajów płynności:

- płynność śróddzienna – zdolność do wykonywania wszystkich zobowiązań pieniężnych w bieżącym dniu;
- płynność bieżąca – zdolność do finansowania aktywów i terminowego wykonania zobowiązań w toku normalnej działalności Banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, bez konieczności poniesienia straty w ciągu kolejnych 7 dni;
- płynność krótkoterminowa – zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie 30 kolejnych dni;
- płynność średnioterminowa – zdolność wykonania wszystkich zobowiązań w terminie zapadalności w okresie powyżej 1 i do 12 miesięcy;
- płynność długoterminowa – monitorowanie możliwości wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie dłuższym niż 12 miesięcy.

Monitoring i raportowanie ryzyka płynności

W Banku funkcjonuje powołany specjalnie do celów zarządzania aktywami i pasywami Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami. Strategia dotycząca ryzyka płynności, w tym akceptowalny poziom ryzyka, zakładana struktura bilansu oraz plan finansowania jest zatwierdzana przez Zarząd Banku, a następnie akceptowana przez Radę Nadzorczą Banku. Za zawieranie transakcji międzybankowych odpowiada Departament Skarbu, rozliczanie i księgowanie transakcji ma miejsce w Pionie Operacji, natomiast monitorowanie i pomiar ryzyka płynności odbywa się w Dziale Zarządzania Ryzykiem Finansowym. Podział kompetencji w zakresie zarządzania ryzykiem płynności jest jasny oraz zapewnia rozdzielenie do poziomu Członka Zarządu, co gwarantuje pełną niezależność ich działania.

41.2 Dane finansowe

Przepływy kontraktowe

Zestawienie terminów zapadalności/wymagalności przepływów kontraktowych aktywów i pasywów Banku na dzień 31 grudnia 2018 roku (w mln zł):

31.12.2018	1D	1M	3M	6M	1Y	2Y	5Y	5Y+	Razem
AKTYWA	2 334	1 420	2 659	3 274	6 953	9 874	21 745	42 210	90 469
Gotówka i Nostro	2 116	0	0	0	0	0	0	0	2 116
Należności od banków	0	10	0	0	0	125	0	0	135
Należności od klientów	0	41	2	272	919	1 467	5 594	6 603	14 898
Papiery Wartościowe	218	1 369	2 657	3 002	6 034	8 282	16 151	32 717	70 430
Pozostałe aktywa	0	0	0	0	0	0	0	2 890	2 890
ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁY	-43 067	-4 677	-6 217	-3 575	-3 514	-3 008	-1 841	-8 071	-73 970
Zobowiązania wobec banków	-341	-3	-1	-2	-45	-2	-4	-109	-507
Zobowiązania wobec klientów	-40 971	-4 566	-5 995	-3 189	-2 957	-1 536	-306	-54	-59 574
Emisje własne	0	-108	-221	-384	-512	-1 470	-1 531	-1 240	-5 466
Kapitały własne	0	0	0	0	0	0	0	-6 551	-6 551
Pozostałe zobowiązania	-1 755	0	0	0	0	0	0	-117	-1 872
Luka bilansowa	-40 733	-3 257	-3 558	-301	3 439	6 866	19 904	34 139	16 499
Skumulowana luka bilansowa	-40 733	-43 990	-47 548	-47 849	-44 410	-37 544	-17 640	16 499	
Instrumenty pochodne – wpływy	0	6884	2394	327	832	485	351	43	11 316
Instrumenty pochodne – wypływy	0	-6867	-2375	-327	-831	-485	-361	-43	-11 289
Instrumenty pochodne – netto	0	17	19	0	1	0	-10	0	27

31.12.2018	1D	1M	3M	6M	1Y	2Y	5Y	5Y+	Razem
Linie gwarancyjne i finansowe	-11 173	0	0	0	0	0	0	0	-11 173
Luka pozabilansowa	-11 173	17	19	0	1	0	-10	0	-11 146
Luka ogółem	-51 906	-3 240	-3 539	-301	3 440	6 866	19 894	34 139	5 353
Luka skumulowana ogółem	-51 906	-55 146	-58 685	-58 986	-55 546	-48 680	-28 786	5 353	

Zestawienie terminów zapadalności/wymagalności przepływów kontraktowych aktywów i pasywów Banku na dzień 31 grudnia 2017 roku (w mln zł):

31.12.2017 Dane przekształcone	1D	1M	3M	6M	1Y	2Y	5Y	5Y+	Razem
AKTYWA	6 707	3 545	2 216	2 795	5 512	8 822	22 619	33 202	85 418
Gotówka i Nostro	1 366	0	0	0	0	0	0	0	1 366
Należności od banków	0	332	0	0	0	164	0	0	496
Należności od klientów	0	2 045	1	59	208	1 289	6 480	4 898	14 980
Papiery Wartościowe	5 341	1 168	2 215	2 736	5 304	7 369	16 139	27 154	67 426
Pozostałe aktywa	0	0	0	0	0	0	0	1 150	1 150
ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁY	-36 708	-5 816	-6 728	-5 133	-3 861	-1 535	-2 087	-8 225	-70 093
Zobowiązania wobec banków	-183	-136	-300	-2	-16	-59	-45	-56	-797
Zobowiązania wobec klientów	-34 109	-5 580	-6 244	-4 760	-3 151	-258	-195	-65	-54 362
Emisje własne	0	-100	-184	-371	-694	-1 218	-1 847	-1 280	-5 694
Kapitały własne	0	0	0	0	0	0	0	-6 734	-6 734
Pozostałe zobowiązania	-2 416	0	0	0	0	0	0	-90	-2 506
Luka bilansowa	-30 001	-2 271	-4 512	-2 338	1 651	7 287	20 532	24 977	15 325
Skumulowana luka bilansowa	-30 001	-32 272	-36 784	-39 122	-37 471	-30 184	-9 652	15 325	
Instrumenty pochodne – wpływy	0	5 029	1 593	1 600	701	364	307	43	9 637
Instrumenty pochodne – wypływy	0	-5 048	-1 618	-1 588	-707	-363	-324	-42	-9 690
Instrumenty pochodne – netto	0	-19	-25	12	-6	1	-17	1	-53
Linie gwarancyjne i finansowe	-11 960	-8	-32	-108	-200	-113	-6	-321	-12 748
Luka pozabilansowa	-11 960	-27	-57	-96	-206	-112	-23	-320	-12 801
Luka ogółem	-41 961	-2 298	-4 569	-2 434	1 445	7 175	20 509	24 657	2 524
Luka skumulowana ogółem	-41 961	-44 259	-48 828	-51 262	-49 817	-42 642	-22 133	2 524	

Nadzorcze miary płynności i miary wrażliwości

Nadzorcze miary płynności	31.12.2018	31.12.2017
M3	4,54	5,09
M4	1,17	1,15
LCR	132%	123%
NSFR	129%	114%

W okresie od 31 grudnia 2017 roku do 31 grudnia 2018 roku wartości wskaźników miar nadzorczych utrzymywały się powyżej limitów nadzorczych.

Poniższa tabela przedstawia części składowe wskaźnika pokrycia wpływów netto (LCR), czyli wartość zabezpieczenia przed utratą płynności oraz wpływ środków pieniężnych netto. Dodatkowo zaprezentowana została nadwyżka zabezpieczenia przed utratą płynności rozumiana jako nadwyżka możliwości pokrycia potrzeb płynnościowych przez okres występowania warunków skrajnych trwający 30 dni.

	31.12.2018	31.12.2017
Zabezpieczenie przed utratą płynności (mln zł)	13 739	13 128
Wpływy środków pieniężnych netto ogółem (mln zł)	10 434	10 674
Nadwyżka zabezpieczenia przed utratą płynności (mln zł)	3 305	2 454
Wskaźnik pokrycia wypływów netto (LCR)	132%	123%

Osad depozytów

Na dzień 31 grudnia 2018 roku poziom osadu depozytów w horyzoncie 30 dni wynosił ok. 95% dla bazy depozytowej w Banku (z wyłączeniem rynku międzybankowego) oraz 92,6% dla emisji własnych.

Koncentracja

Bank w cyklach miesięcznych przeprowadza analizę koncentracji bazy depozytowej, która ma na celu wskazanie potencjalnego ryzyka nadmiernego uzależnienia Banku od źródeł finansowania cechujących się zbyt niskim stopniem dywersyfikacji. W celu oszacowania poziomu koncentracji Bank wyznacza wskaźnik WWK (Wskaźnik Wysokiej Koncentracji) liczony jako stosunek wartości środków zgromadzonych przez największych depozytariuszy do wartości bazy depozytowej. Na dzień 31 grudnia 2018 r. WWK wyniósł 1,17 %, co wskazuje na brak koncentracji. Wskaźnik na dzień 31 grudnia 2017 r. wynosił 2,18 %.

Statystykę WWK za 2018 r. i 2017 r. przedstawia poniższa tabela.

	Minimalny	Średni	Maksymalny
31.12.2018	1,12%	2,03%	2,68%
31.12.2017	1,55%	2,19%	2,79%

W celu ograniczenia ryzyka koncentracji Bank dywersyfikuje strukturę bazy depozytowej w podziale na klientów detalicznych, biznesowych, finansowych, instytucji rządowych i samorządowych, monitorując i raportując miesięcznie udział poszczególnych grup w całości bazy depozytowej.

	Waluta	31.12.2018	Waluta	31.12.2017
Firma 1	EUR, PLN, USD	473 824	EUR, PLN	333 684
Firma 2	PLN	338 012	PLN	295 056
Firma 3	EUR, PLN, USD	270 542	PLN	278 036
Firma 4	PLN	200 192	PLN	266 347
Firma 5	PLN	137 202	PLN	244 195
Firma 6	PLN	122 058	EUR, PLN, USD	238 127
Firma 7	CHF, EUR, PLN, USD	119 424	EUR, PLN, USD	177 883
Firma 8	EUR, PLN, USD	110 170	PLN	171 190
Firma 9	PLN	109 068	PLN, USD	144 364
Firma 10	PLN	104 174	CZK, EUR, PLN	143 924

W 2018 r. sytuacja płynnościowa Banku pozostawała na bezpiecznym poziomie. Sytuacja była ściśle monitorowana i utrzymywana na adekwatnym do potrzeb poziomie poprzez dostosowywanie poziomu bazy depozytowej oraz uruchamianie dodatkowych źródeł finansowania w zależności od rozwoju akcji kredytowej i pozostałych potrzeb płynnościowych.

42 Ryzyko operacyjne

42.1 Opis ryzyka

Definicja ryzyka operacyjnego

Ryzyko operacyjne to ryzyko powstania straty wynikającej z niedostosowania lub zawodności wewnętrznych procesów, ludzi i systemów lub zdarzeń zewnętrznych. Ryzyko operacyjne uwzględnia ryzyko prawne, a nie obejmuje ryzyka utraty reputacji i ryzyka biznesowego.

Cel zarządzania ryzykiem operacyjnym

Celem zarządzania ryzykiem operacyjnym Banku jest utrzymanie ryzyka operacyjnego na poziomie bezpiecznym i adekwatnym w stosunku do działalności, celów, strategii i rozwoju Banku, a także akceptowalnym przez Zarząd i Radę Nadzorczą Banku.

Pomiar i ocena ryzyka operacyjnego

Bank posiada sformalizowany system zarządzania ryzykiem operacyjnym w ramach którego przeciwdziała występowaniu zdarzeń i incydentów operacyjnych oraz ogranicza straty w przypadku materializacji ryzyka.

Zarządzanie ryzykiem operacyjnym obejmuje identyfikację, pomiar i ocenę ryzyka operacyjnego, działania zarządcze oraz monitoring i kontrolę ryzyka na wszystkich poziomach, od jednostek organizacyjnych odpowiedzialnych za zarządzanie ryzykiem operacyjnym w swoich obszarach, Koordynatorów ryzyka operacyjnego, poprzez Dział Zarządzania Ryzykiem Operacyjnym, Komitet Ryzyka Operacyjnego, po Zarząd i Radę Nadzorczą.

W ramach identyfikacji ryzyka operacyjnego, Bank gromadzi dane o zdarzeniach i stratach zarówno w Banku, jak i w podmiotach zależnych. Pomiar i ocena ryzyka operacyjnego przeprowadzana jest przy wykorzystaniu mierników ilościowych (w tym kalkulacja kapitału wewnętrznego z tytułu ryzyka operacyjnego z wykorzystaniem modelu AMA) i jakościowych (np. samoocena ryzyka operacyjnego). Model AMA wykorzystuje dane wewnętrzne i zewnętrzne o zdarzeniach operacyjnych, czynniki otoczenia gospodarczego oraz wewnętrzne banku, a także wyniki analiz scenariuszowych.

Pomiar i ocena ryzyka operacyjnego obejmuje:

- kluczowe wskaźniki ryzyka (KRI),
- obliczanie wymogu w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka operacyjnego – Bank stosuje metodę standardową; od 01.01.2018 r. Bank oblicza wymóg w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka operacyjnego zgodnie z zaawansowaną metodą (AMA) dla Banku z wyłączeniem nabytej wydzielonej części Banku BPH oraz Oddziału w Rumunii, dla których zastosowanie ma metoda standardowa (TSA),
- szacowanie kapitału wewnętrznego dla Banku na ryzyko operacyjne z wykorzystaniem wyników modelu AMA,
- testy warunków skrajnych,
- analizy scenariuszowe,
- samoocenę ryzyka operacyjnego,
- określanie poziomu wykorzystania limitów na ryzyko operacyjne,
- wycenę rzeczywistych i potencjalnych strat związanych ze zidentyfikowanymi zdarzeniami operacyjnymi,
- obliczanie kapitału wewnętrznego dla Banku .

Monitoring i raportowanie ryzyka operacyjnego

Bieżącą kontrolą i monitorowaniem ryzyka operacyjnego w Banku zajmuje się Departament Zarządzania Ryzykiem Operacyjnym. Jest to komórka organizacyjna odpowiedzialna m.in. za:

- rozwój i wprowadzanie odpowiednich metodyk oraz instrumentów kontroli ryzyka operacyjnego;

- monitorowanie wymogu w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka operacyjnego zgodnie z metodą standardową (TSA) w zakresie nabytej wydzielonej części Banku BPH oraz oddziału w Rumunii oraz zgodnie z metodą zaawansowaną (AMA) w zakresie pozostałej działalności prowadzonej przez Bank;
- opiniowanie i konsultowanie oceny ryzyka operacyjnego w prowadzonych projektach, produktach oraz procedurach (nowych i modyfikowanych);
- monitorowanie poziomu wykorzystania wewnętrznych limitów i apetytu na ryzyko operacyjne oraz podejmowanie działań zarządczych związanych z występowaniem podwyższonego lub wysokiego poziomu ryzyka operacyjnego;
- gromadzenie wysokiej jakości danych o zdarzeniach i skutkach operacyjnych;
- monitorowanie zdarzeń wewnętrznych i zewnętrznych;
- monitorowanie poziomu ryzyka operacyjnego Banku z wykorzystaniem narzędzi, m.in. kluczowych wskaźników ryzyka (KRI), samooceny, testów warunków skrajnych;
- przygotowywanie cyklicznych raportów dotyczących poziomu ryzyka operacyjnego w Banku.

Obowiązek monitorowania i ograniczania ryzyka operacyjnego w codziennej pracy dotyczy wszystkich pracowników i jednostek organizacyjnych Banku. Pracownicy Banku na bieżąco kontrolują poziom ryzyka operacyjnego w obsługiwanych procesach i aktywnie minimalizują ryzyko, podejmując możliwe działania mające na celu uniknięcie/ograniczenie strat operacyjnych. Odpowiadają za bieżącą rejestrację zdarzeń i finansowych skutków operacyjnych dotyczących ich obszarów działalności, definiują oraz raportują wartości Kluczowych Wskaźników Ryzyka (KRI) względem poziomów tolerancji dla procesów szczególnie narażonych na ryzyko operacyjne, a także biorą udział w procesie samooceny.

Narzędzia zarządzania ryzykiem operacyjnym

Zarządzanie ryzykiem operacyjnym w Alior Banku jest wspierane przez system informatyczny OpRisk, w którym m.in. rejestrowane są zdarzenia i straty operacyjne oraz ewidencjonowane są wyniki analiz scenariuszowych.

Bank prowadzi ewidencję zdarzeń i skutków operacyjnych, która umożliwia efektywne analizowanie i monitorowanie ryzyka operacyjnego. Do monitorowania ryzyka operacyjnego oraz jego zmian wykorzystuje się kluczowe wskaźniki ryzyka (KRI), dla których określone są poziomy tolerancji.

Pomiar kapitału wewnętrznego na ryzyko operacyjne dokonywany jest przy wykorzystaniu metody AMA. W oparciu o metodę AMA Alior Bank zbudował wewnętrznymi siłami model statystyczny służący do szacowania poziomu ryzyka operacyjnego w oparciu o metodę Loss Distribution Approach (LDA).

W grudniu 2017 roku Bank otrzymał zgodę KNF na łączne stosowanie metody zaawansowanej (AMA) oraz metody standardowej (TSA) do obliczania wymogów w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka operacyjnego od 1 stycznia 2018 r. z obowiązkiem utrzymania wymogu co najmniej na poziomie 80% wartości liczonego metodą standardową. W lipcu 2018 roku Bank złożył wniosek do KNF o zgodę na rozszerzenie stosowania metody AMA.

W związku ze stosowaniem zaawansowanej metody pomiaru ryzyka operacyjnego (AMA), zgodnie z wymogami Art. 454 CRR, Bank dążąc do ograniczenia ryzyka materializacji skutków rzadkich, ale potencjalnie dotkliwych zdarzeń operacyjnych, wykupił szereg polis ubezpieczeniowych. Ww. polisy dotyczyły m.in. ubezpieczenia mienia, ubezpieczenia OC, ubezpieczenia D&O, OC z tytułu świadczenia usług agencji, publicznej emisji papierów wartościowych, ubezpieczenie sprzętu elektronicznego - kosztów odtworzenia danych, wymiennych nośników, oprogramowania, ubezpieczenie od przestępstw.

Warunki poszczególnych polis są dostosowane do skali i zakresu ponoszonego ryzyka. Ww. polisy nie są stosowane jako mechanizm ograniczający wysokość wymogów w zakresie funduszy własnych na ryzyko operacyjne ani też jako czynnik mitygujący wysokość kapitału wewnętrznego na ryzyko operacyjne.

43 Zarządzanie kapitałem

Definicja adekwatności kapitałowej

Adekwatność kapitałowa to proces mający na celu zapewnienie, iż poziom ryzyka, które Bank podejmuje w związku z rozwojem działalności biznesowej, może zostać pokryty posiadanym kapitałem, biorąc pod uwagę określony poziom tolerancji na ryzyko oraz horyzont czasowy. Proces zarządzania adekwatnością kapitałową obejmuje w szczególności przestrzeganie obowiązujących regulacji organów nadzoru i kontroli, a także określonego w Grupie Kapitałowej poziomu tolerancji na ryzyko oraz proces planowania kapitałowego, w tym politykę dotyczącą źródeł pozyskiwania kapitału.

Celem zarządzania kapitałem w Banku jest utrzymywanie w każdym momencie działania odpowiedniej wartości funduszy własnych oraz kapitału Tier 1 do pokrycia ryzyka na odpowiednim poziomie, zgodnie z założonym apetytem na ryzyko.

W ramach apetytu na ryzyko Bank określa oczekiwane poziomy pokrycia przez fundusze własne oraz kapitał Tier 1 potencjalnej straty nieoczekiwanej z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka określonego w przepisach Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych (Rozporządzenie CRR), a także poszczególnych rodzajów ryzyka zidentyfikowanego w ramach procesu oceny adekwatności kapitału wewnętrznego (ICAAP). Potencjalna strata nieoczekiwana jest wyznaczana za pomocą kapitału regulacyjnego, którego metodyka wyznaczania została określona w Rozporządzeniu CRR, a także za pomocą kapitału wewnętrznego, wyznaczanego za pomocą metod o których mowa poniżej.

W procesie zarządzania kapitałem nadrzędną rolę odgrywają Rada Nadzorcza, Zarząd Banku, Komitet ds. Ryzyka Rady Nadzorczej, oraz Komitet Zarządzania Ryzykiem i ICAAP.

Miary adekwatności kapitałowej

W Banku do podstawowych narzędzi wykorzystywanych do zarządzania kapitałem należą:

- łączny współczynnik kapitałowy oraz współczynnik kapitału Tier 1
- analiza regulacyjnego wymogu kapitałowego
- kapitał wewnętrzny (ICAAP) oraz współczynnik pokrycia kapitału wewnętrznego przez fundusze własne.

Współczynnik wypłacalności

Współczynnik wypłacalności oraz współczynnik Tier 1 na dzień 31 grudnia 2018 r. zostały obliczone zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniającym rozporządzenie (UE) nr 648/2012 („Rozporządzenie CRR”) oraz innymi regulacjami wdrażającymi „opcje narodowe”, m. in. ustawa Prawo Bankowe z dnia 29 sierpnia 1997 r. i rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 25 maja 2017 r. w sprawie wyższej wagi ryzyka dla ekspozycji zabezpieczonych hipotekami na nieruchomościach.

Fundusze własne dla potrzeb adekwatności kapitałowej

	31.12.2018	31.12.2017
Fundusze własne ogółem dla współczynnika wypłacalności	8 345 746	7 696 605
Kapitał podstawowy Tier I (CET1)	6 783 047	6 133 605
Kapitał uzupełniający Tier II	1 562 699	1 563 000
Wpłacony kapitał	1 305 187	1 292 636
Kapitał zapasowy	5 380 995	4 817 483
Pozostałe kapitały	184 284	184 894
Zysk zweryfikowany przez biegłego rewidenta	553 530	385 197

	31.12.2018	31.12.2017
Niepodzielony wynik z lat ubiegłych	-1 104 855	-43 051
Kapitał z aktualizacji wyceny - niezrealizowane straty	-5 937	-14 357
Wartości niematerialne wycenione według wartości bilansowej	-528 501	-510 106
Kapitał z aktualizacji wyceny - niezrealizowane zyski	39 196	42 337
Zobowiązania podporządkowane	1 562 699	1 563 000
Dodatkowe korekty wartości	959 148	-21 428
Wymogi kapitałowe	4 120 378	4 015 093
Wymogi kapitałowe razem dla ryzyka: kredytowego, kredytowego kontrahenta, korekty wyceny kredytowej, rozmycia i dostawy instrumentów do rozliczenia w późniejszym terminie	3 666 879	3 526 540
Wymogi kapitałowe razem dla ryzyka: cen kapitałowych papierów wartościowych, cen instrumentów dłużnych, cen towarów i walutowego	3 497	4 826
Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka ogólnego stóp procentowych	36 991	46 612
Wymogi kapitałowe razem z tytułu ryzyka operacyjnego	413 012	437 115
Współczynnik Tier 1	13,17%	12,22%
Łączny współczynnik wypłacalności	16,20%	15,34%

Alior Bank SA, zdecydował o zastosowaniu przepisów przejściowych przewidzianych przez rozporządzenie nr 2017/2395, co oznacza, że na potrzeby oceny adekwatności kapitałowej Banku nieuwzględniany będzie pełen wpływ wdrożenia MSSF 9.

Poniższa tabela przedstawia wpływ zastosowania MSSF 9 na dzień 31 grudnia 2018 na adekwatność kapitałową z uwzględnieniem i bez uwzględnienia okresu przejściowego:

	Wpływ MSSF 9 z uwzględnieniem okresu przejściowego	Wpływ MSSF 9 bez uwzględnienia okresu przejściowego
Łączny kapitał (TIER 1, TIER 2)	8 345 746	7 277 325
Całkowity wymóg kapitałowy	4 120 378	4 037 767
Łączny współczynnik kapitałowy	16,20%	14,42%
Wskaźnik dźwigni finansowej	8,82%	7,44%

Analiza regulacyjnego wymogu kapitałowego

W ramach procesu wyliczenia współczynnika wypłacalności Bank analizuje poziom regulacyjnego wymogu kapitałowego oraz relacji funduszy własnych do kapitału wewnętrznego. Analiza polega na porównaniu rzeczywistych wartości z wartościami budżetowanymi oraz wskazaniu przyczyn ewentualnych różnic (inna niż planowana skala działalności Banku, zwłaszcza wielkość portfela kredytowego, czy inny niż planowany profil ryzyka aktywów). Kapitały własne Banku przewyższały łączny wymóg kapitałowy w ciągu całego 2018 r.

Kapitał wewnętrzny

W ramach procesu ICAAP Bank dokonuje identyfikacji oraz oceny istotności wszystkich rodzajów ryzyka, na które jest narażony w związku z podejmowaną działalnością.

Istotne rodzaje ryzyka w dniu 31 grudnia 2018 r.:

- Ryzyko kredytowe – niewypłacalności
- Ryzyko kredytowe - koncentracji branżowej
- Ryzyko kredytowe - koncentracji wobec klienta

- Ryzyko kredytowe - koncentracji w walucie
- Ryzyko operacyjne
- Ryzyko płynności
- Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej
- Ryzyko rynkowe
- Ryzyko rozliczenia/dostawy z późniejszym terminem rozliczenia
- Ryzyko modeli
- Ryzyko utraty reputacji
- Ryzyko biznesowe
- Ryzyko kapitałowe
- Ryzyko braku zgodności

Alokację kapitału wewnętrznego na poszczególne istotne rodzaje ryzyka w 2017 i 2018 roku prezentuje poniższa tabela:

Kapitał wewnętrzny na ryzyko	31.12.2018	31.12.2017
kredytowe	66,30%	70,50%
kredytowe koncentracji wobec Klienta, grupy klientów powiązanych, a także wobec grup kapitałowych	10,70%	10,90%
kredytowe koncentracji w walucie	0,60%	0,70%
kredytowe koncentracji branżowej	2,40%	3,40%
operacyjne	8,50%	8,30%
rynkowe	0,50%	0,10%
stopy procentowej w księdze bankowej	5,00%	2,10%
płynności	3,00%	0,80%
modeli	0,70%	1,00%
utruty reputacji	2,30%	2,20%
biznesowe	0,00%	0,00%
RAZEM	100,00%	100,00%

Na poszczególne rodzaje ryzyka, zidentyfikowane jako istotne, Bank alokuje kapitał wewnętrzny przy zastosowaniu wewnętrznych modeli szacowania ryzyka.

Kapitał wewnętrzny szacowany jest:

- dla ryzyka kredytowego w oparciu o metodykę CreditRisk+ jako wartość 99,95 kwantyla rozkładu strat na portfelu kredytowym;
- dla ryzyka rynkowego oraz ryzyka stopy procentowej w księdze bankowej w oparciu o metodykę VaR;
- dla ryzyka płynności w oparciu o model luki płynności przy założeniu scenariusza skrajnego;
- dla ryzyka operacyjnego w oparciu o model AMA.

Wyznaczony całkowity kapitał wewnętrzny jest zabezpieczany wartością kapitału dostępnego przy uwzględnieniu odpowiednich buforów bezpieczeństwa.

Pakiet CRD IV/CRR

Na 31 grudnia 2018 r. Bank w pełni uwzględniał przepisy Rozporządzenia CRR w zakresie zarządzania kapitałem, w tym rachunku funduszy własnych oraz wyliczania wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka.

Inne

44 Istotne zdarzenia po dacie bilansowej

Rezygnacja Członka Rady Nadzorczej

W dniu 31 stycznia 2019 r. Pani Prof. Małgorzata Iwanicz-Drozdowska złożyła oświadczenie o rezygnacji z pełnienia funkcji Członka Rady Nadzorczej Banku ze skutkiem natychmiastowym.

Rozszerzenie zezwolenia na stosowanie przez Bank metody AMA

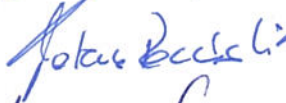
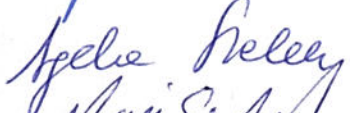
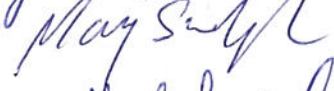
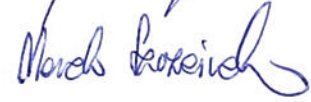
W dniu 14 lutego 2019 roku Bank otrzymał od Komisji Nadzoru Finansowego zezwolenie na wdrożenie znacznego rozszerzenia w zakresie metody AMA, poprzez objęcie tą metodą historycznych skutków przejętej działalności Banku BPH SA oraz na łączne stosowanie przez Bank:

- metody AMA – w odniesieniu do działalności Alior Bank SA, z uwzględnieniem historycznych skutków działalności Banku BPH SA, w zakresie przejętej wydzielonej części BPH SA bez działalności oddziału w Rumunii,
 - metody standardowej w odniesieniu do oddziału w Rumunii,
- do obliczania wymogów w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka operacyjnego od dnia 14 lutego 2019 roku.

Przejęcie Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej Jaworzno

W dniu 31 stycznia 2019 roku Komisja Nadzoru Finansowego podjęła decyzję o przejęciu przez Alior Bank SA Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej Jaworzno. Na podstawie art. 74c ust. 7 ustawy o skok, Komisja określiła następujący tryb i termin przejęcia SKOK Jaworzno :

- z dniem 1 lutego 2019 roku zarząd majątkiem SKOK Jaworzno obejmuje Alior Bank, do dnia przejęcia SKOK, kasa będzie prowadziła działalność w pełnym stosowanym zakresie,
- z dniem 1 kwietnia 2019 roku SKOK Jaworzno zostaje przejęta przez Alior Bank.

Podpisy Zarządu		
Data		Podpis
27.02.2019	Krzysztof Bachta - Prezes Zarządu	
27.02.2019	Tomasz Bilous - Wiceprezes Zarządu	T. Bilous
27.02.2019	Marcin Jaszczyk - Wiceprezes Zarządu	Marcin Jaszczyk
27.02.2019	Seweryn Kowalczyk - Wiceprezes Zarządu	
27.02.2019	Mateusz Poznański - Wiceprezes Zarządu	
27.02.2019	Agata Strzelecka - Wiceprezes Zarządu	
27.02.2019	Maciej Surdyk - Wiceprezes Zarządu	
27.02.2019	Marek Szcześniak - Wiceprezes Zarządu	
27.02.2019	Dariusz Szwed - Wiceprezes Zarządu	